

نگارخانه

● دوماهنامه سازمان تبلیغات اسلامی
● مرداد و شهریور ۱۴۰۳ ● شماره ۲۱

نجابت صحنه

نمایش «راحوما» جدیدترین اثر گروه «هنر مقدس» است که به همت بیش از ۴۰ بانوی هنرمند روی صحنه رفت؛ یکی از تازه‌ترین تلاش‌های هسته‌های هنری بانوان در خانواده حوزه هنری و سازمان تبلیغات اسلامی

همراه با گفت‌وگو و روایت‌هایی از:

حجت‌الاسلام رضا عزت زمانی، حجت‌الاسلام سیدناصر میرمحمدیان
حجت‌الاسلام مجید باباخانی، حجت‌الاسلام سید کاظم موسوی متقی
حجت‌الاسلام محمدپشم‌فروش، حجت‌الاسلام نیما کریمی، کلر ژوبرت
فاطمه جدیدی، سید مصطفی موتورچی، سید محمدجواد طاهری
سید میثم موسویان، مریم شعبانی، علی بحرینی، حامد مهربانی
حجت‌الاسلام محمدحامد مبینی، سارا طالبی، مریم بیگ محمدی
صدیقه خالقی، علیرضا علیزاده، حجت‌الاسلام منصور باقریگ تبریزی
حسین طبرستانی و حجت‌الاسلام محمدجواد زهرایی

چهارمین شب نیمايی سوره

دورسی سالانه امالی سینما در خورهنر

بِسْمِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زندگی با آیتها

پویش ملی حفظ آیه های قرآن کریم

أَحْسِبِ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ
زور و سرمایہ دشمن نفریبد ما را

سورہ عنکبوت آیه ۲

رستارترین صدای زنان از عمق تاریخ

اهتزاز پرچم عشق در هر کوی و برزن

سرآب ترک یار

شکوه محفل در حرم

تابلوی مقاومت

در انتظار یکپارچه‌سازی

- ۴۰ عاشورا به روایت تبیان
- ۴۲ داستانی متفاوت از هنر
- ۴۴ روایت مستند، از غزه تا کربلا
- ۴۶ در آغوش اکران

هنر زندگی

- ۵۰ تابلوی مقاومت
- ۵۲ یک حرکت در ۷ پرده
- ۵۴ رستارترین صدای زنان از اعماق تاریخ
- ۵۶ سرآب ترک یار

هنر روایت

- ۲۶ درخشش در رویداد نوپا
- ۲۷ بچه‌ها بیشتر کتاب می‌خوانند
- ۲۸ جنگ با نوجوان‌ها چه کرد
- ۳۰ تحفه به زائران اربعین
- ۳۲ سرآب ترک یار
- ۳۳ جایجایی مرزهای تئاتر مذهبی
- ۳۴ تمرکز بر تشنگی
- ۳۶ یک فضای کاملاً زنانه
- ۳۸ تصویرگر عاشورا

- ۴ شادیم به شادی شما
- ۶ شکوه محفل در حرم

پرونده ویژه

- ۱۰ در انتظار یکپارچه‌سازی
- ۱۴ گامی به سوی توانمندسازی مساجد
- ۱۶ هدف: ارتقای جایگاه مسجد
- ۱۹ این شمع شهرافروز
- ۲۰ عملیات در مسیر جهاد تبیین
- ۲۲ اهتزاز پرچم عشق در هر کوی و برزن

گفتارها و نوشتارهایی از: حجت الاسلام رضا عزت زمانی، حجت الاسلام سیدناصر میر محمدیان، حجت الاسلام مجید باباخانی، حجت الاسلام سید کاظم موسوی متقی، حجت الاسلام محمدپشم فروش، حجت الاسلام نیما کریمی، کلاژ روبرت، فاطمه جدیدی، سید مصطفی موثوری، سید محمدجواد طاهری، سید میثم موسویان، مریم شعبانی، علی بحرینی، حامد مهربانی، حجت الاسلام محمدحامد مبینی، سارا طالبی، مریم بیگ محمدی، صدیقه خالقی، علیرضا علیزاده، حسین طبرستانی، حجت الاسلام منصور باقری یک تبریزی و حجت الاسلام محمدجواد زهرایی

یارداشت

؟؟؟؟

؟؟؟؟
؟؟؟؟؟؟

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

سربازی برای امام عصر ع

برای نجات غزه

سیل جوانمردی آورد

تراشیدن سنگ با سوزن

جامانده نداریم

پیرغلامی و نشان حبیب

- مادرانه‌هایی از چهار گوشه ایران ۵۸
- جامانده نداریم ۶۰

هنر تبلیغ

- تراشیدن سنگ با سوزن ۶۴
- برای نجات غزه ۶۸
- پیرغلامی و نشان حبیب ۷۰
- خدمت به روضه؛ خوشبختی ابدی ۷۲
- سیل، جوانمردی آورد ۷۴
- می‌خواهیم مردم را به میدان بیاوریم ۷۸

نگاهی به آخرین آمار مهمانی کیلومتری غدیر

شادیم به شادی شما

تعداد
شهرستان‌ها

نام
استان

تعداد
موکب‌های مردمی

مجموع مسافت
مهمانی (کیلومتر)

اقدام
شاخص

آنها که دل‌شان با شیعه و اهل بیت صاف نیست، بهانه پشت بهانه می‌آورند که شما شادی بلد نیستید و بعد، از اربعین شاهدمثل می‌آورند؛ اما باید پذیرفت همان‌طور که یکی از علامت‌های مومن زیارت اربعین است، بواسطه کلام امام صادق علیه‌السلام، شیعیان از همان آب و گل ائمه معصومین‌اند و عزا و شادی‌شان به آنها گره خورده است. چند روز پیش از آغاز ماه محرم، ایران اسلامی در گوشه و کنار خود شاهد جشن و مهمونی کیلومتری غدیر بود؛ بهانه‌های ریزودرشت خرده‌گیران آنجا هم به شکل‌های دیگر ادامه داشت اما تجميع اطلاعات این مراسم باشکوه در موسم فصل اقامه عزا چندان دیده نشد. حالا که از آن زمان فاصله گرفته‌ایم در يك اطلاعات نگاشت، این آمار را مرور کرده‌ایم تا باز هم یادآوری کنیم که «شادیم به شادی شما و غصه داریم از حزن شما». در این مجمل، برای هراستانی که آمار خود را اعلام کرده، تعداد شهرستان‌هایی که برگزارکننده مهمانی و ایجاد مسیر در جشن بودند با مجموع مسافت این مهمانی آورده شده است و همچنین تعداد موکب‌های مردمی که در مسیر گزارش شده بود. در ضمن برای ترویج ابتکارهایی که معمولاً با خوش‌ذوقی در این نوع مراسم دیده می‌شود به برخی اقدام‌های شاخص اشاره شده است.

چهارمحال و بختیاری

۳۷۰ ۲۰,۲ ۱۰
شبیه‌سازی
کاروان غدیر

آذربایجان شرقی

۱۱۰ ۳۶,۵ ۱۵
برگزاری جشن بانوان در
روستاها

اصفهان

۳۰ ۵ ۱
برپایی مراسم در میدان
امام حسین (ع)

اردبیل

۶۳ ۵,۵ ۴
برگزاری جشن بانوان در
روستاها

خراسان جنوبی

۵۷۶ ۲۱ ۱۱
برگزاری جشن
در کمپ ترک اعتیاد

بوشهر

۱۵۳ ۲۳,۲ ۱۱
ویزیت رایگان
بیماران

ایلام

۱۹۴ ۵,۵ ۵
ایجاد غرفه
فرزندآوری

البرز

۱۱۰ ۱۵ ۳
پویش تخفیف به عشق
مولابین کاسبان

کهگیلویه و بویراحمد

۲۰۰ ۱ ۱

ازدواج ۳۰ زوج جوان در
مسیر مهمانی یاسوج

خوزستان

۱۱۰ ۷۶ ۱۰

برپایی جشن
«براعم الغدير»

گلستان

۷۷۵ ۱۸ ۱۲

برپایی پوشش هزارپرچم
سبز علوی در کردکوی

زنجان

۱۱۰ ۱۸ ۵

نذر
گل و گلدون

لرستان

- ۱۴ ۷

ایجاد غرفه
جهاد تبیین

سمنان

۲۵۵ ۱۸ ۸

برپایی موبک
به یاد شهدای خدمت

مرکزی

۱۱ ۹ ۳

برپایی پوشش
صاحبخانه علوی

سیستان و بلوچستان

۳۳۶ ۱۵ ۵

برپایی جشن
دختران علوی

هرمزگان

۳۶۹ ۱۹ ۸

راه اندازی کاروان قایق های
شادی در بندرعباس

فارس

- ۸۷٫۵ ۲۷

برگزاری جشن
کتابخوانی

همدان

۱۰۹۰ ۲۱ ۱۰

برپایی جشن
عقد اخوت

قزوین

۶۰ ۹ ۶

راه اندازی کاروان شادی
عروسک گردانی

کردستان

۳۲۹ ۲ ۱

دیدار با ماموستاهای
دیواندره

خراسان رضوی

۸۲۴ ۵۹٫۷ ۱۹

پرده خوانی
غدير

یزد

۱۱۰ ۱۲٫۳ ۸

برپایی نمایشگاه امام
شناسی

قم

۳۰۵ ۶ ۲

تقدیم گل به بارگاه حضرت
معصومه (س)

کرمان

۵۹۴ ۴ ۴

برگزاری ۴۰ جشن به نیت
چله خدمت

خراسان شمالی

۳۳۸ ۲۲ ۹

راه اندازی
کاروان خودرویی

مجموع

۲۰۵

۵۴۳٫۴

۷۴۲۲

سمنان

شیراز

ارومیه

۲۰۰ هزار زائر و مجاور رضوی در اجتماع قرآنی
صحن پیامبر اعظم حضور یافتند

شکوه محفل در حرم

بود؛ حاضران بارها با شعارهایشان این موضوع را فریاد زدند. جمعی از مجروحان فلسطینی از درد جانگناه مردم غزه گفتند و شیخ طلال عبدالرحمان، مسئول پرونده اسرای غزه، به نمایندگی از مردم فلسطین، پیام سلام و تشکر خود را به مردم ایران ابلاغ کرد. عبدالله عبدالله نیز یکی دیگر از مهمانان فلسطینی بود که ۳۶ نفر از اعضای خانواده خود را در بمباران رژیم صهیونیستی در ماه‌های اخیر از دست داده بود. محفل مشهد از محفل امام حسنی‌ها در ورزشگاه آزادی تهران هم گسترده‌تر شد تا نشان دهد جامعه ایرانی همچنان علاقه به انس با قرآن دارد، اگر برنامه‌های جذاب و حساب شده‌ای باشد.

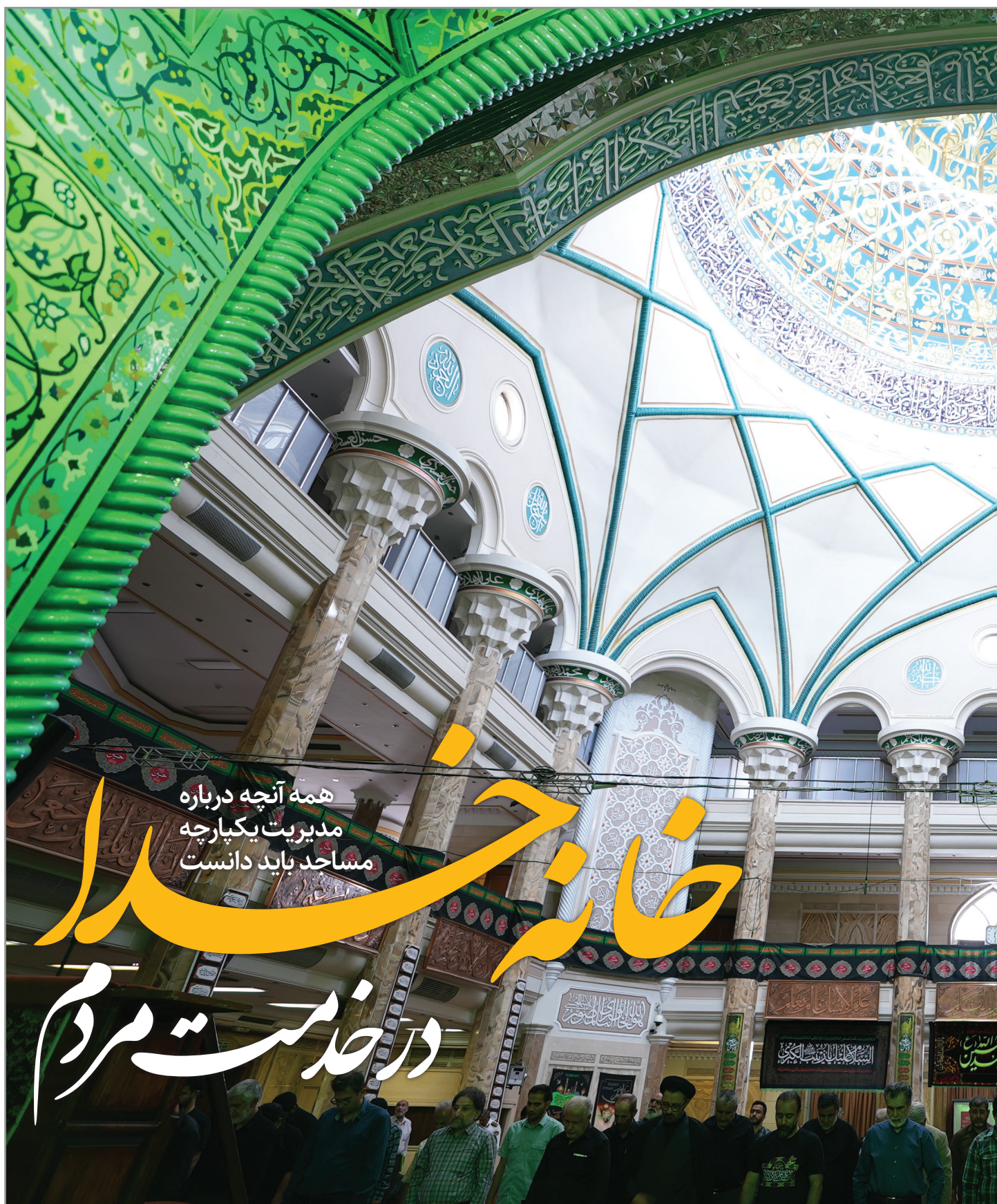
حسنین الحلو، رضوان درویش، احمد ابوالقاسمی، حجت الاسلام غلامرضا قاسمیان و حامد شاکر نژاد در حالی که لباس خادمی امام رضا علیه السلام پوشیده بودند، روی صحنه آمدند و مراسمی باشکوه با حضور بیش از ۲۰۰ هزار شرکت‌کننده، اجرا کردند. این مراسم به صورت زنده از شبکه‌های تلویزیونی مختلف از جمله الجزیره مباشر و فلسطین الیوم و چندین صفحات مجازی پخش شد. حسنین حلو و حجت الاسلام غلامرضا قاسمیان قرآن ابتدای مراسم را تلاوت کردند، حامد شاکر نژاد صلوات خاصه امام رضا (ع) را خواند و رضوان درویش به سرود خوانی پرداخت. شاه بیت این مراسم اما حمایت از غزه و فلسطین

شب جمعه و آخر تابستان و شب سالگرد آغاز امامت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، آن هم وقت غروب، جای سوزن انداختن در حرم ملکوتی امام رضا علیه السلام نیست. صحن پیامبر اعظم با آن همه فضایی که دارد برای نماز جماعت جاکم می‌آورد، چه رسد به آن که قراری برای یک گردهمایی قرآنی هم گذاشته باشند و محفلی‌ها بخواهند این بار در مشهد و صحن باصفای امام هشتم برنامه اجرا کنند. پنج‌شنبه ۲۲ شهریور ۱۴۰۳ وقتی نماز مغرب و عشاء و زیارت جمعی «امین الله» را در صحن ۶۰ هزار متر مربعی پیامبر اعظم حرم رضوی خواندند، داوران برنامه تلویزیونی محفل یعنی،

در انتظار یکپارچه‌سازی
گامی به‌سوی توانمندسازی مساجد
هدف؛ ارتقای جایگاه مسجد
این شمع شهرافروز
عملیات در مسیر جهاد تبیین
اهتزاز پرچم عشق در هر کوی و برزن

خانه خدا در خدمت مردم

همه آنچه درباره
مدیریت یکپارچه
مساجد باید دانست

نگاهی کلی به وضعیت مساجد کشور همزمان با
روز جهانی مسجد

در انتظار یکپارچه سازی

مسجد عبادتگاه است اما از نخستین روزی که در شهر پیامبرمکرم اسلام بنا شد، پایگاهی اجتماعی به حساب می آمد که محل اجتماع مردمان بود. در طول سال ها و قرون، مساجد نقش های مهم تری یافتند و در بطن حوادث ریز و درشت حضور داشتند. در دوره معاصر، نقش مساجد در پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن حمایت گری و پشتیبانی از دفاع مقدس چشمگیرتر از یادآوری است. طبیعتاً در تقابل با چنین پایگاه پراهمیتی، دشمنان بارها علناً به جنگ مسجد رفته اند تا جایی که کشورهای اسلامی برای مقابله با این دشمنی ها، سازمان کنفرانس اسلامی را ایجاد کرده و در صفحه های تقویم يك روز را به نام «روز جهانی مسجد» نامگذاری کردند. حالا مساجد نسبت به اهمیتی که دارند و جایگاهی که می توانند در عرصه اجتماعی بیابند، کمتر مورد توجه قرار می گیرند. روز جهانی مسجد بهانه ای شد تا با اندکی تأمل وضعیت مسجد را در وقت اکنون مورد بررسی قرار دهیم.

۱ ابهام در تعداد

باورش کمی دشوار است اما تعداد مساجد در کشور تخمین زده می شوند؛ آن هم بین ۷۰ هزار تا ۹۰ هزار باب. به عنوان مثال، ستاد هماهنگی کانون های مساجد، این تعداد را ۷۹ هزار باب برآورد کرده؛ ستاد اقامه نماز، مساجد کشور را بیش از ۷۲ هزار باب می داند و سازمان اوقاف و امور خیریه حدود ۸۵ هزار مسجد را در آمارهای خود ثبت کرده است.

تابستان گذشته مرکز رصد فرهنگی کشور، با همکاری پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شورای فرهنگ عمومی کشور، در پژوهشی با عنوان «مسجد در ایران؛ آمار، کارکردها، مسائل و جایگاه اجتماعی» تعداد مساجد در کشور را ۸۳ هزار و ۴۶۸ باب اعلام کرد. نسبت به پیش از انقلاب، تعداد مساجد در کشور ۳ برابر شده اما نسبت به سرانه جمعیت، کشورهای مسلمان دیگر مانند اندونزی، بنگلادش، عربستان و... بیش از ما مسجد دارند.

از این مهم تر آن که تعداد مساجد در ایران با نیازهای جمعیتی همخوانی ندارد و توزیع و پراکندگی آن در کشور نامتوازن بوده علاوه بر اشکالات کمی، کیفیت کارکرد مساجد و جایگاه اجتماعی آن در زندگی روزمره مردم دچار خدشه شده است.

مطابق داده های مرکز امور رسیدگی به مساجد، از قریب ۸۰ هزار مسجد موجود در کشور، ۷۸ درصد مساجد شیعیان است و نزدیک به ۲۲ درصد مساجد اهل سنت؛ همچنین در میان ۶۲ هزار مسجد شیعیان ایران بیش از ۳۳ هزار و ۵۰۰ مسجد یعنی بیشتر از

نیمی از آنها (نزدیک به ۵۴ درصد) امام جماعت

ندارند.

۴ يك مسجد و چندین متولی

از قدیم‌الایام مسجد را وقف می‌کردند و این موضوع موجب شده سازمان اوقاف و امور خیریه در موضوع ملکیت بسیاری از مساجد ورود داشته و درباره برخی از مساجد، کاملاً متولی محسوب شود. دفتر نمایندگان ولی فقیه در بیشتر استان‌ها، زیرمجموعه‌ای دارند که امور مربوط به ائمه جماعت را رتق و فتق می‌کنند.

با حکم آیت‌الله خامنه‌ای از مهرماه سال ۱۳۶۸ برای تهران، مرکز رسیدگی به امور مساجد تعیین شد؛ چنین مرکزی در برخی استان‌های دیگر نیز راه‌اندازی شده ولی هر کدام مستقل بوده و این رویه به صورت ملی و کشوری مدیریت نمی‌شود. از سوی دیگر اغلب مساجد کشور دارای پایگاه بسیج هستند که ناگفته پیداست تأثیر بسزایی در امور اجرایی و فعالیت مساجد دارند.

ستاد هماهنگی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد نیز به عنوان زیرمجموعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای شعب استانی است که گفته می‌شود حدود ۲۴ هزار کانون در مساجد با قریب به ۲ میلیون نفر از اعضا مشغول فعالیت هستند که طبیعتاً در برنامه‌ریزی برای مساجد دخالت دارند.

غیر از اینها ستاد اقامه نماز، شهرداری، وزارت کشور، سازمان بهزیستی، هلال احمر، کمیته امداد امام خمینی، نهاد کتابخانه‌ها، نیروی انتظامی و معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه تعدادی دیگری از ارگان‌هایی محسوب می‌شوند که مستقیم و غیرمستقیم در امور مساجد موثرند که بر آنها می‌توان تعدادی دیگر هم افزود.

برای انسجام و مدیریت یکپارچه مساجد در سال ۱۳۸۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی ستاد پشتیبانی و هماهنگی امور مساجد کشور را تعریف کرد تا با مدیریت گروهی، امور مسجد حل و فصل شود اما خیلی زود معلوم شد که لازم است این مدیریت بجای گروه به یک نهاد سپرده شود. شورای عالی انقلاب فرهنگی این مهم را به سازمان تبلیغات اسلامی سپرد و مقرر شد سند ملی مسجد هم‌سو با نقشه مهندسی فرهنگی کشور با تولیت سازمان تبلیغات اسلامی تدوین شود.

۴ رفت و برگشت‌های يك سند ملی

سازمان تبلیغات اسلامی در مدیریت جدید با ایجاد بنیاد هدایت با مأموریت «تعالی شبکه امامت»، امر مسجد را نیز به این بنیاد محول کرد تا سند ملی مسجد در فضایی علمی تدوین شود. حجت الاسلام رضا غلامی، در جایگاه قائم مقامی بنیاد هدایت پیش از این درباره تهیه این سند و ۱۲ مرحله نگارش و تصحیح آن توضیح داده بود که «ابتدا پیش‌نویسی برای سند ملی مسجد تهیه و ارائه شد؛ سپس، بعضی از مجموعه‌ها و موسساتی که در حوزه مسجد کار

می‌کنند، آن را مورد ارزیابی قرار دادند و پس از اعمال اصلاحات مورد نیاز، پیش‌نویس دیگری تهیه شد و برای نظرخواهی از مجموعه‌های مختلف دانشگاهی، نخبگانی، فعالان فرهنگی، مدیران استانی، معاونان فرهنگی، مدیران ستادی و ... آماده شد. پس از رفت و برگشت‌های انجام شده، این سند به هیئت‌امانای بنیاد هدایت نیز ارائه شد. در دو جلسه با حضور علمای دینی درباره این سند بحث و گفت‌وگو صورت گرفت و سپس، سند اصلاح شده آماده و به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شد. در شورا نیز در سه مرحله در کمیته‌های تخصصی، سند ملی مسجد ارائه و از آن دفاع شده و در حال حاضر نیز کمیته تخصصی در حال بررسی آن است که در صورت تأیید برای تصویب به صحن علنی شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شود.»

باتمام این احوال از پاییز سال ۱۴۰۲ این سند در انتظار تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی بسر می‌برد و تاکنون تکلیف آن مشخص نشده است.

۴ قرارگاهی برای راهبری نرم

در تقسیم وظایف، ذیل قرارگاه ملی مسجد، سازمان تبلیغات اسلامی موظف به قبول مسئولیت مدیریت غیرمستقیم و راهبری نرم مساجد شد.

حجت‌الاسلام سید ناصر میرمحمدیان، قائم مقام تبلیغ و امور فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی و مدیرعامل بنیاد هدایت، در این باره می‌گوید: «در قرارگاه ملی مسجد، ایده‌ای که در بنیاد هدایت دنبال می‌کردیم به خوبی پیشرفت کرده است. هدف ما از ابتدا این بود که مسئولیت راهبری نرم یا مدیریت

غیرمستقیم مساجد را برعهده بگیریم. همین مسئولیت در قرارگاه ملی مسجد نیز به عهده ما گذاشته شد و ما در سازمان تبلیغات، این مسئولیت را به سه حوزه اصلی تقسیم کردیم: گفت‌وگو، توانمندسازی و تولید دانش. برای اجرای این برنامه‌ها، بنیاد هدایت به عنوان یک نهاد میان‌بخشی، از مشارکت تمامی دستگاه‌ها بهره‌برداری می‌کند. این بنیاد به عنوان پل ارتباطی و هماهنگ‌کننده، به پیاده‌سازی اهداف مذکور پرداخته و در جهت تقویت و توسعه فعالیت‌های مساجد گام برمی‌دارد.

برای عملی کردن این هدف، نیاز داریم به نقشه‌ای به نام «نقشه توانمندسازی مساجد شهرستانی». این نقشه که توسط سازمان تبلیغات اسلامی به طور کلی تدوین می‌شود، با همکاری قرارگاه ملی مسجد هر شهرستانی به روز رسانی و تکمیل خواهد شد. جمع‌آوری اطلاعات این امکان را می‌دهد که به یک اطلس جامع و دقیق برای هر شهرستان دست یابیم، که در آن وضعیت و نیازهای مساجد به طور کامل و به‌روز مشخص شده است.

اکنون اطلس مساجد کشور در حال تهیه است و بزودی رونمایی می‌شود. باید منتظر ماند و دید که این فرایند تا چه حد در مدیریت یکپارچه و نظم‌بخشی و ساماندهی مساجد کشور موثر می‌افتد.

روز جهانی مسجد

صهیونیست‌ها ۵۵ سال پیش مسجدالاقصی، قبله اول مسلمانان جهان را به آتش کشیدند و در اثر این آتش سوزی، به این مکان مقدس و تاریخی، آسیب‌های زیادی وارد شد. دنیس مایکل ولیم روهران شهروند اسرائیلی در ساعت هفت صبح ۳۰ مرداد سال ۱۳۴۸ شمسی مسجدالاقصی را به آتش کشید. در نتیجه این اقدام، ۱۵۰۰ متر مربع از فضای مسجد از بین رفت و منبر تاریخی مسجد در آتش سوخت. رژیم صهیونیستی در یک دادگاه نمایشی در تل‌آویو، این صهیونیست را بیمار روانی معرفی و او را آزاد کرد.

آتش سوزی عمدی مسجدالاقصی موجب شد دولت‌های اسلامی برای مقابله با خطرهایی که جهان اسلام و مقدسات اسلامی را تهدید می‌کند، «سازمان کنفرانس اسلامی» را تشکیل دهند. سال‌ها بعد، در اجلاس وزیران امور خارجه کشورهای اسلامی در تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی ایران به این اجلاس پیشنهاد کرد تا سالگرد آتش زدن مسجدالاقصی توسط اسرائیل به عنوان روز جهانی مساجد تعیین شود که مورد پذیرش قرار گرفت.

مسجد اهمیت دارد، پایگاه است؛ همچنان که معروف شده در زبانها واقعاً پایگاه است. نه فقط پایگاه برای فلان مسئله اجتماعی، [بلکه] مسجد می‌تواند پایگاه همه کارهای نیک باشد؛ پایگاه خودسازی، انسان‌سازی، تعمیر دل و تعمیر دنیا و مقابله با دشمن و زمینه‌سازی برای ایجاد تمدن اسلامی و بصیرت‌افزایی افراد؛ و «هَلَمَّ جَرَّاء» (و به همین ترتیب)

مسجد یک چنین جایگاهی است. بنابراین پیش‌نمیزی مسجد تنها وظیفه امام جماعت نیست؛ پیش‌نمیزی هم یکی از کارها است. اقامه نماز، اقامه حق و عدل، اقامه دین، ابلاغ احکام دینی، وظیفه ما به عنوان پیش‌نماز و به عنوان امام جماعت است. یعنی محور مسجد امام جماعت است؛ مسجد بر محور امام جماعت [است].

خب اگر این شد، احساس مسئولیت انسان سنگین خواهد شد. از بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار ائمه جماعات مساجد استان تهران ۳۱ مرداد ۱۳۹۵

مسجد پایگاه است

حجت‌الاسلام

سید ناصر

میرمحمدیان:

در قرارگاه ملی

مسجد، ایده‌ای

که در بنیاد

هدایت دنبال

می‌کردیم به

خوبی پیشرفت

کرده است.

هدف ما از

ابتدا این بود

که مسئولیت

راهبری نرم

یا مدیریت

غیرمستقیم

مساجد را

برعهده بگیریم

چرا جوان‌ها کمتر جذب مسجد می‌شوند؟

مسئولیت کنار رفتند. این تغییر نگرش موجب کاهش حضور جوانان در مساجد شد.

مساجد اکنون باید با فضای مجازی و دیگر جذابیت‌های جدید رقابت کنند تا بتوانند جوانان را جذب کنند. نیاز است که مساجد به‌روز شده و فعالیت‌های خود را به نحوی طراحی کنند که بتوانند با جذابیت‌های مدرن رقابت کنند و جوانان را به سمت خود جلب نمایند.

روح نوجوانان و جوانان به طور طبیعی لطیف و پاک است. برای جذب آنها باید جاذبه‌های معنوی و اخلاقی سالم ایجاد کنیم.

مساجد باید جاذبه‌هایی را معرفی کنند که متناسب با روحیات و نیازهای جوانان باشد. برای مثال، فعالیت‌های بسیج می‌تواند یک جاذبه مؤثر باشد، زیرا در گذشته بسیاری از جوانان از طریق بسیج و پایگاه‌های مقاومت به مساجد جذب می‌شدند. همچنین، داشتن کتابخانه‌های مجهز و فضای مطالعه آرام در مساجد می‌تواند نقش مهمی در جذب جوانان ایفا کند.

هیئت‌های مذهبی که به طور منظم در مساجد برگزار می‌شود، می‌تواند یکی دیگر از جاذبه‌ها باشد. جوانان به‌راحتی از طریق این هیئت‌ها به مساجد نزدیک می‌شوند و با فعالیت‌های دیگر مانند کانون‌های فرهنگی و هنری آشنا می‌شوند. سازمان‌های معاند، مثل منافقین، با دادن مسئولیت‌های مختلف به اعضای خود، موفق می‌شدند آنها را جذب کنند. ما نیز باید به جوانان مسئولیت‌های واقعی و نقش‌های مشخص بدهیم تا آنها احساس هویت و مسئولیت کنند و به مساجد نزدیک شوند.

ایجاد جاذبه‌های مناسب و مسئولیت‌دهی به جوانان، تنها بخشی از راهکارها است و مهم‌تر از همه، محبت و گرم بودن رفتار امام‌جماعت و اصحاب مسجد می‌تواند به جذب جوانان کمک کند و آنها را به مساجد کشاند.

مسجد بجای فرهنگسرا

مسجد همیشه پایگاه خود را حفظ کرده است. این نهاد دینی، هرچند ممکن است در برخی دوره‌ها کم‌فروغ یا پرفروغ باشد، اما هیچگاه نمی‌توان نقش آن را نادیده گرفت. مسجد با تمامی فراز و فرودهایش، همچنان نقشی بی‌بدیل در فرهنگ و آیین مردم ما دارد. شخصاً اعتقادی به فرهنگسراها و خانه‌های فرهنگ ندارم. این مراکز که به طور عمده از الگوهای غربی پیروی می‌کنند، به جای ترویج آداب و رسوم اسلامی و ایرانی، به آموزش زبان‌های خارجی و فعالیت‌های غیرمرتبط با نظام و انقلاب پرداخته‌اند. بسیاری از این مراکز نه تنها کمکی به مسجد نمی‌کنند؛ بلکه در مقابل آن قرار دارند.

حجت‌الاسلام سید کاظم موسوی متقی
مدیرکل فرهنگی
اجتماعی سازمان اوقاف
و امور خیریه

مسجد اگر به‌درستی، نقش و کاربری اصلی خود را در جامعه ایفا کند، می‌تواند از بسیاری از آسیب‌های اجتماعی جلوگیری کند و مشکلات مختلفی را در جامعه برطرف نماید. مسجد توانایی این را دارد که به‌عنوان مرکزی برای ارائه خدمات اجتماعی عمل کند و در کنار سایر نهادها از جمله آموزش و پرورش، به بهبود وضعیت جامعه کمک کند.

کشور ما دارای بالغ بر ۷۰ تا ۸۰ هزار مسجد است ولی متأسفانه همه مساجد مشابه یکدیگر نیستند. برخی از این مساجد به دلایل مختلف، از جمله عدم حضور امام‌جماعت، به طور دائم استفاده نمی‌شوند و فقط به صورت موقت، موسمی یا مقطعی فعال هستند.

اگر مساجد بتوانند به جایگاه جامع‌الاطراف و تأثیرگذار خود در محله و منطقه برسند، می‌توانند به طور چشمگیری در بهبود وضعیت اجتماعی و فرهنگی جامعه مؤثر واقع شوند. به همین دلیل، تأکیدات رهبر معظم انقلاب بر اهمیت نقش مساجد در جامعه به‌ویژه در رسیدن به ویژگی‌های ممتاز مسجد تراز، بسیار مؤثر و ضروری است.

برای تحقق مسجد تراز و بهره‌برداری کامل از ظرفیت‌های آن، نیاز است که تمامی مساجد به فعالیت‌های جامع و متنوع بپردازند و نقش خود را در ارتقا سطح فرهنگی، اجتماعی و آموزشی جامعه به‌خوبی ایفا کنند.

عوامل کاهش حضور جوانان در مساجد

در ابتدای انقلاب، مساجد به‌عنوان پایگاه‌های اصلی فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی برای جوانان و نوجوانان بودند. اما با گذشت زمان و تغییر شرایط اجتماعی، مساجد نتوانستند خود را با تحولات جدید همگام کنند و همچنان به شیوه‌های سنتی و قدیمی باقی ماندند. این امر باعث شد که جذابیت‌های مساجد برای نسل جدید کاهش یابد و جوانان به سمت جذابیت‌های جدید دیگری گرایش پیدا کنند.

در سال‌های ابتدایی انقلاب، خانواده‌ها به‌شدت به تربیت دینی فرزندان خود اهمیت می‌دادند و با دقت فرزندان را به مساجد می‌بردند. اما با گذشت زمان، بسیاری از والدین به این تصور رسیدند که نهادهای آموزشی و فرهنگی دیگر مسئولیت تربیت دینی را به عهده دارند و خود به‌تدریج از این

اطلس مساجد کشور به همت بنیاد هدایت
در حال تدوین است

گامی به سوی توانمندسازی

اطلس مساجد کشور که برای اولین بار در حال تدوین است؛ پروژه‌ای که به منظور ثبت و مستندسازی جامع اطلاعات درباره مساجد ایران تهیه می‌شود. اکنون اطلاعات مدونی درباره مساجد، کیفیت برنامه‌های فرهنگی و حتی تعداد نمازهای یومیه‌ای که در آن به جماعت برگزار می‌شود در دست نیست و در چنین شرایطی برنامه‌ریزی برای آنها با چالش‌های فراوانی روبروست. بنیاد هدایت به عنوان متولی تدوین «اطلس مساجد کشور»، مسئولیت گردآوری، مستندسازی و انتشار اطلاعات جامع و دقیق درباره مساجد ایران را بر عهده دارد. در ادامه، حجت الاسلام محمد پشم‌فروش، مسئول دفتر عملیات‌های بنیاد هدایت به تشریح برنامه‌ها و اقدامات انجام شده برای تهیه اطلس جامع مساجد کشور می‌پردازد.

جمع‌آوری اطلاعات جامع

اطلس مساجد یکی از ابزارهای کلیدی مابرای برنامه‌ریزی و توانمندسازی مساجد در کشور است. یکی از چالش‌های اصلی ما در این زمینه، نبود اطلاعات دقیق و جامع درباره وضعیت مساجد است. برای رفع این مشکل، تیم ما اطلاعات و داده‌های موجود را جمع‌آوری کرده و با ادارات کل و ادارات شهرستانی در همایش‌ها و جلسات مختلف در تهران و مراکز استان‌ها، مباحثه و گفتگو کرده است.

تا کنون، رابطین ما به ۴۰۲ شهر مراجعه کرده و با مسئولین هر اداره گفتگو کرده‌اند. در فرایند تهیه اطلس جامع مساجد، تیم ما اقدام به آماده‌سازی یک پرونده در قالب نرم‌افزار اکسل کرده است که داده‌های موجود درباره وضعیت مساجد را شامل می‌شود. این اکسل شامل اطلاعاتی است که توسط مسئولین مساجد در شهرستان‌ها به روز شده و به ما تحویل داده شده است. در این داده‌ها، اطلاعات دقیقی درباره تعداد مساجد در هر شهرستان، نوع آن‌ها و کارکردهای مختلف آن‌ها، مانند مسجد محله، مسجد بازار، مسجد جامع، یا نمازخانه وجود دارد. ما همچنین وضعیت هر مسجد را در این داده‌ها ثبت کرده‌ایم و آن‌ها را به دسته‌بندی‌های مختلف از جمله تعطیل، دایر، فعال، پویا، الگو و شاخص تقسیم کرده‌ایم. برای نیمی از شهرستان‌ها تا کنون اطلاعات کامل شده و باقی شهرستان‌ها در حال تکمیل است. هدف ما این است که تا پایان این دوره، به یک اطلس جامع و دقیق از وضعیت مساجد در هر شهرستان و استان برسیم. این اطلس به ما کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی‌های بهتری برای توانمندسازی و مدیریت مساجد در کشور انجام دهیم.

سازمان تبلیغات
اسلامی
ماموریت
پیشبرد قرارگاه
ملی مسجد را
بر عهده دارد.
مأموریت اصلی
ما در این قرارگاه
توانمندسازی
امام‌جماعت و
مساجد است

توانمندسازی مساجد

پس از تکمیل اطلس جامع مساجد، مرحله بعدی ما طراحی نقشه توانمندسازی مساجد در هر شهرستان است. به عنوان مثال، در شهرستانی که ۷۰ مسجد وجود دارد، باید توجه ویژه‌ای داشته باشیم به مساجدی که امام‌جماعت دارند و تیم‌های فرهنگی آن‌ها فعال هستند. برای این منظور، باید موضوعات آموزشی و توانمندسازی در قالب‌های مختلف به این مساجد تدریس شود. بسیاری از این برنامه‌ها می‌توانند با هزینه کم یا بدون هزینه توسط خود شهرستان یا استان برگزار شود، اما در برخی موارد، ما به عنوان ستاد می‌توانیم کمک‌های لازم را ارائه کنیم.

با مشخص شدن آمار دقیق هر شهرستان و وضعیت مساجد، طراحی نقشه توانمندسازی به صورت دقیق‌تر و جامع‌تر انجام خواهد شد. این نقشه به ما کمک خواهد کرد تا برنامه‌ریزی‌های بهتری برای ارتقای عملکرد مساجد داشته باشیم. گام نهایی پس از تکمیل اطلس، ورود به طراحی نقشه‌های ویژه برای هر شهرستان و استان است که هدف آن ایجاد نقشه‌ای دقیق و کاربردی برای توانمندسازی مساجد و بهبود فعالیت‌های آن‌ها در سطح کشور است.

آمار جدید از مساجد

در کشور ما حدود ۸۰ هزار مسجد وجود دارد که بیش از ۵۰ هزار مسجد از آن‌ها در شهرها و محلات شیعه‌نشین واقع شده‌اند. اما تاکنون اطلاعات کامل و دقیقی از وضعیت فعال بودن یا غیرفعال بودن این مساجد در دست نداشتیم. خوشبختانه

با فرایند جدید شناسایی و سطح‌بندی، این وضعیت در حال تغییر است. در حال حاضر این فرایند در ۴۰۲ شهرستان به طور کامل انجام شده است و بیش از نیمی از شهرستان‌ها فرایند شناسایی و سطح‌بندی را به طور کامل به اتمام

رسانده‌اند. انتظار داریم که تا انتهای ماه صفر، تمامی شهرستان‌ها این فرایند را به پایان برسانند. هدف ما این است که حداقل ۵۰ هزار مسجد از ۸۰ هزار مسجد را سطح‌بندی کنیم و به اطلاعات دقیقی در مورد وضعیت آن‌ها دست پیدا کنیم.

برنامه‌ریزی برای به‌روزرسانی

ما برنامه‌ریزی کرده‌ایم تا این اطلس را در آینده هم تکمیل و هم گسترش دهیم. در مرحله اول، هدف این است که اطلاعات شهرستان‌هایی که هنوز کامل نشده‌اند، به طور دقیق جمع‌آوری و به‌روز شود. همچنین، در سال آینده قصد داریم با اجرای یک عملیات جدید، اطلس را مجدداً بررسی و به‌روزرسانی کنیم. این عملیات به ما امکان می‌دهد تا تغییرات و تحولات جدید در مساجد، از جمله رشد و توسعه یا تعطیلی آن‌ها را ثبت کنیم. این فرایند باید هر سال انجام شود تا اطلس مساجد همواره پویا، زنده و قابل استناد باقی بماند. در این مرحله اولیه، هدف ما این بود که اطلاعات را یک‌بار به طور کامل و دقیق جمع‌آوری و به‌روزرسانی کنیم تا بتوانیم برنامه‌ها و محتوای مرتبط را بر اساس این اطلاعات طراحی و پیاده‌سازی کنیم.

اهمیت يك اطلس

تهیه اطلس مساجد کشور اگر با همکاری و هماهنگی با سایر نهادها همراه باشد، می‌تواند تأثیر بسزایی در نقش‌آفرینی مساجد داشته باشد. برای مثال، در برخی مناطق با کمبود مسجد مواجه هستیم، در حالی که در مناطق دیگر تعداد مساجد زیاد است؛ اما امام‌جماعت کافی وجود ندارد. همچنین، این اطلس می‌تواند در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های کلان نهاد‌های مختلف نیز مورد استفاده قرار گیرد. برای ما، این اطلس به‌عنوان پایه‌ای دقیق برای برنامه‌ریزی‌های آتی در زمینه توانمندسازی و رشد امامان جماعت و همچنین برای انجام عملیات و مأموریت‌هایی که قرار است به استان‌ها منتقل شوند، عمل خواهد کرد. با داشتن یک نقشه آماری دقیق، اجرای برنامه‌ها و مأموریت‌ها با دقت بیشتری انجام خواهد شد. این از جمله نقاط قوتی است که می‌توانیم با استفاده مناسب از اطلس مساجد به دست آوریم.

تهیه نقشه راه

سازمان تبلیغات اسلامی مأموریت پیشبرد قرارگاه ملی مسجد را بر عهده دارد. مأموریت اصلی ما در این قرارگاه توانمندسازی امام‌جماعت و مساجد است. در همین راستا، تقسیم‌کاری بین شورای سیاست‌گذاری، اوقاف، سپاه و سازمان تبلیغات اسلامی صورت گرفت که نقش ما به طور ویژه توانمندسازی مساجد تعیین شد. برای این منظور، ما محتواهایی با ۲۰۰ تا ۲۵۰ سرفصل برای بیش از ۷۰ قالب مختلف طراحی کرده‌ایم تا بتوانیم این سرفصل‌ها را به بهترین شکل به مخاطبان عرضه کنیم. برای اینکه این نقشه توانمندسازی به طور عملی در شهرستان‌ها پیاده شود، نیاز داشتیم که مساجد در سطح‌های مختلف شناسایی و دسته‌بندی شوند. در اینجا، اهمیت اطلس مساجد بیشتر نمایان می‌شود. اطلس مساجد مبنای کار ما برای برنامه‌ریزی و طراحی نقشه توانمندسازی در هر شهرستان است. با شناسایی دقیق و سطح‌بندی مساجد، می‌توانیم محتواها و قالب‌های متنوع را با مدیریت استان و شهرستان به صورت هدفمند عرضه کنیم. این اطلس به‌عنوان پایه و اساس کار، زمینه‌ساز برنامه‌های آینده سازمان و بنیاد هدایت در توانمندسازی ارکان مسجد خواهد بود.

قرارگاه ملی مسجد و نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز از جمله کارهای بنیادین بنیاد هدایت، وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی، به شمار می‌رود. این دو اقدام به منظور تقویت نقش مساجد در جامعه و ارتقای فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در این مکان‌های مقدس طراحی شده‌اند. قرارگاه ملی مسجد به عنوان یک نهاد کلیدی در هماهنگی و توسعه فعالیت‌های مساجد، با هدف ارتقاء کیفیت خدمات و بهبود عملکرد مساجد در سطح کشور، نقش برجسته‌ای ایفا می‌کند. از سوی دیگر، نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز هدفی فراتر از یک نمایشگاه دارد؛ این برنامه به دنبال ایجاد تحول در نقش مساجد و تقویت پیوند آن‌ها با جامعه است. در ادامه، حجت‌الاسلام سید ناصر میرمحمدیان، قائم مقام تبلیغ و امور فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی و مدیرعامل بنیاد هدایت، به بررسی عمیق فعالیت‌ها و دستاوردهای قرارگاه ملی مسجد و نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز می‌پردازد.

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام سیدناصر
میرمحمدیان، مدیرعامل بنیاد هدایت

هدف؛ ارتقای جایگاه مسجد

در آخرین آمار، برای تعداد مساجد ثبت شده در اطلس ملی مساجد کشور تا کنون حدود ۸۰ هزار باب در این اطلس شناسایی شده است. با این حال، اطلاعات هنوز به طور دقیق نهایی نشده و در حال حاضر، تیم های مربوط در حال راستی آزمایی و بررسی دقیق تر داده ها هستند تا به روزرسانی های لازم صورت گیرد. این فرایند به منظور افزایش دقت و جامعیت اطلس ملی مساجد ادامه دارد و هدف نهایی دستیابی به داده های کامل و معتبر برای بهبود برنامه ریزی و مدیریت مساجد در سطح کشور است.

یکی از برنامه های کلیدی، طراحی و ارائه خدماتی است که مساجد را برای روزرسانی اطلاعات خود ترغیب کند. این روش به ویژه برای جلوگیری از قدیمی شدن اطلاعات و افزایش دقت آن ها مؤثر است. علاوه بر این، همکاری با سایر دستگاه ها و نهادها نیز ضروری است تا بتوانیم به روزرسانی اطلاعات مساجد را به صورت جامع و مؤثر انجام دهیم. هدف این است که خود مساجد و سایر ذینفعان در این فرایند مشارکت فعال داشته باشند تا نیازی به استفاده مداوم از نیروهای اداری و سازمانی نباشد.

تهیه اطلس ملی مساجد

هدف گذاری های مرتبط با آن به تصویب نرسیده است. در حقیقت، ما تنها پیش نویس سند ملی مسجد را طراحی کرده ایم و این پیش نویس به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شده، اما هنوز تصویب نشده است. به همین دلیل، در حال حاضر هیچ سند ملی رسمی مسجد، برای بررسی اهداف و سیاست ها در دسترس نیست. با وجود عدم تصویب سند ملی مسجد، تلاش ها و اقدامات در زمینه

استفاده از سبک راهیابی

برای توانمندسازی مساجد از سبکی به نام «راهیابی» استفاده می شود که به عنوان یک روش میانه بین روش های مری محور و مخاطب محور قرار دارد. در این مرحله، ابزارها و قالب هایی که برای توانمندسازی امامان مساجد نیاز داریم، فهرست می کنیم. این ابزارها شامل سرفصل های آموزشی و روش های مختلف ارائه مثل کلاس ها، کارگاه های عملی، نشست ها، و مشاوره ها است.

در مرحله تعیین و سازمان دهی سرفصل ها و قالب ها، سرفصل های مورد نیاز برای امامان را در قالب های مشخص بررسی کرده و اولویت بندی می کنیم. برای هر سرفصل، قالب یا ابزار مناسب را انتخاب می کنیم و مشخص می کنیم که این قالب با چه فرد یا تیمی اجرا می شود، به عنوان مثال، استاد کلاس، مدیر کارگاه، یا سازنده مستند. همچنین، زمان و حجم هر جلسه نیز تعیین می شود.

بعد از انجام این مراحل، نقشه توانمندسازی هر شهرستان شامل چند خط برنامه خواهد بود که هر خط برنامه شامل سرفصل، قالب یا ابزار، و مجری آن است. این نقشه به ما کمک می کند تا با همکاری تمام کنشگران مرتبط، طراحی را انجام داده و به مرحله اجرا برسیم.

تا کنون، ما در حدود ۴۲۰ شهرستان این مراحل را آغاز کرده ایم و در حال حاضر در مرحله راستی آزمایی نهایی هستیم. هدف نهایی ما این است که با کمک همه ذی نفعان، نقشه توانمندسازی را به بهترین شکل طراحی و اجرا کنیم.

قرارگاه جایگزین سند

در حال حاضر، سند ملی مسجد به عنوان یک سند رسمی و ابلاغ شده وجود ندارد و

نرم افزار؛ وظیفه سازمان تبلیغات

وقتی در تقسیم کار قرارگاه ملی مسجد، مسئولیت بخش نرم افزاری به سازمان تبلیغات اسلامی محول گردید، ما در بنیاد هدایت به عنوان زیرمجموعه سازمان، آن را به سه حوزه اصلی تقسیم کردیم: گفتمان سازی، توانمندسازی و تولید دانش. برای اجرای این برنامه ها، بنیاد هدایت به عنوان یک نهاد میان بخشی، از مشارکت تمامی دستگاه ها بهره خواهد برد. این بنیاد به عنوان پل ارتباطی و هماهنگ کننده، به پیاده سازی اهداف مشخص شده پرداخته و در جهت تقویت و توسعه فعالیت های مساجد گام برمی دارد.

تهیه نقشه برای توانمندسازی مساجد

برای عملی کردن اهداف، به نقشه های به نام «نقشه توانمندسازی مساجد شهرستانی» نیاز داریم. برای تدوین نقشه توانمندسازی اولین و مهم ترین گام، داشتن اطلاعات دقیق و کامل از مساجد هر شهرستان است. ما بر اساس داده های موجود از سال های گذشته، تصمیم به راستی آزمایی این اطلاعات گرفته ایم. به این منظور، یک فایل در نرم افزار اکسل که شامل اطلاعات پیشین مساجد است، به مسئولان مربوطه ارائه شده تا صحت و دقت داده ها را بررسی کنند. این راستی آزمایی به ما این امکان را می دهد که به یک اطلس جامع و دقیق برای هر شهرستان دست یابیم، که در آن وضعیت و نیازهای مساجد به طور کامل و به روز مشخص شده است.

طراحی نقشه توانمندسازی

برای تکمیل مرحله اولویت بندی مساجد، باید سه معیار اصلی مشخص شود؛ وضعیت امام، وضعیت عده (تشکیلات) و وضعیت عده (امکانات). بر اساس این معیارها، مساجد به پنج دسته اصلی تقسیم می شوند؛ مساجد الگو، شاخص، پویا، فعال و دایر.

پس از انجام طبقه بندی، وارد مرحله طراحی نقشه توانمندسازی برای مساجد شهرستان ها می شویم. در این مرحله، یکی از مساجد متوسط که مشابه با مساجد پویا است به عنوان نمونه انتخاب می شود. برای توانمندسازی این مسجد، تمرکز بر روی تقویت و توانمندسازی کنشگران آن است. به عبارت دیگر، اولویت اصلی در این مرحله، ارتقاء مهارت ها و ظرفیت های افراد کلیدی در مسجد است که در این میان، امام مسجد به عنوان مهم ترین کنشگر شناسایی می شود. توانمندسازی امام مسجد به عنوان نقطه شروع، به طور مستقیم بر روی سایر اعضای فعال در مسجد تأثیر گذار خواهد بود و به بهبود کلی عملکرد مسجد کمک خواهد کرد.

برای تکمیل مرحله اولویت بندی مساجد، باید سه معیار اصلی مشخص شود؛ وضعیت امام، وضعیت عده (تشکیلات) و وضعیت عده (امکانات). بر اساس این معیارها، مساجد به پنج دسته اصلی تقسیم می شوند؛ مساجد الگو، شاخص، پویا، فعال و دایر.

تقویت و توسعه مساجد همچنان ادامه دارد و قرارگاه ملی مسجد به عنوان یک نهاد کلیدی در این فرایند، نقش مهمی در بهبود وضعیت مساجد و ایجاد هماهنگی میان نهادهای مختلف و انجام تفاهات ایفا می‌کند.

۴ نقش مسجد در حکمرانی اسلامی

نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز به‌منظور تبیین آئین حکمرانی اسلامی و نقش اساسی مساجد و امامت میانی در این آئین طراحی و دایر شده است. هدف اصلی از برگزاری این نمایشگاه نیز تبیین و معرفی نقش امامت میانی در ساختار حکمرانی اسلامی است. بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، که بر جامعه‌پردازی و دولت‌سازی تأکید دارد، نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز به‌ویژه بر روی نقش امامت عام در مقیاس میانی متمرکز است. ما در این نمایشگاه تلاش داریم تا به مردم نشان دهیم که امامت میانی، به ویژه در سطوح پایین‌تر از مقیاس کلان و در مقیاس محله و روستا، می‌تواند به شکل‌گیری شبکه‌ای مؤثر و کارآمد در مدیریت اجتماعی کمک کند.

این نمایشگاه از روز غدیر، به عنوان نقطه آغازین برای رونمایی از مدل حکمرانی اسلامی، شروع می‌شود و به بررسی ویژگی‌های امامت در دوران حضور اهل بیت (علیهم السلام) می‌پردازد. سپس به دوران غیبت معصوم رفته و تلاش‌های فقها برای تحقق امامت عام در این دوران را به تصویر می‌کشد. در کنار این سیر تاریخی، نمایشگاه به تحلیل شیوه‌های حکمرانی باطل بر اساس آیات قرآنی و داستان‌های تاریخی می‌پردازد. سپس وارد دوره امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب شده و شیوه امامت عام در مقیاس کلان را به عنوان مدل حکمرانی ولایی در مکتب امام ارائه می‌دهد.

در ادامه، نمایشگاه به بررسی گام دوم انقلاب اسلامی و مدل امامت میانی با محوریت مساجد می‌پردازد و نمونه‌های موفق این مدل را در عمل به نمایش می‌گذارد. همچنین، در بخش‌های جانبی نمایشگاه، به سند ملی مسجد، مدل مدیریت بر مساجد، و نسبت حاکمیت با مساجد پرداخته می‌شود. مخاطبان اصلی نمایشگاه که در مسجد جمکران برپاست، ائمه جماعات و کنتشگران و فعالان مسجدی هستند. این گروه‌ها به‌ویژه با محتوای تخصصی نمایشگاه و ابعاد مختلف حکمرانی اسلامی و نقش مساجد در آن آشنا خواهند شد.

۵ بازخوردهای مثبت

بازخوردهای دریافت‌شده از شخصیت‌ها و بزرگانی که در نمایشگاه حضور یافتند، به‌طور کلی مثبت و رضایت‌بخش بوده است. بسیاری

حکمرانی نرم، شبکه‌ای و مردمی نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

۶ گفت‌وگو با امامت-امت

نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز با هدف ارائه گفت‌وگو با امامت-امت و ارائه الگوهای موفق، به دنبال انگیزش و شکل‌گیری مساجد جامعه‌پرداز است. این نمایشگاه تلاش دارد تا با انتقال این گفت‌وگو به فعالان و صاحب‌نظران حوزه مساجد، زمینه‌ساز تکثیر و ارتقاء تعداد مساجد در تراز مسجد جامعه‌پرداز باشد. اگر این پیام به درستی منتقل شود و اقناع فکری در این زمینه صورت بگیرد، امیدواریم که در آینده نزدیک تعداد قابل توجهی از مساجد به سطح مورد نظر برسند. به‌واسطه این تلاش‌ها، گامی مهم در مسیر استقرار کامل تمدن نوین اسلامی و زمینه‌سازی برای ظهور حضرت حجت (عج) برداشته خواهد شد.

از بازدیدکنندگان ابراز لطف کرده و نمایشگاه را کاری بی‌نظیر یا کم‌نظیر دانسته‌اند. البته، طبیعی است که این نمایشگاه بدون نقص نباشد و یکی از انگیزه‌های اصلی ما از برگزاری این نمایشگاه، دریافت نقدها و نظرات اساتید و صاحب‌نظران برای اصلاح و بهبود آن بوده است. در طول چند سالی که نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز دایر است، نشست‌های علمی متعددی توسط صاحب‌نظران و اساتید برگزار شده است. این نشست‌ها و ارائه‌های تخصصی به‌ویژه برای امامان برتر، کنتشگران مسجدی و بانوان فعال مسجدی در سالن همایش‌ها اجرایی می‌شود. علاوه بر این، کارگاه‌های متنوع و گسترده‌ای نیز با هدف توانمندسازی امامان و کنتشگران مسجدی برگزار شده است. این کارگاه‌ها موضوعات مختلفی را شامل می‌شود از جمله جهاد تبیین، پیشرفت، مقاومت و مدیریت مسجد. همچنین، بحث‌هایی پیرامون

نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز با هدف ارائه گفت‌وگو با امامت-امت و الگوهای موفق، به دنبال انگیزش و شکل‌گیری مساجد جامعه‌پرداز است

آخرین آمار از جامع‌ترین سامانه تبلیغی کشور این شمع شهرافروز

سامانه شمع به عنوان بزرگترین اطلس تبلیغی کشور پل ارتباطی میان مردم و مبلغین است که در سال ۱۴۰۰ به همت اداره کل امور مبلغین سازمان تبلیغات اسلامی و با هدف تسهیلگری جریان دعوت از سخنرانان مذهبی کشور و تحلیل و رصد عرصه‌های تبلیغی، کار خود را آغاز کرد. مخاطبان سامانه شمع هم مردم‌اند و هم سخنرانان مذهبی. این سامانه فرصتی برای مبلغین است که از سویی بتوانند با وارد کردن اطلاعات خود ضمن به نمایش گذاشتن توانمندی‌هایشان، سابقه تبلیغی خود را ثبت نمایند و از سوی دیگر با استفاده از گزارش‌های ثبت شده در اطلس تبلیغی جامع این سامانه به نیازهای محتوایی هر منطقه آگاه شوند و نقاطی را که ظرفیت تبلیغ دارند، مشاهده نمایند. مسئولان فرهنگی و میزبانان مجالس مذهبی نیز می‌توانند به سادگی و با استفاده از سوابق تبلیغی ثبت شده بنا به نیاز و چشم‌انداز خود روحانی موردنظر را انتخاب و برای برگزاری مجالس مذهبی از سخنرانان دعوت کنند. سامانه شمع به عنوان یک سامانه برخط تعاملی تنها سامانه رسمی و دولتی است که ساماندهی امور تبلیغی کشور را دنبال می‌کند و ضمن همراهی و استفاده از ظرفیت تبلیغی کشور و مبلغین، فرایند دعوت از سخنرانان را برای برگزارکنندگان مجالس مذهبی تسهیل کرده است.

● افزایش چشم‌گیر عضویت مبلغان

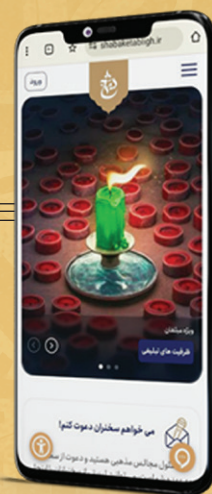
پس از ارائه خدمات متنوع تبلیغی به مبلغان و ارتباط گرفتن با دستگاه‌های بزرگ فعال در حوزه تبلیغ، استقبال از سامانه شمع افزایش یافت. به گونه‌ای که در حال حاضر، سامانه تازه تاسیس شمع میزبان حدود ۱۱۰ هزار مبلغ است. به این معنا که هر ساله حدود ۳۶ هزار نفر از مبلغان ایرانی و طلاب خارجی فعال در سطح کشور عضو این سامانه می‌شوند.

● فعالیت مبلغان در شبکه‌های تخصصی

کاربران سامانه شمع می‌توانند از ظرفیت شبکه‌های تخصصی ایجاد شده برای فعالیت هدفمندتر استفاده کنند. در حال حاضر از مجموع حدود ۲۰ هزار کاربر فعال در شبکه‌های تخصصی، بیش از ۶ هزار کاربر در شبکه ائمه جماعات مساجد، بیش از ۴ هزار کاربر در شبکه نشر خوبی‌ها، بیش از ۳ هزار کاربر در شبکه کودک و نوجوان و بیش از ۳ هزار کاربر در شبکه ائمه جماعات مدارس فعالیت می‌کنند.

● محتوای رایگان تبلیغی منتشر شده

سامانه شمع با هدف ارتقا و ساماندهی مفاهیم تبلیغی اقدام به تولید بسته‌های محتوایی ویژه ایام متفاوت سال کرده است که تا به حال ۵۷ بسته تبلیغی در قالب‌های گوناگون مانند منبر مکتوب، کتب و... به صورت رایگان منتشر و در اختیار مبلغین سراسر کشور قرار گرفته است. ۲۲ محصول با محوریت مفاهیم ماه محرم، ۷ محصول ویژه ایام فاطمیه، ۱۲ محصول به مناسبت ماه مبارک رمضان و ۱۶ محصول دیگر به فراخور ایام متفاوت سال تولید شده و مورد توجه فعالین فرهنگی قرار گرفته است.

نقش بانوان مبلغ
در سامانه شمع

۲۶٪

سامانه شمع ویژه مبلغین مرد و زن در سراسر کشور طراحی و اجرا شده است. در حال حاضر مبلغات ۲۶ درصد از کاربران سامانه شمع را به خود اختصاص داده‌اند و تا پایان سال ۱۴۰۲، ۴۵۷۰ رزومه از بانوان به ثبت رسیده است.

تعداد روزهای تبلیغی ثبت شده

۳,۶۱۵,۷۲۴

مبلغین و مبلغات فعال در سامانه شمع ۳ میلیون و ۶۱۵ هزار و ۷۲۴ روز تبلیغی را در سال ۱۴۰۲ به ثبت رسانده‌اند که عمده این فعالیت‌ها در ماه مبارک رمضان، ماه محرم، ایام فاطمیه و در پی جلسات برگزار شده در ماه صفر به ثبت رسیده است.

گزارش‌های تبلیغی ثبت شده

۴۳۶,۰۰۰

در سال ۱۴۰۲ بیش از ۴۳۶ هزار گزارش در سامانه شمع به ثبت رسیده است که استان‌های خراسان رضوی، اصفهان، تهران، فارس و خوزستان به ترتیب بیشترین تعداد ثبت فعالیت‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

گفت‌وگو با حجت الاسلام نیما کریمی
درباره «محلّه اربعینی»

عملیات در مسیر جهاد تبیین

**برای گسترش و
بهبود عملیات
محلّه اربعینی
در سال‌های
آینده می‌توان
بر روی مساجد
شاخصی که
در نشست‌ها
مورد توجه قرار
گرفته‌اند، تمرکز
داشت و ارتباط
مستمر با این
مساجد را
حفظ کرد**

بنیاد هدایت، با هدف ارتقاء آگاهی و توانمندی‌های فرهنگی در سطح محلات و شهرستان‌های مختلف کشور، برنامه‌های ویژه‌ای را برای اربعین حسینی امسال طراحی کرد. این عملیات با عنوان «محلّه اربعینی» و با رویکرد جهاد تبیین، به دنبال آشکارسازی عمیق‌تر مفاهیم عاشورا و اربعین و تقویت توانمندی‌های محلی و شبکه امامت بود. عملیات محلّه اربعینی یک ابتکار جالب توجه است که با هدف تقویت روحیه جمعی، انسجام اجتماعی و ترویج فرهنگ حسینی در سطح محلات کشور اجرایی شد. این عملیات با تمرکز بر مساجد و ائمه جماعت به دنبال آن است تا از ظرفیت‌های مردمی برای گسترش فرهنگ اربعین استفاده کند. شبکه راهیاری بنیاد هدایت با حضور در ۴۸۴ شهرستان و برگزاری ۶۰۰ نشست نیم‌روزه توانمندسازی، تلاش کرد تا به‌طور مؤثر به تبیین مفاهیم و اصول عاشورا و اربعین بپردازد و هم‌زمان توانمندی‌های فرهنگی، اجتماعی، و مدیریتی در سطح محلات و شهرستان‌ها را تقویت کند. حجت‌الاسلام نیما کریمی، مسئول دفتر شبکه راهیاری بنیاد هدایت در گفتگویی به تشریح جزئیات عملیات محلّه اربعینی پرداخت و اهداف، برنامه‌ها و استراتژی‌های این عملیات را توضیح داد.

عملیات محلّه اربعینی یک برنامه دو منظوره است که دو هدف اصلی را دنبال می‌کند. اولین هدف آن مرتبط با نقشه توانمندی سازی امامان محلات و کنشگران مسجدی است. در این بخش، مدیران شهرستان‌ها با تمامی اقداماتی که در طراحی نقشه توانمندی سازی امامان محلات و کنشگران مسجدی پیش‌بینی شده است، آشنا و توجیه می‌شوند. سپس تمامی مساجد کشور شناسایی و طبقه‌بندی می‌شوند؛ به این صورت که اطلاعات مساجد هر شهرستان به‌روز شده و در صورت نیاز، اطلاعات جدیدی به آن‌ها افزوده می‌شود. این مساجد بر اساس معیارهایی مانند امام، عده و عده به مساجد الگو، شاخص، پویا و دایر طبقه‌بندی می‌شوند. هدف نهایی این عملیات تشکیل یک اطلس جامع از مساجد ایران است. این عملیات نیم‌روزه با همکاری مدیران شهرستان‌ها انجام می‌شود.

برای اجرای این عملیات، نشستی با موضوع محلّه اربعینی، پیشرفت و مقاومت برگزار شد. این نشست بر ادبیات مقاومت که ادبیات محوری سازمان تبلیغات است،

تمرکز داشت. در این نشست‌های نیم‌روزه، امامان شاخص هر شهرستان و کنشگران مسجدی حضور داشتند. در این جلسات، گفتمان‌هایی درباره مقاومت، پیشرفت، محلّه پیشرفت و استفاده از فناوری‌های محلّه اربعینی مطرح شد.

تبیین پیشرفت و مقاومت

هدف از این نشست‌های نیم‌روزه تبیین مفهوم پیشرفت و مقاومت بود. پس از توضیحات و ارائه‌ها، شرکت‌کنندگان بوم‌هایی تحت عنوان کنشگری جهاد تبیین دریافت کردند. سپس طراحی عملیات‌های جهاد تبیینی متناسب با سطوح کنشگری هر شرکت‌کننده انجام شد تا بتوانند با بهره‌گیری از این مفاهیم، در محله‌ها و مساجد خود فعالیت کنند.

هدف ما این بود که از ۴۸۴ شهرستان در کل کشور، ۶۰۰ نشست برگزار کنیم

و با ۸۰۰۰ امام شاخص ملاقات داشته باشیم. البته این پوشش اهداف بلندمدت‌تری را هم دنبال می‌کند. روند این پوشش از ابتدای سال با طرح «عملیات محلّه پیشرفت» در حوزه جهاد تبیین آغاز شده بود. اکنون هدف این است که گفتمان مقاومت و جهاد تبیین را تکمیل کرده و این مفاهیم را از طریق ارتباط با مساجد شاخص تبیین و منتقل کنیم.

نشست نیم‌روزه‌ای که با مدیران شهرستان‌ها برگزار شد، بخشی از یک برنامه جامع بود. هدف این است که برای هر شهرستان و استان یک نقشه توانمندسازی امامان محلات و کنشگران مسجد طراحی کنیم. این کار به دو مرحله تقسیم می‌شود: شناسایی و طبقه‌بندی. تا کنون در حدود ۲۰۰ شهرستان از مجموع ۴۸۴ شهرستان، عملیات محلّه اربعینی اجرا شد.

محلّه‌ها در کانون توجه

همه فعالیت‌ها در چارچوب پوشش «محلّه اربعینی» و «محلّه همدل» با تمرکز بر محلّه‌ها انجام شد. هدف این بود که کنشگران مسجدی و امامان به صورت فعال با محلّه‌ها و ساکنان آنها در ارتباط باشند. در این پوشش، فناوری‌های مرتبط با اربعین و ابزارهای پیشرفت محلّه برای ارتقاء وضعیت محلّه‌ها به کار گرفته شد. تمامی این عملیات توسط شبکه راهیاری به اجرا درآمد. این کار به عهده ۸۰ گروه از راهیاران منطقه، راهیاران استانی و تیم‌های راهیاری بود که به صورت هماهنگ این فعالیت‌ها را پیش بردند.

عملیات‌هایی که کنشگران مسجدی و امامان محلات طراحی می‌کنند، در خود محلّه‌ها اجرا می‌شود و هدف آنها ارتباط مستقیم با مردم همان محلّه‌ها است؛ یعنی این فعالیت‌ها به‌طور ویژه برای خدمت‌رسانی به ساکنان محلّه‌های خودشان برنامه‌ریزی شده است.

ارتباط مستمر با مساجد

برای گسترش و بهبود عملیات محلّه اربعینی در سال‌های آینده می‌توان بر روی مساجد شاخصی که در نشست‌ها مورد توجه قرار گرفته‌اند، تمرکز داشت و ارتباط مستمر با این مساجد را حفظ کرد. بنیاد هدایت، به‌طور دوره‌ای عملیات‌های جدیدی

چند ماه پیش در مشهد مقدس، سازمان‌ها و نهادهای موثر در حوزه مسجد جلسه‌ای داشتند تحت عنوان «قرارگاه ملی مسجد». در این جلسه، حوزه توانمندسازی و آموزش امامان محلات در کل کشور به سازمان تبلیغات اسلامی واگذار شد که مجری این امر در سازمان تبلیغات، بنیاد هدایت و شبکه راهبردی است. آموزش و توانمندسازی مساجد در سطح کشوری یکی از وظایف این دو سازمان در قرارگاه ملی مسجد است. در این حوزه تخصصی، هدف از عملیات این است که سند آموزش و توانمندسازی به‌طور جداگانه برای هر استان و شهرستان در محلات مربوطه پیاده‌سازی شود.

اجرای سند ملی مسجد

طراحی خواهد کرد و این مساجد در اجرای این عملیات نقش فعالی خواهند داشت. اگر این ارتباط ادامه یابد و تجربیات و نکات مثبت امسال به دقت بررسی و ارتقاء یابد، می‌توان انتظار داشت که در سال‌های آینده، عملیات‌ها به‌طور قابل توجهی گسترش و بهبود یابند و شاهد رشد چشمگیری باشیم.

نگاهی به وسعت و گسترش حسینی‌ها و هیأت‌ها در ایران

اهتزاز پرچم عشق در هرکوی و برزن

□ چقدر حسینه داریم؟

آمار منتشر شده از نماز (سامانه جامع مدیریت و نظارت بر مساجد و حسینه‌ها) نشان می‌دهد که تعداد کل حسینه‌های ثبت شده کشور در سامانه گوگل مپ حدود ۳۱۰۰ باب است؛ این آمار می‌تواند تصویری جامع از گستردگی و پراکندگی حسینه‌ها در ایران ارائه دهد. بر اساس آمار منتشر شده نماز، توزیع جغرافیایی حسینه‌ها در ایران ناهمگون است. استان فارس با ۳۵۳ حسینه، بیشترین تعداد را در بین استان‌های کشور به خود اختصاص داده است. در

طبق آخرین پیمایش‌ها درباره ارزش‌ها و نگرش‌ها و همین‌طور دینداری مردم ایران، متأسفانه تاحدی نمازخوانی، شرکت در نمازجماعت و همچنین حضور در مساجد کاهش یافته است اما میزان شرکت در مناسکی مانند روضه و عزاداری و یا زیارت اماکن مذهبی سطح بالایی داشته و در سال‌های اخیر نسبت به گذشته روند افزایشی نشان می‌دهد. اکنون در دل هر محله، جایی که کوچه‌ها و خیابان‌ها به هم می‌پیوندند و زندگی روزمره جریان دارد، پرچم هیئات و حسینه‌ها، عشق و ارادت به اهل بیت (ع) را به نمایش می‌گذارند. در کنار مساجد، حسینه‌ها و هیأت‌های مذهبی نیز در ایران نقش بسیار مهمی در جامعه دارند. وسعت و تعداد بالای هیأت‌ها و حسینه‌ها در سراسر کشور نشان‌دهنده اهمیت این نهادها در جامعه ایرانی است. در این گزارش تلاش شده تا به‌طور گذرا نگاهی به وسعت و پراکندگی خیمه‌های حسینی در سراسر کشور بیندازیم.

او می گوید: «بیشترین تعداد هیأت‌ها در استان تهران (۱۴ هزار) و کمترین تعداد در استان کردستان (۴۰۰) قرار دارد. تفاوت در تعداد هیأت‌ها می‌تواند به عوامل مختلفی از جمله تفاوت‌های جمعیتی، فرهنگی و مذهبی میان استان‌ها مربوط باشد.»

حجت‌الاسلام باباخانی با بیان اینکه تعداد هیأت‌های تازه تأسیس در سال‌های اخیر ۱۵ درصد افزایش داشته است، می‌گوید: «دلیل افزایش تعداد هیأت‌ها حمایت‌های مادی و اعتباری سازمان تبلیغات اسلامی، دیده‌شدن و نقش آفرینی هیأت‌ها و ساماندهی از سوی سازمان هیأت و تشکل‌های دینی است.»

رئیس سازمان هیأت‌ها و تشکل‌های دینی سازمان تبلیغات اسلامی افزایش تعداد هیأت‌های مذهبی در مناطق کمتر توسعه‌یافته را یکی از اهداف سازمان تبلیغات اسلامی دانسته و می‌افزاید: «سعی ما بر این است که در مناطق کمتر برخوردار به ابتکارات کوچک بیشتر توجه کنیم. اساساً هر استان را با خود آن مقایسه می‌کنیم که این امر در پیشرفت آن استان مؤثر است.»

**به گفته
حجت‌الاسلام
باباخانی،
۹۳ هزار هیأت
مذهبی دارای
مجوز در سراسر
کشور وجود
دارد؛ البته آمار
هیأت‌های
دارای مجوزی
که داخل
سامانه بیرق
ثبت شده‌اند،
۵۶۲۳۳ هیأت
است**

اسلامی به ارائه آماری جامع از گسترده‌گی و پراکندگی هیأت‌های مذهبی در کشور می‌پردازد. بر اساس این آمار، تعداد هیأت‌های مذهبی ثبت‌شده در سراسر ایران به طرز چشمگیری افزایش یافته و نقش این نهادها در جامعه دینی و فرهنگی کشور روز به روز پررنگ‌تر می‌شود. به گفته حجت‌الاسلام باباخانی، ۹۳ هزار هیأت مذهبی دارای مجوز در سراسر کشور وجود دارد؛ البته آمار هیأت‌های دارای مجوزی که داخل سامانه بیرق ثبت شده‌اند، ۵۶۲۳۳ هیأت است.

مقابل، استان‌های البرز و کردستان با تنها ۱۳ حسینیه در هر استان، کمترین تعداد را دارند. پس از فارس، استان‌های خوزستان (۲۳۸)، کرمان (۲۱۸)، اصفهان (۲۱۸) و خراسان رضوی (۲۰۰) به ترتیب بیشترین تعداد حسینیه‌ها را دارند.

رشد و شکوفایی هیأت‌های مذهبی
در کنار گسترده‌گی و پراکندگی حسینیه‌ها در ایران، حجت‌الاسلام مجید باباخانی، رئیس سازمان هیأت و تشکل‌های دینی سازمان تبلیغات

در آغوش درخت
سرانجام اکران شد

مناسب خانواده‌ها

نشر بین الملل و مهرک در نخستین
جشنواره ملی و بین المللی کتاب کودک
و نوجوان برگزیده داشتند

درخشش در رویداد نوپا

کتاب‌های کودک و نوجوان نقش بسزایی در توسعه فرهنگی و تربیتی جامعه دارند؛ هم ابزاری برای آموزش و یادگیری هستند و هم به عنوان پلی برای منتقل کردن ارزش‌ها، باورها و سبک زندگی ایرانی اسلامی به نسل آینده عمل می‌کنند. این کتاب‌ها می‌توانند با توجه به محتوا و موضوعاتی که ارائه می‌دهند، به تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی نوجوانان و کودکان کمک کنند و در تربیت آن‌ها نقش مؤثری داشته باشند.

در طول سالیانی که جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شده است، بخشی هم به نام بخش کتاب کودک و نوجوان وجود داشت اما از امسال جشنواره ملی کتاب کودک و نوجوان از همان دایره جوایز بیرون آمده و مستقل شد. با این حساب در جایزه کتاب سال ۱۴۰۳، بخشی به نام کتاب سال کودک و نوجوان نبوده و جشنواره ملی کتاب کودک و نوجوان به صورت مستقل برگزار شده و برگزیدگان خود را معرفی خواهد کرد. این جشنواره چندی پیش برای نخستین بار برگزار شد و برگزیدگانی معرفی کرد. این فستیوال ادبی بنادارد در سطح ملی و بین المللی مطرح شود. در میان برگزیدگان نخستین جشنواره ملی و بین المللی کتاب کودک و نوجوان، دو کتاب از خانواده نشر سازمان تبلیغات اسلامی هم بودند؛ کتاب «کتانی‌های کوکام» نوشته فاطمه جدیدی از انتشارات شرکت چاپ و نشر بین الملل یکی از آثار برگزیده در بخش داستان بلند و رمان بود و در بخش داستان کوتاه این جشنواره نیز مجموعه «ماجرای دخترانه» نوشته کلر ژوبرت از انتشارات مهرک، بخش کودک و نوجوان انتشارات سوره مهر، به عنوان اثر شایسته تقدیر معرفی شد.

داستان «کتانی‌های کوکام» از یک روستای مرزی شروع می‌شود که چند نوجوان با هم دوست هستند و یکسری کل کل‌های نوجوانانه دارند و در عین حال با هم رفاقت می‌کنند. مهران که شخصیت اصلی داستان است، از روستای نهر یوسف به روستای دوستش آمده تا در چیدن خرماها به او کمک کند اما برای خانواده‌اش اتفاقی می‌افتد که باید برای نجات آنها به روستا برگردد...

«ماجرای دخترانه» هم به مسائل زندگی روزمره بچه‌ها می‌پردازد؛ مسائلی مانند پرهیز از تمسخر دیگران، حمایت از دوستان، عجله نداشتن و مدیریت زمان، همدلی، پرهیز از حسادت و غیره.

علی رضانی مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران در توضیح این جشنواره اعلام کرد: با افتخار اعلام می‌کنیم که برای اولین بار، جشنواره ملی و بین المللی کتاب کودک و نوجوان در سه بخش خردسال، کودک و نوجوان برگزار می‌شود. این جشنواره یک سال در سطح ملی و بین المللی و سال دیگر در سطح بین المللی برگزار خواهد شد. در خصوص برگزاری نخستین جشنواره ملی و بین المللی کتاب کودک و نوجوان افزود: قبلاً نیز سابقه این را داشته‌ایم که رشته‌هایی از کتاب سال جمهوری اسلامی ایران به واسطه اهمیت‌شان و ضرورت پرداختن بیشتر به آن‌ها، منفک و گسترده شده‌اند؛ مانند جشنواره شعر فجر و جایزه ادبی جلال آل احمد که به حوزه داستان می‌پردازد. امروز هم جایزه ملی کتاب کودک و نوجوان را داریم که از کتاب سال جمهوری اسلامی ایران منفک شده و به صورت تخصصی و گسترده‌تر به این مقوله می‌پردازد.

گفت‌وگو با کلر ژوبرت نویسنده مجموعه چهار جلدی «ماجراهای دخترانه» بچه‌ها بیشتر کتاب می‌خوانند

در نخستین جایزه کتاب کودک و نوجوان، که خانه کتاب آن را برگزار کرد، یکی از کتاب‌های کلر ژوبرت انتخاب شد؛ مجموعه چهار جلدی «ماجراهای دخترانه» که شامل ۱۶ داستان کوتاه است و به مسائل زندگی روزمره بچه‌ها می‌پردازد. هر کدام از این داستان‌ها از زبان یک دختر بچه روایت می‌شود و برای همین نام «ماجراهای دخترانه» برای مجموعه انتخاب شده، اما معنی‌اش این نیست که مخاطبانش فقط دخترها باشند. اگر تصور می‌کنید که این کتاب‌ها ترجمه شده‌اند، باید بدانید که کلر ژوبرت قصه‌هایش را به فارسی هم می‌نویسد. به مناسبت به‌گزیده شدن این مجموعه کتاب در نخستین جشنواره کتاب کودک و نوجوان با کلر ژوبرت به گفت‌وگو پرداختیم:

نویسندگان و تصویرگران داشته باشد که معیارهای ارزیابی و نظرات دقیق داوران بیان شوند تا مشخص شود ابعاد برجسته کتاب‌های برگزیده چه بوده است. در این جشنواره متأسفانه هیچ اشاره‌ای به معیارهای بررسی و دلایل انتخاب آثار نشده بود. اما اینکه جشنواره از سه بخش تشکیل شده بود و علاوه بر بخش معرفی برگزیدگان، شامل بخش تجلیل از سه چهره شاخص ادبیات کودک و بخش معرفی بررسی‌های داوران نوجوان بود، از نظر من بسیار ارزنده بود. کاش در آینده بشود بخش بررسی داوران کودک هم به آن اضافه کرد.

به نظر شما نویسندگی شغل است؟

به گمانم جواب هر نویسنده بستگی به ارتباطش با کار نوشتن دارد. برای من نویسندگی بسیار فراتر از یک شغل است چون لحظه به لحظه با آن زندگی می‌کنم و فراغت برایم قابل تصور نیست، اما در عین حال در مقام شغل می‌نشینم، چون معیارهای شغل بودن یک فعالیت، یعنی اشتغال منظم و منبع درآمد بودن، در آن صدق می‌کند.

وضعیت کتابخوانی در ایران را چگونه می‌بینید؟

نمی‌شود انکار کرد که وضعیت عمومی مطالعه در ایران اصلاً خوب نیست، اما وضعیت کتابخوانی کودکان و نوجوانان نسبت به بزرگسالان خیلی بهتر است و قابلیت خیلی بهتر شدن از آن را هم دارد، اگر بچه‌ها را در روند کتابخوان شدن همراهی و حمایت کنیم و کتاب‌های مناسب را به دست آنها برسانیم، تابزرگسالان اهل مطالعه بشوند ان شاء الله.

برگزاری این جشنواره‌ها در حوزه کودک و نوجوان چه فایده‌ای دارد؟

به نظر من اولین خُسن برگزاری این جشنواره‌ها، یادآوری اهمیت فوق‌العاده ادبیات کودک به عنوان شاخه مهمی از ادبیات است، نه زیرمجموعه‌ای نازل و کم‌ارزش. در کنار این مسأله، جشنواره‌ها می‌توانند نقش مهمی در بهتر دیده شدن کتاب‌های خوب ایفا کنند. کاش فرصتی را فراهم کنند تا همه کتاب‌های نامزد شده به کتابخانه‌های مناطق محروم اهدا شوند، چون این کتابخانه‌ها - به خصوص بخش کودک و نوجوان آنها که گاهی تنها مکان تفریحی امن بچه‌های این مناطق هستند - بسیار مظلوم واقع شده‌اند.

چه چشم‌انداز و آینده‌ای برای جشنواره ملی و بین‌المللی کتاب کودک و نوجوان می‌بینید؟

با توجه به آنچه از روند برگزاری جشنواره اول مشاهده کردم، احساس می‌کنم آغازی درخشان داشته و خیلی جدی به ابعاد مختلف آن پرداخته شده و امید است که آینده پربرکتی را در پیش رو داشته باشد.

آیا این جشنواره می‌تواند تأثیری بر کیفیت و کمیت آثار کودک و نوجوان بگذارد یا نه؟

به گمانم در صورتی می‌تواند روی کیفیت آثار آتی

کلر ژوبرت نویسنده فرانسوی در سال ۱۹۶۱ میلادی (۱۳۴۰ خورشیدی) در پاریس متولد شد. مادرش پزشک بود و پدرش نقاش. کلر دوران کودکی خود را در پاریس گذراند. در سن ۱۹ سالگی مسلمان شد و از سال ۱۳۶۲ با جوانی ایرانی از دواج کرد و به ایران آمد. اولیسانس علوم تربیتی، فوق‌لیسانس ادبیات کودک (از دانشگاه «لومان» فرانسه) و تحصیلات حوزوی (سطح دو) دارد.

کوتاه از نویسنده فرانسوی

گفت‌وگو با فاطمه جدیدی نویسنده
«کتانی‌های کوکام»

جنگ با نوجوان‌ها چه کرد

The First
National and
International Children's
and Young Adult Book Festival

فضت چه شد که داستانی در حال و هوای دفاع مقدس نوشتید و چرا فضای نوجوانانه برای آن انتخاب کردید؟

صحبتی از رهبر شنیدم که فرمودند اگر ما واقعیت‌های دفاع مقدس را ننویسیم بقیه می‌نویسند و تحریف می‌کنند. این حرف ایشان باعث شد من به فکر نوشتن درباره دفاع مقدس بیفتم و بنویسم. من کتاب‌های دفاع مقدسی زیادی خوانده بودم و به نظرم اکثر آن‌ها روایت بودند. همواره احساس می‌کردم یک خلا داستانی در حوزه نوجوان داریم. به این فکر می‌کردم اگر می‌خواهیم از دفاع مقدس بنویسیم، باید یک جور دیگری بنویسیم که برای بچه‌ها هم قابل لمس‌تر باشد و هم باورپذیرتر باشد و هم کاراکترهای نوجوان در کار داشته باشیم. همان‌طور که می‌دانید در جنگ نوجوان‌های زیادی ایفای نقش داشتند. من با این دید نگاه می‌کردم که حالا این جنگ اتفاق افتاد، نوجوان‌ها هم رفتند، یکسری ایفای نقش‌هایی هم داشتند اما واقعیت قضیه این است که جنگ با خانواده و نوجوان‌های ما دست‌وپنجه نرم کرد و این حتماً تأثیری روی آنها داشته است. این فکر اولیه نوشتن این داستان بلند بود. دوست داشتم در کاری که می‌نویسم تأثیر جنگ روی نوجوان‌ها را نشان بدهم و بگویم که جنگ با این بچه‌ها چه خواهد کرد.

فضت ایده داستان از کجا آمد؟

مصاحبه‌ای مربوط به روزهای قبل از شروع جنگ خوانده بودم. روزهایی که خیلی از ما نمی‌دانستیم در مرزهای کشورمان چه اتفاقاتی می‌افتد؛ در حالی که جنگ هنوز شروع نشده بود، خیلی از روستاهای مرزی غارت می‌شدند. اتفاقاتی که مرکز نشین‌ها از آن بی‌اطلاع بودند. برای رسیدن به این روایت‌ها یکسری تحقیقات انجام دادم و پس از آن کار را شروع کردم.

فضت درباره اهمیت برگزاری جشنواره‌های مرتبط با کتاب‌های کودک و نوجوان نظر تان چیست؟

به نظرم کتاب‌های تألیفی کم داریم؛ اگر هم باشد لازم است روی کیفیت و خلق قهرمان‌های آنها کار شود. نیاز داریم برای نوجوان‌های امروز الگوسازی کنیم، قهرمان درست کنیم و آنها را برایشان بومی کنیم. تا چه زمانی بچه‌های ما باید بنشینند و آمال و آرزوهایشان را در شخصیت‌هایی انیمه‌های خارجی ببینند؟ بچه‌های کوچک یا نوجوان ما «بتمن» و «مرد عنکبوتی» را کاملاً می‌شناسند ولی مادر کارهای تألیفی قهرمان شناخته شده نداریم و باید این کار را انجام

کتاب «کتانی‌های کوکام» یک رمان جذاب و پرهیجان برای نوجوانان است. این کتاب، داستان سه نوجوان اهل خوزستان را روایت می‌کند که در کنار شط و نخلستان بزرگ شده‌اند و هنگام جنگ با چالش‌های مختلفی روبه‌رو می‌شوند. «کتانی‌های کوکام» اثر فاطمه جدیدی از انتشارات شرکت چاپ و نشر بین‌الملل در بخش داستان بلند و رمان نخستین جشنواره ملی و بین‌المللی کتاب کودک و نوجوان برگزیده شد. با فاطمه جدیدی نویسنده این کتاب صحبت کرده‌ایم.

فاطمه جدیدی متولد مهر ۱۳۶۴ از دوران نوجوانی شعر می‌نوشت اما لیسانس حقوق گرفت. بعد از تحصیل در دانشگاه به سراغ کارگاه‌های نویسندگی و شعرخوانی رفت. در سال ۱۳۹۵ اولین کارگاه داستان‌نویسی را در حوزه هنری قم پشت سر گذاشت و اولین داستان کوتاهش را در نشریه «زن روز» منتشر کرد و چند مقام در جشنواره‌های مختلفی آورد. در سال ۱۴۰۲ «کتانی‌های کوکام» را نوشت که نامزد جایزه قلم‌زرین و برگزیده نخستین جشنواره بین‌المللی داستان کودک و نوجوان شد.

کوتاه از نویسنده

کتاب «کتانی های کوکام»
یک رمان جذاب و پرهیجان
برای نوجوانان است

نخستین جشنواره ملی و بین‌المللی کتاب کودک و نوجوان

این کار برای خطه جنوب است. وقتی داشتم این کتاب را می‌نوشتم یک مقدار برای لهجه‌ها با مشکل روبه‌رو شدم. دغدغه‌ام این بود که اصلاً لهجه را کار کنم یا نه. می‌گفتم شاید این لهجه برای مخاطب سنگین باشد و مخاطب آن را پس بزند. خیلی مردد بودم. اما بازخوردی که از مخاطب‌های نوجوان گرفتم مخالف این بود. اکثر این لهجه کار را دوست داشتند. البته اصل لهجه را کامل پیاده نکردم و یک میانه‌ای را در نظر گرفتم که قابل فهم باشد. غالب بچه‌ها این لهجه را دوست داشتند و بازخورد مثبتی از خواندن «کتانی‌ها کوکام» گرفتم. من در صحبت اکثر نوجوان‌ها این را شنیدم که می‌گفتند چون کار دفاع مقدس است، نمی‌خوانیم. در برخورد اولیه بازخورد خوبی نشان نمی‌دادند. در همان جریان جشنواره کار خیلی جذابی کردند که چند داور نوجوان برای بررسی کارها انتخاب شده بودند. آنجا که صحبت کردیم دیدم کتاب را خوانده‌اند. پرسیدم این نکته که کتاب دفاع مقدسی است خیلی پررنگ بود؟ می‌گفتند ما کلاً کتاب‌های دفاع مقدسی را دوست نداریم اما این کتاب با سایر آثار مشابه متفاوت بود. می‌گفتند این کتاب به زندگی شخصی نوجوان‌ها پرداخته و فقط جنگ را نگفته است. همین باعث جذابیت داستان شده بود. متأسفانه چه بخواهیم یا نخواهیم در کارهای دفاع مقدس ضعیف عمل کرده‌ایم. اما در کل بازخورد خوبی گرفتم.

بازخوردهایی از نوجوان‌ها

دوست داشتم که از مسئولین برگزاری این جشنواره تشکر ویژه کنم. حقیقتاً جای این جشنواره خیلی خالی بود. توصیه‌ای هم به اصحاب رسانه و فیلم و سریال دارم. جای خالی فیلم‌های سینمایی نوجوانانه در سینمای ما به شدت احساس می‌شود. من فکر می‌کنم ما می‌توانیم کار قوی بسازیم. نوجوان‌ها را پای فیلم‌هایی که متناسب با روحیه آنهاست بنشانیم؛ فیلم‌هایی که متناسب با نیازشان و رشددهنده باشد. پیشنهادم این است که به رمان‌های تالیفی نگاه ویژه‌ای داشته باشند. ما در عرصه کودک و نوجوان این کمبود را داریم. من فکر می‌کنم رسانه و ادبیات اگر دست به دست هم بدهند، فرهنگ جامعه ما ارتقای بیشتری پیدا می‌کند. این کمبود فکری به لحاظ قهرمان‌پروری و یکسری اختلالاتی که داریم در جامعه می‌بینیم هم حل می‌شود. فرهنگ باید به کمک جامعه بیاید. ما نیاز داریم بچه‌هایمان از نظر فرهنگی غنی باشند. این اتفاق با یکسری چکش کاری و چارچوب‌بندی‌های ظاهری انجام نمی‌شود.

جای خالی یک جشنواره

دهیم. به نظر من بزرگترین و بهترین اتفاقی که رقم خورد این بود که این جشنواره کتاب سال کودک و نوجوان برای اولین بار راه‌اندازی شد. بارها درباره این موضوع با دوستان صحبت کرده بودم و گفته بودم همان‌طور که ما کتاب سال برای بزرگسال داریم باید برای نوجوان هم داشته باشیم. ما الان در سینماهایمان فیلم سینمایی برای نوجوان نداریم اما باید داشته باشیم. این در حالی است که نوجوانی من و امثال من سریال‌هایی مثل «قصه‌های مجید» بود یا مثلاً «بچه‌های آسمان» برای من هنوز خاطره‌انگیز است. اما بچه‌های الان چنین چیزی ندارند و تا درباره قهرمان‌ها بپرسید، نمونه‌های خارجی را نام می‌برند.

نقده به نظر شما برگزاری جشنواره‌ها می‌تواند بر کیفیت آثار کودک و نوجوان تأثیر بگذارد یا نه؟

صددرصد. مگر می‌شود تأثیر نداشته باشد؟ ما وقتی جشنواره جلال را برای بزرگسالان داریم، نویسنده‌ها سعی می‌کنند کار با کیفیت بنویسند تا در این جشنواره‌ها دیده شوند؛ هم نویسنده راضی خواهد بود و هم مخاطب کار با کیفیت را می‌خواند. جایزه برای نویسنده انگیزه به وجود می‌آورد تا کار را به یک استاندارد برساند که بتواند در جشنواره‌ها شرکت کند. وقتی کار در جشنواره دیده می‌شود، مخاطب هم به آن کار گرایش پیدا می‌کند. قطعاً نویسنده برای خودش کاری را نمی‌نویسد و به دنبال مخاطب می‌گردد. نویسنده به دنبال این است که بتواند برای کسانی بنویسد که از آنها بازخورد بگیرد و کارش را بخوانند. وقتی این جشنواره‌ها برگزار می‌شود، انگیزه نویسنده‌گان هم دوچندان می‌شود.

گفت‌وگو با سید
مصطفی موتورچی
درباره برگزاری
هشتمین دوره
«روایت راهیان»

تحفه به زائران اربعین

از آغاز این حرکت، هدف اصلی «نذر فرهنگی هنرمندان» بوده است. هنرمندان آیینی از همان سال اول بر این باور بودند که هر فردی با هر جایگاه و حرفه‌ای، باید در مسیر ترویج معارف اهل بیت و خاندان آل الله گام بردارد. این نذر در این همایش به معنای ارائه هنر خود و ادای دین هرچند کوچک به امام حسین (ع) و یاران ایشان در مسیر عظیم اربعین است.

همایش تئاتر مردمی پیاده‌روی اربعین نه تنها یک برنامه هنری بلکه حرکتی است که در آن هنرمندان سعی دارند با تمام توانایی‌ها و ابزارهای هنری خود، بخشی از پیام اهل بیت را به جهانیان منتقل کنند. این همایش به شکلی منحصربه‌فرد در مسیر پیاده‌روی اربعین برگزار می‌شود و از این طریق، فرهنگ عاشورایی و پیام اهل بیت را به شکلی تأثیرگذار به مخاطبان منتقل می‌کند.

”
**همایش
تئاتر مردمی
پیاده‌روی
اربعین، تنها
یک برنامه
هنری نیست
بلکه فرهنگ
عاشورایی و پیام
اهل بیت را به
شکلی تأثیرگذار
به مخاطبان
منتقل می‌کند**

در هشتمین دوره همایش بین‌المللی تئاتر پیاده‌روی اربعین، در کشور عراق و در مرزهای ایران، هنرمندان به سه زبان فارسی، عربی و ترکی با ارائه نمایش‌هایی متنوع و پرمحتوا، تجربه‌ای معنوی و هنری را به زائران اربعین هدیه می‌دهند. این همایش باهدف انتقال معارف اهل بیت و تجلی فرهنگ عاشورا در مسیر پیاده‌روی اربعین، به تلاقی هنر و معنویت پرداخته و لحظات به یادماندنی را برای زائران رقم می‌زند. این همایش هر ساله در مسیر پیاده‌روی اربعین، جمعی از هنرمندان از کشورهای مختلف را به این مراسم معنوی جذب می‌کند. در این دوره از همایش، تمرکز بر ارائه آثار هنری به زبان‌های مختلف و با موضوعات مرتبط با واقعه عاشورا و مسائل روز جهان اسلام است. هنرمندان با اجرای نمایش‌های خیابانی، تعزیه، سرود، شعر و دیگر فرم‌های هنری، تلاش می‌کنند تا پیام عاشورا و معارف اهل بیت را به نمایش بگذارند و تجربه‌ای فرهنگی و معنوی برای زائران اربعین فراهم کنند. با سید مصطفی موتورچی، دبیر هنری هشتمین دوره همایش بین‌المللی تئاتر پیاده‌روی اربعین، صحبت کرده‌ایم که بخشی از آن را می‌خوانید.

واقعیت این است که اکثر مخاطبان ما در اینجا عرب‌زبان هستند. ما برای مخاطبان ترک و فارسی‌زبان خود نیز اجراهایی داریم، اما عمده مخاطبان ما از بین عرب‌ها هستند و با سلاقی مختلفی روبرو هستیم. تلاش ما این بوده که برای هر نوع سلیقه‌ای، اثری مناسب را همراه خود داشته باشیم. برخی از تماشاچیان به تعزیه علاقه دارند، برخی دیگر نمایش خیابانی را دوست دارند، برخی سرود را ترجیح می‌دهند و برخی دیگر به شعر علاقه‌مندند. بازخوردها نیز به همین دلیل متنوع است. ما سعی کرده‌ایم تا برای هر سلیقه‌ای، اثری ارائه دهیم تا بتوانیم تاحداً امکان موفق باشییم و رضایت مخاطبان را جلب کنیم.

مواجهه با سلاقی مختلف

ما دوست داشتیم امسال نیز همانند سال‌های گذشته شاهد حضور گسترده هنرمندان با زبان‌های مختلف باشیم، اما برخی مسائل و مشکلات مانع از این امر شد. در دوره‌های گذشته، هنرمندانی به زبان‌های اردو، عربی، انگلیسی، ترکی و فارسی در این همایش شرکت داشتند و این تنوع زبانی به همایش رنگ و بویی بین‌المللی می‌بخشید. اما امسال، به دلیل محدودیت‌ها، تنها سه زبان فارسی، عربی و ترکی در این همایش نماینده دارند. امیدوارم در دوره‌های آینده بتوانیم دوباره این تنوع زبانی را به همایش بازگردانیم و از مشارکت هنرمندان بیشتری از کشورهای مختلف بهره‌مند شویم.

استقبال از تنوع زبانی

بعد از اذان مغرب، اجراهای متنوع و کاملی را به تماشاچیان و مخاطبان اربعینی تقدیم خواهیم کرد. من معتقدم هنرمندان همیشه باید بهترین خود را ارائه دهند، اما در مسیر امام حسین (ع)، این اهمیت دوچندان می‌شود. هر آنچه که در ضمیر هنرمند وجود دارد، باید در این مسیر به نمایش گذاشته شود. نویسنده باید با بهترین نگارش خود کار کند، بازیگر با بهترین نقش‌آفرینی خود حضور یابد، و کارگردان نیز با بهترین طراحی و اجرا به میدان بیاید. امسال در انتخاب و بازبینی گروه‌ها تلاش شده است تا از لحاظ کیفی تفاوت‌هایی ایجاد شود. در سال‌های گذشته، در میان حدود ۱۵۰-۲۰۰ نفر هنرمند، گروه‌هایی بودند که از لحاظ کیفی و فنی ممکن بود ضعیف‌تر باشند، اما امسال تلاش کردیم تا این نقاط ضعف را به حداقل برسانیم و تمام گروه‌ها از حرفه‌ای‌ترین‌ها باشند تا بتوانند مخاطب را با هنرمندی‌شان جذب کنند.

بخش ایران، فعالیت هنرمندان از مرزهای باشماق، خسروی، مهران، جذابه و شلمچه آغاز می‌شود و در بخش بین‌الملل، در نقاطی مانند نجف، مسیر مشایه و کر بلا ادامه پیدا می‌کند. گروه‌ها طبق فراخوان آثار خود را ارسال می‌کنند و از میان آثار ارسال‌شده، منتخبین برای شرکت در همایش انتخاب می‌شوند. این فرایند انتخاب، به دبیرخانه کمک می‌کند تا بهترین و مناسب‌ترین گروه‌ها را برای این رویداد فرهنگی عظیم برگزینند.

صدای مظلومان غزه در کر بلا

مصیبت عظیم مردم مظلوم غزه امسال تأثیر عمیقی بر محتوای همایش داشته است. در این دوره، سه نمایش خیابانی داریم که به دو زبان عربی و فارسی اجرا خواهند شد و موضوعات آنها حول محور «شمر زمان» و «مصیبت مردم غزه» می‌چرخد. این آثار به طور خاص به خط فکری شمر زمان که صهیونیسم است، پرداخته‌اند. اگر چه موضوعات اصلی این سه نمایش خیابانی حول محور غزه و شمر زمان است، اما در کنار این‌ها، ما برنامه‌های متنوع دیگری نیز داریم. در این همایش، تعزیه‌هایی به زبان‌های فارسی، عربی و ترکی اجرا خواهد شد. همچنین نقالی، سرودهای عربی و فارسی، و شعرخوانی نیز بخشی از برنامه‌های این دوره خواهند بود. چند نفر از مداحان اهل بیت نیز همراه ما هستند و در تایم‌های

اشتیاق حضور در کاروان اربعین

هر ساله هنرمندان بسیاری با اشتیاق پیگیر این موضوع هستند تا بتوانند در این حرکت عظیم شرکت کنند. بعضی سال‌ها تصمیم می‌گیریم که با اعلام فراخوان و باز کردن درها، امکان حضور گروه‌های بیشتری را فراهم کنیم. این سیاست از سوی حوزه هنری اتخاذ می‌شود تا هنرمندان بیشتری بتوانند به این کاروان فرهنگی ملحق شوند. این فرایند چند ماه طول می‌کشد تا گروه‌ها بتوانند خود را به کاروان تأثیر مردمی پیاده‌روی اربعین ملحق کنند و وارد این مسیر معنوی و فرهنگی شوند. بسیاری از هنرمندان از ماه‌ها قبل در تلاش‌اند تا بخشی از این حرکت بزرگ شوند و در ترویج معارف اهل بیت و پیام عاشورا سهمی داشته باشند. سال‌های گذشته به دلیل استقبال گسترده هنرمندان و ارتباطات نزدیک دبیرخانه با آنها، گاهی نیازی به انتشار فراخوان نبود. در برخی سال‌ها تعداد گروه‌های متقاضی آنقدر زیاد بود که دبیرخانه به طور مستقیم با آنها ارتباط برقرار می‌کرد و فراخوانی منتشر نمی‌شد. امسال، با تغییر رویکرد مرکز نمایشی حوزه هنری، تصمیم گرفته شد تا بار دیگر درها برای گروه‌هایی که تاکنون با این همایش همراه نبوده‌اند، باز شود. به همین دلیل فراخوانی منتشر شد تا فرصتی برای مشارکت گروه‌های جدید فراهم شود. در این فراخوان، دو بخش ایران و بین‌الملل مشخص شده است. در

مصیبت عظیم
مردم مظلوم
غزه امسال
تأثیر عمیقی
بر محتوای
همایش داشته
است. در این
دوره، سه
نمایش خیابانی
داریم که به
دو زبان عربی
و فارسی اجرا
خواهند شد و
موضوعات آنها
حول محور
«شمر زمان» و
«مصیبت مردم
غزه» می‌چرخد

نگاهی به يك نمایش آئینی که
در تالار وحدت روی صحنه رفت

سراب ترک یار

تئاتر «سراب» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی سید محمدجواد طاهری، از یکشنبه ۷ مرداد در تالار وحدت به‌نمایش درآمد. این نمایش جدیدترین اثر مرکز هنرهای نمایشی حوزه هنری است که با مشارکت بنیاد رودکی به مدت ۲۰ شب روی صحنه رفت. در این نمایش بازیگرانی همچون مرجان آقائوری، کوروش زارعی، داریوش نصیری، مجید امیری و رحیم نوروزی به ایفای نقش پرداختند. «سراب» به واکاوی واقعه تاریخی و موضوع امان‌نامه‌ای که شمر در شب تاسوعا به حضرت عباس (ع) پیشنهاد می‌دهد، پرداخته است. جایی که شمر، یکی از فرماندهان سپاه یزید را به قصد تفرقه‌افکنی و به‌دست آوردن پیروزی آسان‌تر برای ارسال امان‌نامه‌ای برای حضرت عباس (ع) استخدام می‌کند. حضرت عباس (ع) هم بر اساس تکلیفی که ولی‌امرش امام حسین (ع) به او می‌کند، پای مذاکره می‌رود و سر بلند از این مذاکره بیرون می‌آید. «سراب» با هوشمندی خاصی به مسائل روز مانند بحث مذاکره و کودک‌کشی در غزه پرداخته است. البته این مسائل در دل تاریخ بیان می‌شود و اصلاً اشاره مستقیمی به آنها نمی‌شود. در اثنای نمایش عنوان می‌شود که اگر می‌خواهیم مذاکره کنیم باید از حضرت عباس یاد بگیریم چطور باید پای مذاکره رفت و چگونه عزت مسلمانان و عزت جامعه اسلامی را حفاظت کرد.

گفت‌وگو با سید محمدجواد طاهری، کارگردان «سراب»

جایابی مرزهای تئاتر مذهبی

محدودیت بودجه‌ای که حوزه هنری داشت، انگیزه خوبی برای شروع این کار به وجود آمد. ما توانستیم گروه بازیگران و عوامل نمایش را که نزدیک به ۵۰ نفر بودند، جمع‌آوری کنیم و در طول دو ماه کار را به سرانجام برسانیم و امروز این نمایش را روی صحنه ببریم. از دوستانم در حوزه هنری، به ویژه آقای (محمدرضا) باقری (سرپرست روابط عمومی حوزه هنری) و آقای (محمد مهدی) دادمان (رئیس حوزه هنری) که با حمایت‌هایشان به اجرای این نمایش کمک کردند، تشکر می‌کنم.

موضوع نمایش

به شدت

انسانی است

و پیام اصلی

آن به وضوح

بیان می‌شود

که همیشه

تشنه‌ای وجود

دارد و باید

سقایی برای

آبرسانی به

آن‌ها وجود

داشته باشد

احساس کمبود

در طول سال‌ها فعالیت مذهبی، به ویژه در دو سال اخیر که در فضای تئاتری کشور مسئولیت پذیرفتم، احساس کردم که در حوزه نمایش‌های آیینی و دینی کمبود زیادی وجود دارد. متأسفانه به دلیل شرایط موجود، دولت نتوانسته است از نمایش‌های مذهبی حمایت کافی به عمل آورد. به همین دلیل تصمیم گرفتم اجرای این تئاتر را به عهده بگیرم. در اواخر خدمت در تئاتر شهر بودم که با مشاهده نبود تمایل از سوی برخی هنرمندان برای تولید آثار مذهبی و همچنین عدم اشتیاق و پیگیری نهادهای فرهنگی برای انجام نمایش‌های آیینی، تصمیم گرفتم خودم دست به کار شوم. پیگیر شدم و نمایشنامه‌ای از سید حسین فدایی حسین را انتخاب کردم که از نمایشنامه‌های بسیار خوب است و مخاطب را به تفکر وامی‌دارد.

با حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی وارد مذاکره شدم و دوستان در آنجا همکاری خوبی داشتند و استقبال کردند. با وجود

تئاتر سراب که با استقبال چشمگیر مخاطبان روبرو شد، تلفیقی از هنر و تاریخ است و به بررسی ابعاد مختلف یک واقعه مهم تاریخی می‌پردازد. این نمایش با ویژگی‌های منحصر به فردی که دارد، در تلاش است تا به ارائه محتوای مذهبی و تاریخی به شیوه‌ای مدرن و جذاب بپردازد. طاهری، کارگردان این نمایش، در گفت‌وگویی که در ادامه می‌خوانید به توضیح در مورد ابعاد مختلف «سراب»، روند تولید و هدف‌های آن می‌پردازد. سید محمدجواد طاهری متولد سال ۱۳۴۹ شهر قم، دارای مدرک کارشناسی ارشد کارگردانی و بازیگری است. وی طی سالهای گذشته به عنوان مدرس، کارگردان و بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون، فعالیت داشته و از خرداد ۱۴۰۱ به عنوان مدیر مجموعه تئاتر شهر انتخاب شد.

چالش‌های تئاتر مذهبی

کارگردان در این نمایش، شخصیت‌هایی را مد نظر قرار داده که پرداختن به همه ابعاد شخصیتی آن‌ها با محدودیت‌هایی همراه است. نمایشنامه به دلیل داشتن ماهیت کاملاً دراماتیک و استفاده از نشانه‌های تعزیه و نمایش‌های آیینی، به نمایش شبیه‌خوانی شخصیت حضرت ابوالفضل علیه‌السلام نزدیک شده است. از نظر ظاهر و شمایل بیرونی، این شباهت به خوبی مشهود است؛ اما از لحاظ تفکر،

سردارانی هستند که به فکر آن‌ها باشند و برای نجات و دفاع از آن‌ها تلاش کنند. هدف اصلی نمایش «سراب» همین است و من در کارگردانی سعی کرده‌ام این پیام را تشدید کنم. نمایش علاوه بر اشاره به وضعیت روز و تابلوهایی که مظلومیت مردمان در جستجوی قطره‌ای آب را به تصویر می‌کشند، به تقابل منافع شخصی و اقتصادی و سیاسی دیگران پرداخته و به تماشاگران یادآوری می‌کند که باید نسبت به مسئولیت‌های انسانی خود حساس باشند.

این نمایش بر اندیشه‌های شیعه تأکید دارد، تفکری که برخلاف تبلیغات منفی جهانی، بسیار متفکرانه و عقلانی است. در این نمایش، ما شاهد تفکر و تأمل حضرت ابوالفضل علیه‌السلام هستیم که با امان‌نامه‌ای تاریخی مواجه می‌شود. او با تحمل و تفکر تصمیم می‌گیرد تا رسالت خود که همان آبرسانی و سقایی است را به انجام برساند. این نمایش به اهمیت این رسالت در هر زمان اشاره دارد و تأکید می‌کند که کودکان تشنه همواره نیازمند سقایی هستند. آب در اینجا به عنوان یک نماد استفاده می‌شود و سقاها در هر زمان باید وظیفه و رسالت خود را در قبال آن انجام دهند.

این نمایش‌نامه به آینده نیز اشاره می‌کند، به سقاها می‌گوید که می‌توانند حضرت ابوالفضل علیه‌السلام را الگوی خود قرار دهند و همواره نگاهشان به کودکان باشد که منتظر آب هستند، نمادی از وظیفه و مسئولیت‌پذیری در هر زمان.

۴ تابلوهایی از مظلومیت

موضوع نمایش به شدت انسانی است و پیام اصلی آن به وضوح بیان می‌شود که همیشه تشنه‌ای وجود دارد و باید سقایی برای آبرسانی به آن‌ها وجود داشته باشد. این نمایش بر این نکته تأکید دارد که فراتر از واقعیت‌های زمینی، در معنویات ما باید به دنبال حقیقتی باشیم که در این نمایش به تصویر کشیده شده است.

برای مخاطب، واقعیت ملموس این است که در دنیای امروز، شاهد جنایات و ظلم‌های استکباری به کودکان و مردمان مظلوم هستیم. این افراد نیازمند

در شرایط سخت کشور، با وجود جنگ‌های فیزیکی و غیرفیزیکی و مشکلات داخلی و خارجی، باید به مشکلات فرهنگی نیز توجه کرد و از هر فرصتی برای تقویت و ارتقاء فرهنگ بهره برد. امیدوارم که با حمایت‌های بیشتر، بتوانیم آثار فرهنگی با کیفیتی تولید کنیم که به تماشاگران انگیزه و تفکر عمیق‌تر بدهد. من همیشه حضرت آقا را به عنوان الگوی خود در نظر می‌گیرم و سعی می‌کنم از جملات کلیدی و بیانات ایشان در کارهایم بهره ببرم. این اعتقاد به من کمک کرده تا دیدگاه عمیق‌تری نسبت به مسائل رسانه‌ای و فرهنگی داشته باشم. اگر سال‌ها پیش توجه بیشتری به تأکیدات حضرت آقا در مورد قدرت و تأثیر رسانه‌ها می‌کردیم، شاید ضربات اخیر از رسانه‌ها کمتر می‌شد. هنر باید به عنوان ابزاری برای تقویت جامعه استفاده شود و ما نباید از نقد و بررسی هنرمندان هراسی داشته باشیم. نقد سازنده از سوی هنرمندان می‌تواند به مسئولین کشور کمک کند تا نقاط ضعف را شناسایی کرده و اصلاح کنند. متأسفانه در سال‌های اخیر، برخی افراد به اشتباه نقد را با نفی و سیاه‌نمایی اشتباه گرفته‌اند و این باعث شده تا نقدهای سازنده به درستی پذیرفته نشود. ما باید به نقدهای هنرمندان و افراد آگاه به عنوان فرصتی برای بهبود و پیشرفت نگاه کنیم و از آنها برای پالایش و تقویت جامعه استفاده کنیم. این رویکرد به ما کمک خواهد کرد تا در عرصه‌های مختلف فرهنگی و هنری، جامعه‌ای پویا و پیشرفته داشته باشیم.

توجه به مشکلات فرهنگی

تمرکز بر تشنگی

سید میثم موسویان
بازیگر نقش حماسی حضرت عباس (ع)

پیام اصلی تئاتر «سراب» در نهایت بر محور تشنگی و سقایی متمرکز می‌شود. در پایان نمایش، حضرت عباس به طور خاص درباره موضوع تشنگی و آب صحبت می‌کند. این پیام می‌تواند با شرایط کنونی نیز مقایسه شود، جایی که کودکان بی گناه، بویژه در غزه، به خاطر جنگ‌ها و خودخواهی‌های سیاسی غاصبان، از حقوق ابتدایی‌شان محروم می‌شوند. تشنگی یکی از نمادهای اصلی این محرومیت است که کودکان بی گناه و مظلوم آن را تجربه می‌کنند. این نمایش به ما یادآوری می‌کند که کودکان نیازمند حمایت و توجه ویژه‌ای هستند و باید تلاش کنیم تا حداقل حقوق اولیه آن‌ها مانند دسترسی به آب، تأمین شود.

نمایش «سراب» به طور ویژه به بخشی از ماجرای عاشورا و تاسوعای حسینی می‌پردازد، با تأکید بر پیامی که بارها توسط ائمه بر آن تأکید شده است؛ تلاش برای صالح بودن، انسانی پاک و منظم بودن، و دوری از دنیای مادی. این موضوعات به خوبی برای جامعه ما آشنا هستند. اما در این نمایش محور اصلی، تشنگی و آب و کودکان تشنه است. «سراب» با تمرکز بر این محور، سعی دارد توجه بیشتری را به مسئله تشنگی کودکان جلب کند و تأثیر عمیقی بر مخاطبان خود بگذارد. این نمایش به دنبال ایجاد تأثیر و افزایش توجه، رحم، و نگرانی بیشتر نسبت به کودکان تشنه و بی گناه است که به دلیل شرایط مختلف از جمله جنگ‌ها و بی‌عدالتی‌ها، از حقوق اولیه خود محروم هستند.

خوشبختانه بازخوردهای مثبت نمایش «سراب» بیشتر از بازخوردهای منفی بود. البته برخی از منتقدان تئاتر، با روند داستان یا شکل نمایشی ممکن است موافق نباشند یا به سلیقه‌شان نخورد؛ این انتقادات بیشتر از جهت محتوایی است تا شکل نمایشی. از لحاظ روند و اجرای نمایش، نظرات مثبتی دریافت کردیم و بازخوردهای خوبی داشتیم.

نمایش «سراب» از لحاظ قاب‌بندی‌ها، رنگ و لعاب، و نقش و نگارهای صحنه‌ای که برای ایجاد فرم نمایشی موردنظر است، بسیار موفق عمل کرده است. جمع‌بندی این عناصر نشان‌دهنده روند و خروجی مثبت نمایش بوده است.

خوشبختانه، از نظر فرم‌ها، قاب‌ها، و روند داستانی، «سراب» به هماهنگی و همگونی پیشرفته‌ای دست یافته است. نظرات مثبت در زمینه‌های مختلف از جمله داستان‌پردازی، بازیگری، طراحی لباس، قاب‌بندی تصاویر، نورپردازی، و دیگر جنبه‌ها دریافت شده است. این نشان می‌دهد که نمایش توانسته توجه مخاطبان را جلب کند و بازخوردهای خوبی به دست آورد.

این نمایش
بر این نکته
تاکید دارد
که فراتر از
واقعیت‌های
زمینی، در
معنویات ما
باید به دنبال
حقیقتی
باشیم که در
این نمایش به
تصویر کشیده
شده است

را به تفکر عمیق تری در مورد یکی از برجسته‌ترین شخصیت‌های تاریخ اسلام و واقعه کربلا سوق دهد. این نمایش با ارائه موقعیت‌های پیچیده و تصمیمات دشوار، به تماشاگر فرصتی می‌دهد تا به تحلیل و تأمل بپردازد. در نتیجه، «سراب» مخاطبان خود را از دایره خاص تماشاگران هیأتی فراتر می‌برد و به کسانی که شاید دغدغه‌های مذهبی کمتری دارند، فرصتی می‌دهد تا با یک تئاتر مدرن و مینیمالیستی ارتباط برقرار کنند.

این نمایش به شکل کاملاً آمروزی و مدرن طراحی شده و از تکنیک‌های نوین تئاتری بهره می‌برد که در سطح جهانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. به همین دلیل، بازخوردهای مثبتی که از سوی تماشاگران دریافت کرده‌ایم، نشان‌دهنده موفقیت این رویکرد است و برای من بسیار خوشایند است که توانسته‌ایم تماشاگران را به تفکر و تعمق بیشتر دعوت کنیم.

به طور حتم، هیأتی‌ها و کسانی که در مراسم‌های مذهبی و سوگواری‌ها شرکت می‌کنند، همواره از این فضاها بهره‌برداری می‌کنند و به فعالیت‌های مذهبی می‌پردازند. با این حال، بخشی از جوانان و مخاطبان جدید به نوعی زبان نوین و متفاوت نیاز دارند که بتواند با آن‌ها ارتباط برقرار کند. نمایش «سراب» تلاش کرده است تا این نیاز را با استفاده از فرم و محتوای مدرن برآورده سازد و به تماشاگران فرصتی برای تفکر عمیق‌تر درباره مفاهیم مذهبی و تاریخی ارائه دهد. من از این حیث که نمایش توانسته است با جوانان و مخاطبان جدید ارتباط برقرار کند، بسیار خوشحالم. امیدوارم که مسئولین فرهنگی کشور نیز به این نکته توجه داشته باشند و از این گونه پروژه‌های فرهنگی حمایت کنند. ما منابع تاریخی و درس‌آموز زیادی داریم که نیاز به توجه و حمایت دارند. نباید از لحاظ فرم و اجرا عقب بمانیم و تنها به صرف هزینه کردن بسنده کنیم. لازم است که سیاست‌گذاران فرهنگی کشور توجه ویژه‌ای به این مسائل داشته باشند و از تولیدات فرهنگی مدرن و تأثیرگذار حمایت کنند.

فرصتی برای تفکر عمیق‌تر

استقبال خوب مخاطب

نمایش «سراب» اصالتاً تأثیر بوده و هدف آن تفکر و آگاهی‌بخشی به مخاطب است. در طول سال‌ها، نمایش‌های زیادی وجود داشته‌اند که بیشتر بر احساسات مخاطب تمرکز کرده‌اند و کمتر به ابعاد تفکری و خردورزی پرداخته‌اند. این نمایش‌ها عمدتاً به برانگیختن احساسات و سوگواری مخاطب پرداخته‌اند، اما نمایش «سراب» قصد دارد فراتر از این محدودیت‌ها برود. «سراب» تلاش کرده است تا مخاطب

گفت‌وگو با مریم شعبانی کارگردان و نمایشنامه‌نویس تئاتر «راحوما»

فضایی کاملاً زنانه

انتخاب نمایش صحنه‌ای

الان در دوره‌ای هستیم که ادیان مختلف با امام حسین علیه‌السلام و اندیشه او گره خورده‌اند. از طرفی ما اسناد و مدارک و همچنین روایاتی داریم که کمتر شنیده شده است. خصوصاً در دین مسیحیت و در کتاب انجیل، مطالبی درباره امام حسین (ع) بیان شده است که کمتر شنیده شده. برای همین ما دوست داشتیم این مطالب مغفول مانده را در این متن نمایشی بیاوریم و اطلاعات بیشتری را در قالب نمایش و با خلایق مضاعف برای مخاطب آماده کنیم.

بهره‌گیری از منابع تاریخی

برای نوشتن این سناریو از منابع تاریخی و مستندات زیادی استفاده کردیم که از جمله آن‌ها می‌توان به «مصباح الهدی و سفینه النجاه» نوشته آیت‌الله وحید خراسانی، «واقعه کربلا» نوشته علی نظری منفرد، «اشک روان بر امیر کاروان»

گروه «هنر مقدس» اکنون نامی آشنا در جامعه نمایشی کشور، بخصوص در فضای تئاتر مذهبی است. این گروه کاملاً زنانه از سال ۱۳۸۸ مشغول فعالیت هستند و تاکنون نمایش‌های پرمخاطبی همچون «علی‌ام‌خدره» و «فاطمه» را بارها در ایران و چند کشور دیگر روی صحنه برده‌اند. کارگردان و تهیه‌کننده این گروه هنری زنانه، مریم شعبانی است که عمده آثاری که ساخته، تصویری از زنان در تاریخ به‌شمار می‌رود. نمایش «راحوما» جدیدترین اثر گروه «هنر مقدس» است که به همت بیش از ۴۰ بانوی هنرمند طراحی شده، و از ۱۲ مرداد روی صحنه نمایش تالار اندیشه حوزه هنری رفت و تا ۲۶ مردادماه ساعت ۱۸ اجرا شد. درباره این نمایش با مریم شعبانی گفت‌وگو کردیم و کارگردان «راحوما» این نمایش را اثری مذهبی دانست که روایتگر زنی مسیحی است که با واقعه عاشورا مواجه می‌شود. «راحوما» به رویارویی سه زن از ادیان مختلف می‌پردازد که در نزدیکی کربلا با هم روبه‌رو می‌شوند و داستان مشترکی دارند. آنها درباره معجزات امیرالمومنین (ع) و حضرت امام حسین (ع) برای مردم صحبت می‌کنند.

نوشته شیخ جعفر شوشتری، «انجیل» حضرت عیسی (ع)، «تاریخ تفکر مسیح» نوشته تونی لین، «بررسی تاریخی یهودیت» نوشته ایزیدور اپستاین و «انسان و ادیان» نوشته میشل مالرب اشاره کرد.

۴ هدف مشترک زنانه

کارهای آیینی هم با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شوند و اینگونه نیست که ما به‌راحتی بتوانیم کارمان را روی صحنه ببریم اما مهمترین منفعتی که این کار داشت این است که خانم‌ها دور هم جمع می‌شوند و با یک هدف مشترک در یک رشته هنری می‌توانند پیام رستگاری‌بخشی را برای جامعه ایجاد کنند. اینکه خانم‌ها در کنار هم هستند و استعدادها و هنرهایشان بروز می‌کند و می‌درخشند، بهترین اتفاقی است که در کنار این نمایش‌ها رخ می‌دهد. ما پیش از شروع تمرین‌ها دوره‌های آموزشی را داریم که علاقه‌مندان به این رشته به

تلاش می‌کنیم از ظرفیت هنر برای ارتباط بیشتر با مخاطب استفاده کنیم؛ اخبار تاریخی که کمتر از کتاب‌ها خوانده می‌شود و ورق می‌خورد را با استفاده از هنرمندان مختلف، روی صحنه ببریم تا به خاطر جذابیت هنر نمایش، مخاطبین بیشتری از این اطلاعات تاریخی مطلع می‌شوند. در همه جای جهان، بانوان علاقه‌مند هستند که یک فضای مستقل زنانه‌ای داشته باشند. علی‌الخصوص جوامع اسلامی بیشتر رغبت نشان می‌دهند. به طور کلی این امر نیاز جوامع اسلامی است که بانوان در این فضاها به بروز و ظهور استعدادهایشان برسند. به همین خاطر خواستیم که فضا کاملاً زنانه باشد. از دیگر دلایلی که فضای این تئاترها زنانه شد این بود که همه عوامل این نمایش متشکل از بانوان است از نور و صدا و نویسندگی تا بازیگران و تماشاگران؛ و تنها میزبان بانوان هستیم.

استفاده از ظرفیت هنر

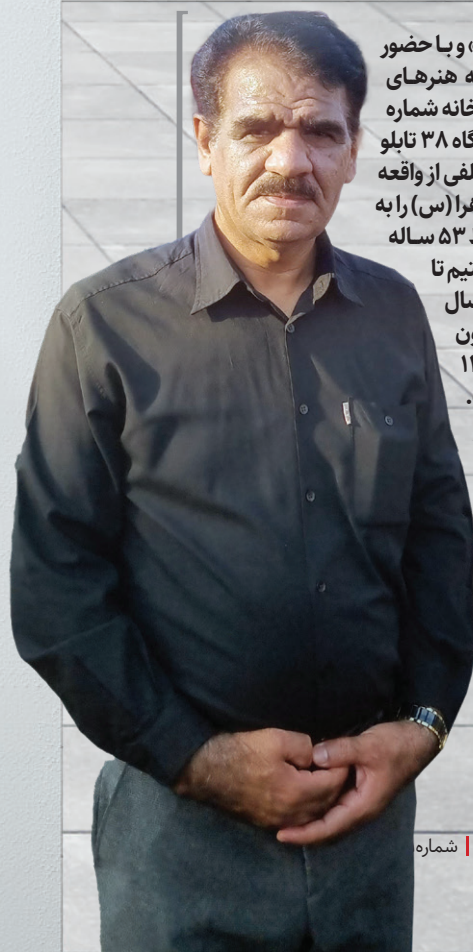
ما می‌پیوندند و آموزش‌های لازم را می‌بینند. این آموزش‌ها موجب توسعه فردی جوانان و نوجوانان می‌شود ضمن اینکه مهارت‌های فردی آنها تقویت می‌شود. در پایان هم یک خروجی هنری را روی صحنه می‌برند که برایشان لذت‌بخش است.

پای صحبت استاد علی بحرینی که آثار آیینی «رستاخیز» را در فرهنگرای نیاوران به نمایش گذاشت

تصویرگر عاشورا

نمایشگاه آثار علی بحرینی، با عنوان «رستاخیز» و با حضور جمعی از مسئولان، هنرمندان و علاقمندان به هنرهای تجسمی، عصر روز دوشنبه، یکم مردادماه، در نگارخانه شماره یک فرهنگسرای نیاوران افتتاح شد. در این نمایشگاه ۳۸ تابلو از آثار بحرینی به نمایش در آمد که صحنه‌های مختلفی از واقعه عاشورا و همچنین زندگانی امام علی (ع) و حضرت زهرا (س) را به تصویر کشیده بود. پای صحبت این نقاش و خطاط ۵۳ ساله بوشهری که زاده بردخون شهرستان دیر است نشستیم تا بیشتر درباره این آثار بدانیم. بحرینی قریب به ۳۰ سال است که به صورت حرفه‌ای نقاشی می‌کشد و تاکنون ۱۸ نمایشگاه انفرادی در استان بوشهر و حدود ۱۱ نمایشگاه انفرادی در سراسر کشور برپا کرده است. وی همچنین در ۲۵ نمایشگاه گروهی نقاشی حضور داشته است. مجموعه «ساقی»، «تجلی ظهور»، «مهر و ماه»، «میلاد یاس» و «فصل سرخ» از مجموعه‌ها و نمایشگاه‌های او به حساب می‌آیند. این هنرمند صاحب‌نام، یکی از برگزیدگان چهره سال هنر انقلاب در سال ۱۴۰۰ در استان بوشهر بود که هرساله از سوی حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار می‌شود. بحرینی در ضمن کارمند بازنشسته سازمان تبلیغات اسلامی در بوشهر است. نمایشگاه «رستاخیز» تا ۱۳ مرداد ماه در فرهنگسرای نیاوران میزبان علاقمندان بود.

حدود ۲۰ سالی هست که کارهای ارزشی و آیینی در برنامه‌های کاری من قرار دارد. اصل این موضوع به دوران کودکی من برمی‌گردد چراکه از همان زمان علاقه داشتم برای اهل بیت (ع) کار کنم اما توان لازم را نداشتم. پس از آن با مجموعه‌های غیردینی کار کردم و تمرینی به خودم دادم تا تکنیک خودم را پیدا کنم. چند سال پیش که مجموعه «اهل سرخ» را کشیدم که برگرفته از کار عصر عاشورای محمود فرشچیان بود. پس از مجموعه «فصل سرخ» مجموعه دیگری را با نام «مهر و ماه» کار کردم که بخشی از زندگی امیرالمومنین (ع) و حضرت زهرا (س) را روایت می‌کرد.

ونه از اشقیا. در این مجموعه به خود موضوع رسیدم و سعی کردم احساس را در کار بکنجانم. در واقع سعی کردم آن احساسی که خودم دارم را با مخاطب به اشتراک بگذارم. برای من خیلی مهم بود که مخاطب بتواند با این کارها ارتباط بگیرد. در این نمایشگاه دیدم که چه هنرمندان و چه مخاطبان عادی که به نوعی ارتباطی با واقعه عاشورا دارند، با آثار تعامل خوبی برقرار می کنند و از این جهت خیلی باز خورد خوبی گرفتیم. امیدوار هستم این آثار را بتوانیم در عراق نیز به نمایش بگذاریم. خیلی دوست دارم که یک متولی پیدا شود و آثار این مجموعه را برای نمایش به کشور عراق ببرم؛ به دلیل قطع بزرگ آثار، حمل و نقل آنها بسیار سخت است. از طرفی به متولیان فرهنگی پیشنهاد دادیم که آثار را روی فومبرد منتشر کنند تا در استان های دیگر به صورت چرخشی در معرض دید عموم قرار بگیرد. آن انتظاری که از نهادهای فرهنگی داشتیم برآورده نشد. فقط حوزه هنری از ما حمایت کرد. کارهایی از این دست می طلبد که با حمایت نهادهای فرهنگی برای مردم به نمایش گذاشته شود.

اضافه شود. برخی از این تابلوها در ابعاد ۲ متر در ۳ متر طراحی شده و حمل و نقل این مجموعه سخت است، بقیه تابلوها در ابعاد ۱ متر در ۱ متر و نیم اجرا کردیم. بنا داریم که بقیه کارهایی که در آینده به این مجموعه اضافه می شوند هم در همین ابعاد باشند. برخی می پرسیدند که چرا نام «رستاخیز» را انتخاب کرده اید و پاسخ این است که من دنبال یک اسم خاص برای مجموعه بودم که سنگینی واقعه عاشورا را در خودش جا بدهد. از آنجایی که کلمه رستاخیز در شعر محتشم کاشانی پررنگ بود و دیدم با آغاز ماه محرم در دنیای شیعه یک رستاخیز، یک غلغله و جوششی خاص برپا می شود، عنوان رستاخیز را برای این مجموعه انتخاب کردم.

۱ بدون مرز، بین زمین و آسمان

سبک این کارها تلفیقی از رئال و امپرسیونیسم است. این مجموعه چند خصیصه دارد؛ یکی اینکه مرز بین زمین و آسمان در این مجموعه برداشته شده و جزئیات حذف شده اند و همچنین در این مجموعه هیچ چهره های مشخص نیست نه از اولیا

از ۵ سال پیش نیز مجموعه «رستاخیز» را شروع کردم؛ از آغاز این مجموعه متوجه شدم که ما برای اهل بیت (ع) کار هنری چندانی انجام نداده ایم. با وجود اینکه چندین سال از انقلاب اسلامی می گذرد، کار به خصوصی برای ائمه اطهار (ع) انجام نشده است. اینطور شد که احساس نیاز کردم تا یک مجموعه برای روایت عاشورا تولید کنم.

۲ برگرفته از شعر محتشم کاشانی

به طور کلی ۳۸ اثر در این نمایشگاه وجود دارد که ۲۲ اثر از مجموعه «رستاخیز» و ۱۶ اثر از مجموعه «مهر و ماه» در نمایشگاه موجود است. شاید چند تابلوی دیگر در سال آینده به این مجموعه

مروری بر کارویژه‌های محرم و صفر امسال

عاشورا به روایت تیان

اینفو تیان

تعداد تولید ۲۱

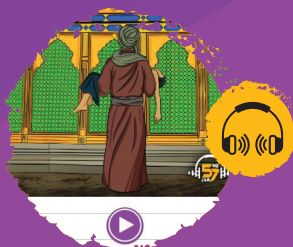
یکی از مهم‌ترین فرم‌های تولیدی که به راحتی می‌توان مفاهیم و نکته‌ها را به مخاطب در سریع‌ترین زمان ممکن ارائه کرد، اینفوگرافیک است. از همین رو مجموعه اینفوهایمی را در قالب اینفوگرافیک آورده‌ایم.

موشن

تعداد تولید ۸

تولید ویدیوها به طور کلی به صورت موشن جذابیت بیشتری برای مخاطبان دارد، سوژه‌های متعددی با استفاده از تریشن به صورت ویدیویی آماده و منتشر شدند.

پادکست

تعداد تولید ۵

پادکست همیشه مخاطبان خاص خودش را داشته و گاهی بیان برخی روایت در قالب پادکست می‌تواند مخاطب جدیدی را درگیر سوژه کند، از همین رو موضوعات مختلفی از جمله روایت روز عاشورا، نگاهی به روضه‌های خانگی و... در تیان تهیه و تولید شده است.

کاغذ مصور

تعداد تولید ۱

کاغذ مصور در مدت زمان کوتاهی برشی ویژه از یک ماجرا را به تصویر می‌کشد. در این سبک هر حرکت به صورت فریم‌به‌فریم پشت سر هم روی کاغذ نقاشی شده و سپس فیلمبرداری می‌شود.

کاغذوتا

تعداد تولید ۱۵

نوعی از تولیدات ویدئویی با عنوان کاغذوتا که به موضوعاتی کمتر شنیده شده درباره یاران امام حسین علیه‌السلام و خاندان ایشان می‌پردازد.

زوم بی‌نهایت

تعداد تولید ۸

قالب متفاوتی از ویدیوهای تولیدی تیان آنلاین است که با به نمایش گذاشتن تصاویر وقایع مختلف از کل به جز آنها را شرح می‌دهد، در این فرم تولیدی یک روایت به صورت داستانی و پشت‌سرهم تعریف و هر بار یک قاب طراحی شده جدید را می‌بینیم.

طرح و تصویرسازی

تعداد تولید ۶

تعداد تولید نقاشی‌های دیجیتال به سبک رئالیسم از وقایع محرم و عاشورای حسینی هستند که هر کدام قاب‌های خاص و ویژه‌ای از این ایام را به تصویر می‌کشیدند، برای مثال طرح «طواف خون» ویژه روز عاشورا بود.

افزایش تعداد مخاطبان تبیان در محرم امسال در يك نگاه

کاغذولنز

تعداد تولید ۲

یکی دیگر از سبک های متفاوتی که در دنیا هم نمونه کمی از آن وجود دارد، کاغذولنز است. در این نوع از محتوا با حرکت سریع دوربین روی نقاشی هایی که روی کاغذ پیاده سازی شده اند، تولید می شود. این سبک برای روایت نبردهای مختلف بسیار کاربردی است.

دست و طرح

تعداد تولید ۵

تعریف کردن روایت های عاشورا برای کودکان کار آسانی نیست، اما با استفاده از مفاهیم ساده و فرم های جذاب می توان داستان ها را برای بچه ها به صورت جذاب به تصویر کشید. قصه های مهربونی عنوان ویدیوهایی بود که با موضوعات حساسات، خودپر تربینی و... ویژه کودکان تولید می شد.

تصویرسازی هوش مصنوعی

تعداد تولید ۵

استفاده از هوش مصنوعی برای تولید تصاویر جدید برای مخاطبان جذاب است، اینکه یک ربات می تواند تصویری جدید و خاص بسازد، در نوع خودش قابل توجه است، از همین رو با استفاده از روایت های موجود درباره حوادث عاشورا و پس از آن، تصاویر جدیدی تولید و منتشر شد.

گفت‌وگو با حامد مهربانی راوی
و مجری برنامه تلویزیونی «بوم»

داستانی متفاوت از هنر

چند وقتی می‌شود که آنتن شبکه ۲ میزبان یک مجله هنری شده است؛ مجله‌ای که با سایر برنامه‌هایی که درباره هنر و هنرمندان ساخته می‌شود، تفاوت دارد. احمدرضا بلیغ و احمدرضا زارعی کارگردان‌های برنامه «بوم» سعی کرده‌اند به جای چیدن یک دکور خاص و دعوت از هنرمندان برای حضور در یک برنامه تلویزیونی، طرحی نو در انداخته و به شیوه‌ای جدید به سراغ بررسی هنر بروند؛ در این طرح هم قرار نیست فقط دسته خاصی از هنرها مثل سینما، تجسمی، تئاتر و مانند اینها بررسی شود بلکه سبدهای وسیع از تمام رشته‌های هنری از موسیقی گرفته تا سینما و شعر... در بوم نقد قرار می‌گیرند. این برنامه به همت مرکز هنری و رسانه‌ای سلوک حوزه هنری انقلاب اسلامی تولید و پخش می‌شود و دبیر شورای سردبیری «بوم» را محسن صفایی بر عهده دارد. برای اطلاع بیشتر از جزئیات و حال و هوای برنامه «بوم» با حامد مهربانی، راوی و مجری این برنامه به گفت‌وگو نشستیم. او غیر از اجرا در برنامه‌های مختلف تلویزیونی، مدرس دانشگاه هنر و معماری پارس است.

تا کنون در برنامه «بوم» نقاشی‌های کاظم چلیپا، مداحی‌های محمود کریمی، اشعار هوشنگ ابتهاج، تابلوهای محمود فرشچیان، اشعار شاهنامه، آثار ابوالفضل زرویی نصرآباد و بسیاری موضوع فرهنگی و هنری دیگر توسط متخصصان فعال در هر حوزه بررسی و تحلیل شده و ناگفته‌هایی درباره این آثار منتشر شده است. ناصر فیض، یوسفعلی میرشکاک، مهدی کلهر، محمد معتمدی، رضا وحیدزاده، مسیحاریبعی و سید محمدرضا میری مهمان‌هایی بودند که حامد مهربانی برای شنیدن داستان و روایتشان درباره هر مجله‌ای از بوم، به سراغشان رفته است.

برای شنیدن ناگفته‌ها

فصل پنجم: رویکرد برنامه بوم به عنوان یک برنامه هنری چیست؟

«بوم» یک مجله هنری است که در قالب یک برنامه تلویزیونی سعی می‌کند هنر و هنرمندان ایرانی را در میدان و مکان الهام بخش هنری به تصویر کشیده، مخاطب عمومی را به هنر و مصرف آثار هنری نزدیک تر کرده، جنبه زیبایی‌شناسانه و ذائقه هنری آن‌ها را ارتقا دهد.

فصل ششم: تا الان چه محورها و موضوع‌هایی اولویت برنامه بوده است؟

سعی کردیم به صورت موزه‌ای با هنر مواجه نشویم و هنر متعهد و هنر مسئولانه که نسبت به مخاطب بی تفاوت نیست و کنشگرانه به حساب می‌آید را محور اصلی سوژه‌های برنامه قرار دهیم. البته که حتماً جنبه‌های زیبایی‌شناسانه و ذوق ایرانی را که امتیاز آثار فاخر هنری ایرانی هم هست در انتخاب موضوعات مان لحاظ کرده‌ایم. بعضی موضوعات و چهره‌هایی که در بوم به سراغشان رفتیم: «آثار استاد فرشچیان»، «وجه معلمی استاد محمدرضا لطفی»، «هنر خانه‌های حسینی»، «کانون هنر شیعی»، «دستاوردها و نوآوری‌های موسیقایی حاج محمود کریمی»، «اشعار توحیدی زنده یاد ابتهاج»، «فرش ایرانی» و... بودند.

فصل هفتم: تفاوت این برنامه با سایر مجله‌های هنری چیست؟

از تفاوت‌های محتوایی و نوع مواجهه با سوژه‌ها و آثار هنری که بگذریم، از لحاظ فرمی هم «بوم» تلاش کرده از یک برنامه صرف استودیویی خارج شده و بیرون از استودیوها به ملاقات اثر هنری و هنرمند برود. مواجهه نزدیک با چهره هنر و هنرمند کمتر در قاب تلویزیون دیده شده است. ما تصویر استودیویی شده مکانیکی از برنامه‌ها را لااقل در این برنامه هنری به هم زدیم. به یک کنسرت، گالری یا موزه می‌رویم و فضاهایی که در برنامه‌های دیگر و روتین، هنرمندش مهم بوده برای ما در قالب محیط، نما و قاب، ارزش، حس و حال پیدا کرده است. تلاش می‌کنیم «بوم» حتی صرفاً یک برنامه با موضوع هنر نباشد بلکه یک برنامه هنری با قابی در خور شأن برای هنر و هنرمندان باشد. از جهت کیفیت بصری و قابی که تدارک می‌بینیم هم هدفمان این بوده که تصویری باشکوه به چشم مخاطب برسانیم و این هم به نظرم از تفاوت‌های جدی با سایر برنامه‌های هنری تاریخ تلویزیون به شمار می‌آید.

فصل هشتم: ساختار، زمان و بخش‌های برنامه چه ویژگی‌هایی دارد؟

هر برنامه می‌تواند از یک پرونده تا دو یا سه موضوع را در بر بگیرد که زمانی بین ۳۵ تا ۵۵ دقیقه دارد و متشکل از گفت‌وگوهایی در مکان‌های الهام بخش هنری یا مرتبط به موضوع است و همچنین داشتن آیتم (برنامک)‌هایی که عمدتاً به صورت آرشیوی به تکمیل پرداختِ سوژه پرونده کمک می‌کند.

فصل نهم: انتخاب مهمان‌ها یا کارشناس‌هایی که در برنامه حاضر می‌شوند بر چه اساسی صورت می‌گیرد؟

این برنامه به شکل برنامه‌های استودیویی، مهمان ندارد. افرادی که می‌توانند خودشان صاحب آن آثار هنری باشند یا مرتبط به موضوع و یا هنرمند باشند، به همراهی من در روایت موضوع آن قسمت کمک می‌کنند. انتخاب این افراد هم پس از بررسی در شورای سردبیری و تهیه برنامه انجام می‌شود.

نگاهی به ۳ تولید مرکز هنری
رسانه‌ای نهضت که اخیراً روی
آنتن رفته است

روایت مستند از غزه تا کربلا

مرکز هنری رسانه‌ای نهضت که با هدف تولید و ساخت آثار رسانه‌ای باکیفیت در حوزه نظام و انقلاب در ذیل سازمان تبلیغات اسلامی ایجاد شده، تاکنون آثار ارزشمند زیادی خلق کرده و یا در تولید آن مشارکت داشته است که شمارش آن ساده نیست. یکی از قالب‌های معمول «نهضت» برای تولید آثار فاخر، گونه مستند محسوب می‌شود و در این زمینه هم کارنامه نهضت پر بار است. برای آشنایی بیشتر، سراغ تولیدات اخیر و چند نمونه مناسبی نهضت رفتیم تا آنها را مرور کنیم.

کربلا فقط در تاریخ نماند

باعث می‌شود تا آنها زودتر از کره زمین محو شوند.» کارگردان و نویسنده مستند کربلای امروز پرداختن به مستندهای مشابه را ضروری می‌داند و می‌گوید: «مستندهایی مانند کربلای امروز به بینندگان اطلاعات دقیقی درباره وضعیت واقعی و روزمره مردم غزه ارائه می‌دهند. به هر حال فلسطینی‌ها مسلمان هستند و جدای از مسلمان بودن، بحث انسانیت است. جنایت‌های اسرائیل باید به گوش دنیا برسد. مردم دنیا باید واقعیت‌ها را ببینند و بشنوند. اگر چه جنایت‌های اسرائیل بر هیچ‌کس پوشیده نیست اما خیلی‌ها به دلیل سیاست و منافع خود این مسائل را نادیده می‌گیرند؛ لذا وظیفه مستندسازان است تا با به تصویر کشیدن این جنایات، خبثت این رژیم را به دنیا نشان دهند. به همین دلایل، تولید و پخش چنین مستندهایی باید حمایت و تشویق شود.»

اکبری و ابوالفضل اخلاقی به عنوان محصولی از مرکز تهیه شد و از ۲۷ تیرماه روی آنتن شبکه دورفت. به گفته رضا اکبری، نویسنده و کارگردان مستند کربلای امروز، این مستند به روایت‌های مستقیم اعضای خانواده شهدای غزه می‌پردازد که از کشورهای لبنان، سوریه و عراق به تهران آمده بودند. مادر، پدر، همسر و خواهر شهدا از تجربیات و خاطرات خود با عزیزانشان صحبت می‌کنند و لحظات دردناک و سختی که پس از شهادت آنها تجربه کرده‌اند را به تصویر می‌کشند. اکبری به مهمترین پیام خانواده شهدای طوفان الاقصی اشاره می‌کند و می‌گوید: «مهمترین پیام خانواده شهدای غزه این بود که ما در برابر ظلم ایستاده‌ایم و می‌خواهیم رژیم آدم‌کش صهیونیستی را به دنیا بشناسانیم؛ چرا که شناساندن آنها به دنیا

سال گذشته بلافاصله بعد از عملیات طوفان الاقصی، مرکز هنری و رسانه‌ای نهضت مجموعه مستند آرشیوی «قصه‌ها و غصه‌های غزه» را تولید کرد. این مستند به روایت‌های اسرا و شهدای غزه می‌پرداخت. این مجموعه با به تصویر کشیدن لحظات دردناک و قهرمانی‌های مردم غزه، تأثیر عمیقی بر بینندگان گذاشت. مجموعه جدید این مستند با عنوان «کربلای امروز» که سومین فصل «قصه‌ها و غصه‌های غزه» محسوب می‌شود، با تمرکز بر روایت‌های شخصی خانواده شهدای غزه، تلاش می‌کند تا واقعیت‌های تلخ و دردناک زندگی در غزه را به تصویر بکشد و به بینندگان نشان دهد که چگونه مردم این منطقه با وجود تمامی سختی‌ها، همچنان به مقاومت و امید ادامه می‌دهند. مستند «کربلای امروز» در ۶ قسمت به نویسندگی و کارگردانی رضا

سرطان اجتماع

روایتی بی‌پرده از فساد

مستند «سرطان اجتماع» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی محسن اسلام زاده و نویسندگی یاسر قدسی و محمود عزیزی محصول موسسه شهید آوینی است که با مشارکت شبکه مستند و مرکز هنری رسانه‌ای نهضت تولید شده است. این مجموعه با هدف شناسایی تنگناهای اقتصادی، به سراغ گلوگاه‌های مفاسد اقتصادی می‌رود. این مستند بنا دارد با مروری بر پرونده‌های مجرمانه اقتصادی، روند اختلال در سیستم را از مرحله شکل‌گیری معضلات تا خروجی، همراه با انواع نابسامانی‌های اقتصادی در زندگی مردم به نمایش درآورد. مجموعه مستند «سرطان اجتماع» در ۱۰ قسمت مردادماه امسال روی آنتن شبکه ۳ رفت. به گفته یاسر قدسی، نویسنده مستند سرطان اجتماع، این مستند حاصل سال‌ها تحقیق و پژوهش است و تلاش می‌کند تا ابعاد مختلف فساد را در جامعه ایران نشان داده و مخاطب را به تفکر و چالش کشاند. او در رابطه با مدت‌زمان تحقیق و تولید این مستند توضیح می‌دهد: «از زمستان ۹۷ تحقیقات را شروع کردیم و اولین تولیدمان تابستان ۹۸ بود؛ ولی تحقیقات در خلال تولید همچنان ادامه پیدا کرد و تحقیقات زیادی برای این کار صورت گرفت.»

این نویسنده تأکید می‌کند: «ما باید به گونه‌ای عمل کنیم که مردم به درستی متوجه شوند که فساد تنها به افراد محدود نمی‌شود، بلکه یک سیستم پیچیده است که در هر شرایطی به طور مداوم راه‌های جدیدی برای تکرار خود پیدا می‌کند. اگر مردم این موضوع را درک کنند، به جای اینکه نسبت به نظام و دولت‌ها بدبین شوند، خواهند فهمید که نیاز به اصلاحات در فرایندها و ساختارها دارند. این آگاهی باعث می‌شود که به جای دیدن همه چیز به عنوان فساد، فشار بیشتری به دولت و مجلس برای اصلاح ساختارها وارد کنند.» او تصریح می‌کند: «به عنوان مستندساز، وظیفه ما این است که فساد را به طور واقعی و جامع به مردم معرفی کنیم، تا آن‌ها بتوانند به جای تمرکز بر افراد خاص، به دنبال اصلاح سیستم و فرایندهای فساد ساز باشند»

زندگی در زیست‌بوم هیات

مستند «به عشق حبیب» روایت‌ها و دیدگاه‌های مختلفی را از نقش هیأت‌های مذهبی در شکل‌گیری و ترویج هویت ایرانی اسلامی ارائه می‌دهد. این روایت‌ها که از زبان شخصیت‌های مختلف بیان می‌شود، تصویری جامع و چندوجهی از این نهاد فرهنگی - مذهبی به مخاطب ارائه می‌دهد. این مستند که محصول مرکز هنری رسانه‌ای نهضت است، به تهیه‌کنندگی مطهره عدالتخواه و با همکاری حمید شاهمرادی، امیرحسین خانی‌پور و میثم غلامی در ۱۲ قسمت ساخته شد. به گفته مطهره عدالتخواه، مستند به عشق حبیب در ۱۰ استان (گیلان، قزوین، زنجان، مشهد، شیراز، اصفهان، یزد، شهرکرد، قم و تهران) در داخل کشور و بخش دیگری از کار در کشور عراق در محرم و صفر سال گذشته تولید شد. قسمت‌هایی از کار سال گذشته در محرم و صفر پخش شد و قسمت‌هایی هم امسال در دهه اول محرم در شبکه‌های مختلف سیما به روی آنتن رفت.

مطهره عدالتخواه با اشاره به نقش اعضای هیأت در ترویج فرهنگ و ارزش‌های ایرانی اسلامی می‌گوید: «برای استفاده از پتانسیل هیئات مذهبی در راستای ترویج فرهنگ ارزش‌های ایرانی اسلامی، هیچ عاملی مهم‌تر از خود اعضای هیأت مؤثر نیست. قدم اول هر ارتباطی، توجه به طرف مقابل و شنیدن او است. ما باید گوش شنوایی برای شخص یا گروه مقابل باشیم؛ خواه مخالف، خواه منتقد.»

او تأکید می‌کند: «هیئتی‌ها و مذهبی‌ها برای فهم بهتر باید از زاویه دید طرف مقابل به قضیه نگاه کنند. قبل از هر انتقاد و کلام و نصیحتی اول باید دیگری را بشنویم، وقت بگذاریم و بعد گفت‌وگو کنیم. این امر مستلزم دانش دینی و هنر گفت‌وگو داشتن است. هیأت بدون آگاهی که نمی‌داند چرا برای امام حسین (ع) اقامه عزای می‌کند و هیأتی که نمی‌تواند اسلام سیاسی را درک کند، نمی‌تواند مؤثر باشد.»

به عشق حبیب

کارگردان
بابک خواجه‌پاشا
تهیه‌کنندگان
محمد رضا مصباح
سجاد نصراللهی نسب

در آغوش درخت

In the Arms
of the Tree

سرانجام محصول تحسین شده سازمان سینمایی سوره به نمایش درآمد

در آغوش اکران

یک سال و نیم پس از آن که نخستین فیلم سینمایی بابک خواجه‌پاشا در جشنواره ۴۱ فجر درخشید این محصول سازمان سینمایی سوره سرانجام رنگ اکران را دید و از نیمه تابستان امسال روی پرده سینماها رفت. «در آغوش درخت» اولین فیلم بابک خواجه‌پاشا است که بهمن سال ۱۴۰۱ در چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و در رشته‌های بهترین طراحی صحنه، بهترین صدا، بهترین فیلمنامه، بهترین نقش اول زن، بهترین نقش مکمل مرد، بهترین کارگردانی، بهترین فیلم و بهترین فیلم اول نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد. از بین ۸ نامزدی سیمرغ بلورین، دیپلم افتخار بهترین فیلم اول و سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه به بابک خواجه‌پاشا رسید. باوجود تحسین و تمجید از این فیلم که محصول مشترک سازمان سینمایی سوره و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است، اما از وقت نمایش آن در جشنواره و نامزدی‌های متعدد و دریافت ۲ جایزه از جشنواره فجر تا اکران سراسری، زمانی طولانی سپری شد. به بهانه اکران این فیلم شریف، مروری کوتاه بر آن داشته‌ایم.

صحنه غرق شدن علی‌سان در استخر پرورش ماهی دیده می‌شود و همچنین چالش‌های زوج داستان برای طلاق ایجاد تعلیق می‌کند.

بابک خواجه‌پاشا، کارگردان این فیلم می‌گوید: «در آغوش درخت سعی می‌کند دغدغه‌هایی که در خانواده‌های بررسی کند به خصوص دغدغه‌هایی که در خانواده‌های ایرانی شاید منجر به بحران شده باشد. این فیلم نگاه کودکان را نسبت به مسائل والدین به تصویر کشده است؛ این فیلم زاویه دید تازه‌ای به بحران خانواده از نگاه دو کودک داشته و این بحران را مورد بررسی و واکاوی قرار داده و راهکار جدیدی را به خانواده نشان دهد.»

جواد قاضی‌باز دیگر این فیلم سینمایی نیز می‌گوید: «فیلم قصه بسیار ساده‌ای دارد. رسیدن به این سادگی آسان نیست. در آغوش درخت بدون لحن اغراق آمیز، شعرگونه، بدون خشونت و روان پیام را می‌رساند. یکی از نکات مهم که در این فیلم به تصویر کشیده شده، تأثیر طبیعت بر زندگی ماست. مثلاً در سکانسی که فرید و کیمیا در خودرو در حال بگو‌مگو هستند و با استرس دنبال بچه‌ها می‌گردند، شما گوسفندانی را جلو خودرو می‌بینید که موجب درنگ در داستان می‌شود. این سکانس از قبل برنامه‌ریزی نشده و اتفاقی بود اما کارگردان گفت همین را باید ضبط کنیم. طبیعت به ما می‌گوید کمی حوصله و درنگ کنید، راحت از موضوعات نگذرد تا پیام طبیعت به شما برسد. این ریزبینی‌های سنجیده و ساده‌گویی موجب دلچسب بودن در آغوش درخت و غرق شدن مخاطب در داستان می‌شود. کما اینکه جامعه ما درگیر مسئله طلاق است؛ این هم‌ذات‌پنداری هم شکل می‌گیرد و غرق در داستان می‌شویم.»

محوریت خانواده

موضوع خانواده در فیلم در آغوش درخت دچار اغراق نشده و مسائل به صورت غیرواقعی مطرح نمی‌شود. هم‌ذات‌پنداری مخاطب با شخصیت‌های داستان ملموس و قابل مشاهده در همه خانواده‌هاست. حتی اغراقی برای به تصویر کشیدن خوشبختی قلابی در این فیلم به چشم نمی‌خورد. مخاطب در این فیلم شاهد مسائلی همچون طلاق اجباری، اتحاد و دلبستگی و نکات تربیتی درستی در مواجهه با فشارهای روانی است و باوجود این فضای ظاهری فیلم مانند آثار مجیدی

«در آغوش درخت» از ۱۷ مرداد ۱۴۰۳ در ۱۰۱ سالن سینما اکران شد و در یک ماه توانست حدود ۴ میلیارد تومان بفروشد و در میان پر فروش‌ترین فیلم‌های اجتماعی قرار بگیرد. غیر از موفقیت‌های اکران این فیلم که مثلاً قرار است بزودی در سینماهای کانادا نیز به نمایش درآید، یادار جشنواره کاران روسیه و شانگهای چین اکران شد، چندی پیش خبری انتشار یافت که یک زوج گیلانی در آستانه طلاق، پس از تماشای این فیلم، از تصمیمشان منصرف شدند. «در آغوش درخت» روایتی از زندگی ۱۲ ساله کیمیا (مارال بنی‌آدم) و فرید (جواد قاضی‌باز) است. آن‌ها ۲ فرزند به نام‌های طاهای و علی‌سان دارند و با اینکه در ظاهر مشکلی در زندگی آنها دیده نمی‌شود اما دچار چالش‌هایی شده و در آستانه جدایی هستند. کیمیا در آغوش درخت استخر پرورش ماهی و رستوران دارد. فرید هم کارگاه تولیدی خود را اداره می‌کند؛ مشکلات مالی موضوعی نیست که باعث طلاقشان شود با این حال تا میانه فیلم هم مشخص نیست که اختلاف آنها از کجا آب می‌خورد.

دور از مرکز

برخلاف بسیاری از آثار سینمای ایران که داستان آنها در تهران و یا حداقل در یکی از کلانشهرهای کشور می‌گذرد، دوربین «در آغوش درخت» به یک منطقه بکر و دور از کلیشه‌های معمولی رفته است. کارگردان این فیلم داستانش را در زیست‌بوم آذربایجان غربی و شهر ارومیه روایت می‌کند تا کیفیت بصری فیلم را بالا ببرد. البته که با حفظ فضای شهری و نقش‌ها و تکالیف هر کدام و تأکید بر این موضوع، فضای روستایی بر اثر غالب نشده است. محمد فکوری، فیلمبردار «در آغوش درخت» به خوبی جغرافیای محلی و طبیعت و عناصر مرتبط با آن را به تصویر کشیده است، طوری که مخاطب با سبک زندگی و نوع تفکر شخصیت‌های فیلم آشنا می‌شود و به راحتی می‌تواند با آنها هم‌ذات‌پنداری کند. از طرفی برخی دیالوگ‌های این فیلم سینمایی به زبان ترکی بوده و همراه شدن زیرنویس به مخاطب فارسی زبان کمک می‌کند با فضای داستان انس بیشتری بگیرد.

یک نگاه متفاوت

داستان این فیلم علاوه بر گیرایی بالا در جذب مخاطب تعلیق‌های خوبی هم دارد. در فیلم «در آغوش درخت»

راهپیمایی
روز اربعین در
شهرهای مختلف
کشور برگزار شد

همیشه
حاضر عشق

۱۷ تیرماه ۱۴۰۳

شمر زمانه ات را بشناس

هم زمان با ماه محرم و ایام عزاداری امام حسین علیه السلام، از طرح جدید دیوار نگاره میدان فلسطین تهران با اشاره به جنایات جنگی رژیم کودک کش صهیونیستی با عنوان «شمر زمانه ات را بشناس» رونمایی شد.

۳۱ تیرماه ۱۴۰۳

پهپادهای یمنی

همزمان با حمله هوایی علیه یمن، طرح جدید دیوارنگاره میدان فلسطین تهران با نمایش انبوهی از پهپادهای یمنی بر فراز اراضی اشغالی و شعار عبری «از این پس تل آویو امن نیست» اکران شد.

۱۰ مرداد ماه ۱۴۰۳

ترور اسماعیل هنیه

پس از ترور شهید اسماعیل هنیه در تهران، هم زمان با اجتماع مردمی در محکومیت ترور رئیس سیاسی حماس، دیواره نگاره میدان فلسطین از طرح جدید خود رونمایی کرد. شعار این دیوارنگاره با زبان عبری و فارسی و با عنوان «در انتظار مجازات سخت باشید» و با عکسی از شهید اسماعیل هنیه ترسیم شده بود. روزنامه انگلیسی زبان تهران تایمز نیز با تصویر این دیوارنگاره و با تیتیر «لایوشانی یک ترور»، به دروغ ها و رویکرد رسانه های غربی برای حفاظت از رژیم صهیونیستی در برابر پیامدهای ترور شهید هنیه واکنش نشان داد.

مروری بر دیوارنگاره میدان فلسطین در محرم و صفر

تابلوی مقاومت

همبستگی بین دفاع از مظلوم و ماه محرم نه تنها در تاریخ اسلام، بلکه در مفهوم و ایدئولوژی مسلمانان و علی الخصوص شیعیان مشهود است و این دو مفهوم با یکدیگر پیوندی عمیق و معنوی دارند. اگر یکی از مهم ترین پیام های قیام امام حسین دفاع از مظلوم باشد، مصداق این پیام در این برهه کنونی، دفاع از فلسطین و مردم مظلوم آن است. دیوار نگاره میدان فلسطین تهران نیز که به نمادی از همدردی مردم ایران با مردم فلسطین و حمایت از آنها تبدیل شده است، همزمان با ماه عزای امام حسین و یارانشان و با توجه به اتفاقاتی که در این بازه زمانی رخ داده است، با طرح های مختلفی به نمایش درآمده است. در ادامه به این دیوارنگاره ها اشاره می شود.

بخندید که از این پس بسیار خواهید گریست

سید حسن نصرالله پس از ترور رهبران مقاومت در تهران و لبنان، خطاب به صهیونیست ها گفت: «کمی بخندید، خیلی گریه می کنید، زیرانی دانید از کدام خطوط قرمز عبور کرده اید و به کجا می روید.» بعد از این سخنان بود که از دیوارنگاره میدان فلسطین تهران با طرحی از سربازان رژیم صهیونیستی همراه با شعار «کمی بخندید که بسیار گریه خواهید کرد» به زبان فارسی و «حتی در پناهگاه امنیت وجود ندارد» به زبان عبری به نمایش در آمد.

روزنامه یدیعوت آحرونوت رژیم صهیونیستی در واکنش به دیوارنگاره جدید میدان فلسطین تهران نوشت: «تهدید جدید تهران در میدان فلسطین این شهر با نصب یک بنر که بر روی آن نوشته است؛ حتی در پناهگاه امنیت وجود ندارد.»

البته این اولین بار نبود که رسانه های صهیونیستی به دیوارنگاره های میدان فلسطین واکنش نشان می دادند. پیش از این نیز هم زمان با رونمایی از دیوارنگاره با عبارت عبری همیشه دریا برای فرعون ناامن است به همراه تصویری از تهدید کشتی رژیم صهیونیستی در دریای سرخ و پس از آن طرح تابوت هایتان را آماده کنید، باعث توجه و اظهار نظر مقامات و رسانه های صهیونیستی شده بود.

۸ شهریورماه ۱۴۰۳

آغاز خون خواهی

طرح جدید دیوارنگاره میدان فلسطین تهران با تصویری از پهپادهای جبهه مقاومت همراه با شعار «آغاز خونخواهی» و جمله «نتانیاهاو دروغ می گوید، او نمی تواند از شما محافظت کند.» به زبان عبری رونمایی شد.

۲۱ مردادماه ۱۴۰۳

یحیی سنوار

جدیدترین دیوارنگاره میدان فلسطین تهران به مناسبت انتصاب یحیی سنوار رئیس دفتر سیاسی حماس و با شعار عربی «اگر بزرگی از میان رفت، بزرگی دیگر جای او را خواهد گرفت» رونمایی شد. در این دیوارنگاره علاوه بر شعار عربی، علاوه بر شعار عربی، متنی عبری با این ترجمه آمده است: «آنها یک ضربه نظامی در ۷ اکتبر و یک ضربه سیاسی در ۷ اوت دریافت کردند. ضربه بعدی در راه است.»

مروری بر مسیر طی شده در پویش زندگی با آیه‌ها

يك حرکت در ۷ پرده

آذرماه سال ۱۴۰۲ برای قلق‌گیری حفظ موضوعی قرآن، در طرحی با عنوان «مستورا» ۱۲ فراز درباره عفاف و حجاب انتخاب شد. بازخوردهای فراوانی از این طرح بدست آمد. براساس همان بازخوردها در یک گستره فراتر، طرحی برای ماه مبارک رمضان آماده شده و محتوای آن براساس مسیر کتاب «طرح کلی اندیشه اسلام» انتخاب شده که این مجموعه براساس آرا و نظرات آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای گردآوری شده است.

۲

برای طرح جدید عنوان «زندگی با آیه‌ها» انتخاب شد و ماه مبارک رمضانی که پشت سر گذاشتیم اولین قدم آن برای حفظ موضوعی قرآن برداشته شد. برای بازه رمضان ۱۴۴۵ قمری، ۳۰ آیه قرآن انتخاب شد. این آیات در قالب‌های مختلف رسانه‌ای برای عموم بازخوانی می‌شد. برخی صرفاً با آنها آشنا می‌شدند، عده‌ای دیگر برایشان تکرار می‌شد اما مشارکت‌کنندگان در پویش سعی در حفظ و تدبر آنها داشتند.

۳

وقتی ۲۰ میلیون ایرانی در ماه مبارک رمضان در پویش «زندگی با آیه‌ها» مشارکت کرده‌اند، باید پذیرفت که این حرکت ملی دیگر نیاز چندانی به معرفی ندارد اما صرفاً برای یادآوری تکرار می‌شود که حرکت هم‌افزایی ملی زندگی با آیه‌ها يك پویش قرآنی است که تلاش دارد جامعه را قرآنی‌تر کند. در این حرکت در بازه‌های زمانی معلوم، تعداد مشخصی آیه برگزیده می‌شود تا مخاطبان آنها را در مرحله اول حفظ و با تکرار این آیات، در آنها تدبیر داشته باشند. این آیات خوش‌خوان و مورد تأکید بزرگان دینی بوده و از همه مهم‌تر فرازهایی هستند که مردمان امروز لازم است با جان و دل این آیات را زندگی کنند. يك بار دیگر مسیر پیموده شده این حرکت را با هم مرور می‌کنیم.

۱۳ سال پیش آیت‌الله خامنه‌ای ابراز امیدواری کردند که کشورمان ۱۰ میلیون نفر حافظ قرآن داشته باشد. با همه تلاش‌های صورت گرفته متأسفانه این خواسته رهبری هنوز محقق نشده است با این حال برای آن که قرآن به زندگی آحاد جامعه وارد شود، طرحی تازه مطرح شد؛ حفظ موضوعی قرآن یکی از طرح‌های مغفول در ساختار مصوبی دستگاه‌های کشور بود که به همت سازمان دارالقرآن الکریم وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی در چند گام طراحی شد.

۱

نتیجه عملیات پویش زندگی با آیه‌ها در ماه مبارک رمضان چنین رقم خورد؛ ۴۵ میلیون نفر در معرض محتوا قرار گرفتند و ۳۰ میلیون نفر محتواهای تولیدشده برای این پویش را دیدند. در این میان ۲۰ میلیون نفر در پویش حضور پیدا کردند و ۱۱ میلیون نفر در مسابقه آن شرکت کردند. همچنین ۲ میلیون نفر در آزمون حفظ و فهم ۳۰ سوال نهایی مشارکت کرده و یک میلیون نفر گواهی حضور در پویش زندگی با آیه‌ها دریافت کردند

در مرحله جدید پویش تلاش می‌شود آیاتی از قرآن کریم را که عمده مردم آنها را حفظ هستند و از آنها در زندگی روزمره استفاده می‌کنند، شناسایی شوند. دبیرخانه پویش ۲۰۰ آیه پر استفاده را انتخاب کرد و از اهالی فرهنگ و فعالان قرآنی خواست که نظر خود را درباره این آیات برای انتخاب ۱۰۰ آیه ارائه دهند تا طراحی‌های لازم جهت ادامه مسیر پویش ملی زندگی با آیه‌ها از این طریق میسر شود

گام نخست که در ماه مبارک رمضان برداشته شد زمینه‌ساز ادامه فعالیت‌های پویش زندگی با آیه‌ها در مناسبت‌های دیگر بود. برای گام دوم پویش زندگی با آیه‌ها اوقات فراغت و مناسبت‌هایی از جمله عید غدیر، محرم، صفر و اربعین، ۱۷ ربیع‌الاول و هفته وحدت در نظر گرفته شد. مناسبت‌های مهمی که بستر مناسبی برای انتقال پیام‌های برخی آیات و تأکید و انس با برخی آیات بودند و بر همین اساس، با در نظر گرفتن مناسبت‌ها، آیاتی برای ارتباط مخاطبین با قرآن کریم انتخاب شدند.

فراخوان انتخاب ۱۰۰ آیه مأنوس از میان آیات منتخب کلام الله مجید که در تاریخ ۲۰ مرداد ماه ۱۴۰۳ آغاز و به مدت یک ماه نیز ادامه داشت، با مشارکت بیش از ۳۸۰۰ نفر از فعالان فرهنگی و قرآنی کشور برگزار شد. بر اساس نتایج به دست آمده این پویش از همه نظرات استفاده شد و ۱۰۰ آیه منتخب با مشارکت و نظرسنجی از فعالان فرهنگی و قرآنی کشور در ادامه مسیر نهضت ملی زندگی با آیه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین به قید قرعه به ۱۴ نفر از شرکت‌کنندگان در این فراخوان هدایایی تقدیم می‌شود.

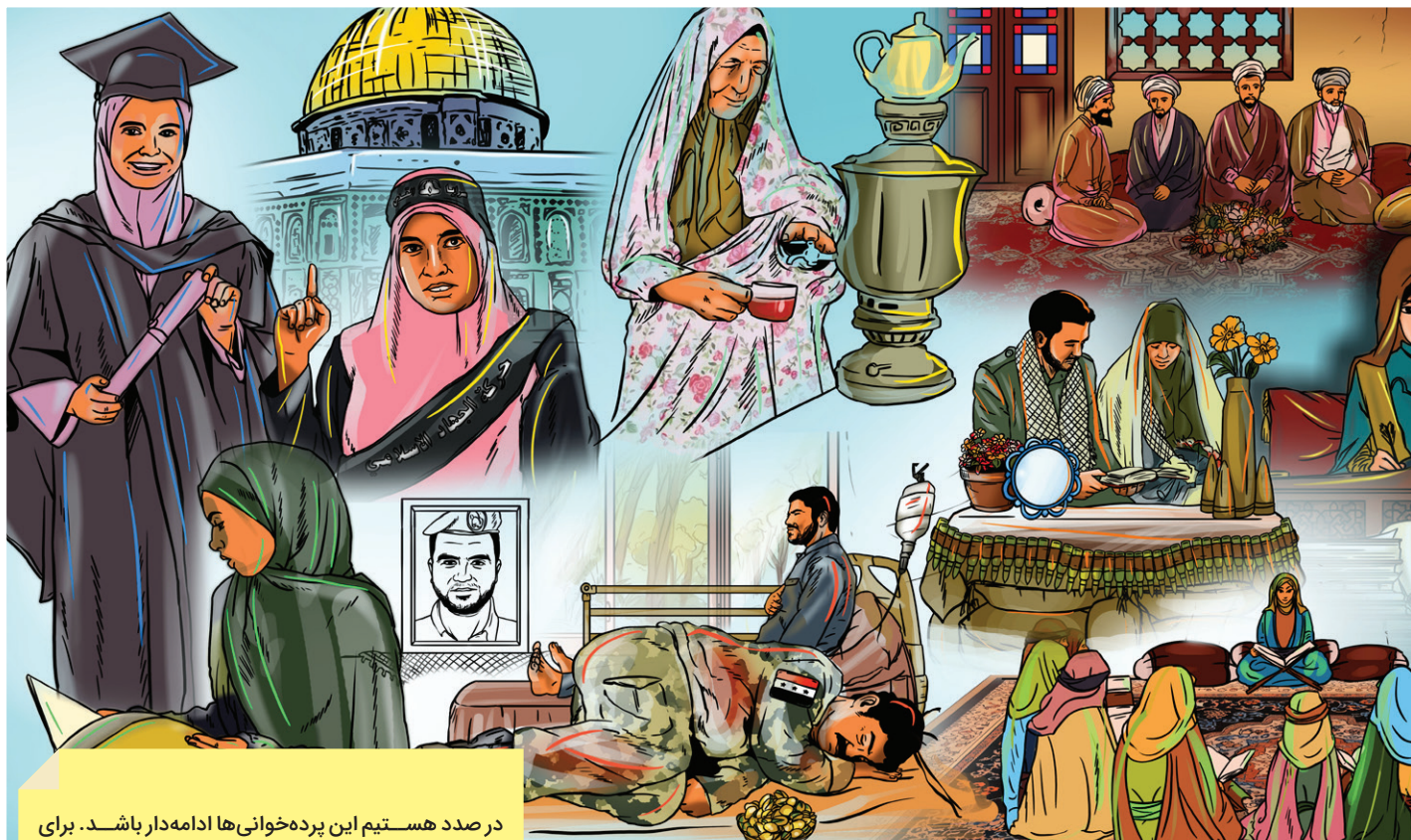

گفت‌وگو با سارا طالبی، مدیر مرکز راهبری بانوان
سازمان تبلیغات درباره پرده‌خوانی مادران مقاومت

رساترین صدای زنان از عمق تاریخ

پرده‌خوانی ریشه در آیین‌ها و مراسم سنتی ایرانی دارد. این هنر به ویژه در مناطق روستایی و عشایری رواج داشته و برای روایت داستان‌های حماسی، اساطیری و مذهبی مورد استفاده قرار می‌گرفته است. با گذشت زمان و تغییرات اجتماعی، پرده‌خوانی به موضوعات روزمره و مسائل اجتماعی نیز پرداخت و به همین دلیل، روایت داستان‌های مادران ایناگر در این قالب هنری جایگاه ویژه‌ای یافت. در این میان نباید فراموش کرد که زنان در تاریخ پرده‌خوانی نقش بسیار فعالی داشته‌اند و بسیاری از پرده‌خوانان زن بوده‌اند و به روایت داستان‌های زنان دیگر پرداخته‌اند. اکنون «پرده‌خوانی مادران مقاومت» به همت مرکز راهبری بانوان سازمان تبلیغات اسلامی با رویکردی نوآورانه به روایت زندگی زنان تأثیرگذار در طول تاریخ پرداخته است. این روایت، از یک سو به جهاد تبیین و آگاهی‌بخشی به نسل جوان، به ویژه دختران نوجوان، کمک می‌کند و از سوی دیگر، به وحدت و همبستگی زنان در برابر ظلم و ستم تأکید دارد. پرده‌خوانی مادران مقاومت به دلیل ماهیت موضوعی خود، بیشتر توسط زنان اجرا می‌شود. در این باره با سارا طالبی، مدیر مرکز راهبری بانوان سازمان تبلیغات اسلامی گفت‌وگو کردیم که بخش‌هایی از آن در پی می‌آید.

در صدد هستیم این پرده‌خوانی‌ها ادامه‌دار باشد. برای ۹ ربیع‌الاول و فاطمیه هم پرده‌خوانی‌های بعدی در دست طراحی مجموعه‌های مختلف مردمی یا هنری است که به زودی در زمان مربوطه رونمایی خواهد شد. تاکنون ۳ مورد از پرده‌خوانی‌ها رونمایی شده است.

پرده اول، با هدف آگاهی بخشی به مخاطبان به ویژه دختران نوجوان، طراحی شده است که به زندگی چهار بانوی شاخص، اثرگذار و انقلابی مسلمان که در ۴ برهه زمانی متفاوت می‌زیسته‌اند، روایت می‌شود و نحوه سلوک، سبک زندگی و تاثیر آنها بر جامعه، مورد کنکاش قرار می‌گیرد.

۱ فاطمه بنت‌الحسن (س) همسر امام سجاد (ع)

۲ آمنه بیگم مجلسی (بانوی عالمه دوره صفوی)

۳ مادر قصری (از بانوان اینترگر دوران دفاع مقدس)

۴ هنادی تیسیر جرادات (بانوی شهادت طلب فلسطینی)

در پرده دوم، نیز زندگی چهار بانوی شاخص، اثرگذار و انقلابی مسلمان که در ۴ برهه زمانی متفاوت می‌زیسته‌اند، روایت می‌شود و بازهم نحوه سلوک، سبک زندگی و تاثیر آنها بر جامعه، مورد کنکاش قرار می‌گیرد.

۱ فاطمه بنت‌الحسین (س)

۲ بی بی مریم بختیاری

۳ رضیه خانم شیرازی

۴ هبه دراغمه

پرده سوم، تصویر برخی از بانوان جبهه مقاومت از کشورهای ایران، فلسطین، لبنان و عراق به نمایش درآمده است. ضمناً زندگینامه برخی از اشخاص این پرده به تفکیک به صورت داستانی تقدیم مخاطبان قرار گرفته است.

این سه مورد پرده‌خوانی تا امروز توانسته اقشار متنوعی را جذب خود نماید و بازخوردهای مثبتی از آنها داشته‌ایم تا جایی که برخی استان‌ها تصمیم گرفته‌اند دوره آموزش پرده‌خوانی را ناظر به همراهی مخاطب، در شهرستان‌های خود برگزار کنند.

تداوم يك سبك

روایت زنان اسوه

طراحی‌ها استفاده کنیم. پرده‌خوانی در ایران تاریخ غنی داشته است، خصوصاً در موضوعاتی مانند جریان کربلا؛ اما در زمینه روایت زنانه و علی‌الخصوص موضوع اخیر ما یعنی مقاومت، چنین تجربه‌ای تاکنون انجام نشده است. در این سال‌ها اغلب برای تبلیغ بین بانوان، روش‌های انتقال مستقیم پیام بیشتر مورد تأکید بوده است. هرچند روش‌های سنتی و تبلیغ اصیل نیز برای عصر حاضر، لازم و ضروری است که جدی‌انگاشته شود اما می‌توان تبلیغ نوین را با روش‌های هنرمندانه‌تر و غیر مستقیم‌تر برای افزایش کمی و کیفی مخاطب، در جامعه بانوان و البته آقایان جدی‌تر لحاظ کرد.

يك ابتكار ارزشمند

پرده‌خوانی مادران مقاومت یک ابتکار ارزشمند در زمینه روایتگری تاریخ و ترویج فرهنگ مقاومت است. این طرح با رویکردی نوآورانه و محتوایی غنی، توانسته است به خوبی به اهداف خود دست یابد و الگویی موفق برای سایر فعالیت‌های فرهنگی و هنری باشد.

همچنین پرده‌خوانی مادران مقاومت، تأثیرات عمیقی بر مخاطبین دارد. مثلاً این هنر به تقویت روحیه مقاومت و پایداری در برابر سختی‌ها کمک می‌کند. همچنین به نقش زنان در جامعه و تاریخ توجه ویژه‌ای دارد و به این قشر الگوهای ارزشمندی را معرفی می‌کند.

نوآوری در پرده‌خوانی

ما در شرایط امروز، شخصیت‌های قابل توجه برای الگوبخشی به جوانان و نوجوانان خصوصاً با سبزه‌های زنانه را کمتر مورد توجه قرار داده‌ایم. پرده‌خوانی توان این الگوبخشی و خلق شخصیت را برای این قشر دارد. در واحد رسانه مرکز راهبری بانوان تصمیم گرفته شد این نوع پرده‌خوانی‌ها با موضوعات مربوط به بانوان (مادران مقاومت) طراحی شود. در این راستا سعی کردیم از حوزه هنری استان‌ها و مجموعه‌های هنری و سایر مجموعه‌های مردمی توانمند در تولید روایت‌های زنانه مقاومت در این

مادران
مقاومت

کوتاه درباره موبک
مادران مقاومت در مرز مهران

سربازی برای امام عصر ع

برای آینده، برنامه‌های متعددی برای توسعه و بهبود موبک مادران مقاومت در نظر داریم. یکی از اهداف اصلی ما، توسعه بیشتر موبک‌ها و گسترش دامنه خدمات آن‌ها است. همچنین در نظر داریم تا مردم را به سمت نذورات فرهنگی ترغیب کنیم. این نذورات می‌تواند شامل ارائه کتاب‌های فرهنگی، محصولات هنری، و سایر اقلامی باشد که به ترویج فرهنگ مقاومت و پایداری کمک می‌کند.

استفاده از اهرم‌های فرهنگی برای تشویق خانواده‌ها به صورت جمعی در پیاده‌روی اربعین یکی دیگر از برنامه‌های ماست. ما قصد داریم با برگزاری برنامه‌های فرهنگی و آموزشی، خانواده‌ها را به مشارکت فعال‌تر در این حرکت عظیم تشویق کنیم و به این ترتیب، روحیه جمعی و همبستگی را در میان زائران تقویت نماییم. این ابتکارات و برنامه‌ها با هدف ارتقای کیفیت خدمات و افزایش مشارکت زائران در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی طراحی شده‌اند تا موبک «مادران مقاومت» بتواند به نحو احسن به هدف‌های خود دست یابد.

برنامه برای آینده

یکی دیگر از شاخص‌ترین این برنامه‌ها، پرده‌خوانی مادران مقاومت بود. این پرده‌خوانی‌ها، علاوه بر بزرگداشت نقش زنان در تاریخ اسلام و نهضت عاشورا، به معرفی و تجلیل از زنانی می‌پردازد که در دوران معاصر نیز با ایثار و مقاومت خود، الهام‌بخش جامعه بوده‌اند. هدف ما از این برنامه‌ها، انتقال پیام مقاومت و پایداری به نسل‌های جوان‌تر و تأکید بر نقش مهم زنان در این مسیر است.

۱ برنامه‌های فرهنگی، گمشده موبک‌ها

مادران و خانواده‌ها به شیوه‌های مختلف در برنامه‌های موبک مشارکت داشتند. یکی از این راه‌ها، ذکر خاطرات خود از سفرهای اربعین بود که به اشتراک گذاشتن این تجربیات، به غنی‌تر شدن محتوای فرهنگی موبک کمک می‌کرد. علاوه بر این، مسابقات و پویش‌های فرهنگی مختلفی طراحی شد که خانواده‌ها و مادران می‌توانستند در آنها شرکت کنند. این فعالیت‌ها با هدف تقویت همبستگی و ترویج فرهنگ مقاومت و پایداری انجام می‌شد و به مادران و خانواده‌ها فرصت می‌داد تا به‌طور فعال در این حرکت عظیم مشارکت کنند.

معمولاً اولویت موبک‌ها در پیاده‌روی اربعین بیشتر بر پذیرایی از زائران متمرکز می‌شود و به برنامه‌های فرهنگی توجه کمتری می‌شود و از این جهت مشکل کمبود اعتبار، مهم‌ترین چالش مادران این زمینه بود.

پیاده‌روی اربعین، هر سال میلیون‌ها زائر را به سمت کربلا می‌کشاند و در میان این جمعیت میلیونی، حضور زنان ابعاد ویژه‌ای دارد که ارزشمند و قابل توجه است. زنان در پیاده‌روی اربعین نقشی کلیدی در حفظ و انتقال آموزه‌های عاشورا دارند. نظم به اهمیت حضور آنها، برای تأمین رفاه زنان در مسیر پیاده‌روی اربعین، موبک‌های ویژه‌ای در نظر گرفته شده که یکی از آنها موبک «مادران مقاومت» در مرز مهران است که با هدف تأمین امنیت و رفاه ویژه برای مادران و کودکان به پذیرایی پرداخت. این موبک با ارائه امکانات و خدمات خاص، تلاش می‌کند تا تجربه سفر معنوی زائران را برای این گروه‌ها بهینه سازد. در ادامه، مریم بیگ محمدی، مسئول کمیته فرهنگی-آموزشی بانوان اربعینی استان ایلام، اقدامات کلیدی این موبک برای تأمین امنیت و رفاه مادران و کودکان را شرح داد.

۲ در خط مقدم پایداری

موبک مادران مقاومت با هدف بازسازی هویت مقاومت در جامعه و ارتقای خودآگاهی عمومی بر پایه نهضت سیدالشهداء (ع) تأسیس شده است. این موبک قصد دارد حرکت عظیم اربعین را به یک حرکت تمدنی تبدیل کند و در این مسیر از ظرفیت بانوان بهره‌برد. بانوان در جامعه نقش مهمی در تقویت توان مقاومت دارند و اگر آنها به‌طور فعال در یک حرکت شرکت کنند، آن حرکت به یک قدرت اجتماعی تبدیل خواهد شد. بنابراین، موبک مادران مقاومت به‌طور ویژه برای آگاهی‌بخشی به زنان جوان و دختران نوجوان طراحی شده است تا آنها را با روحیه پایداری و روایتگری از بانوان مقاومت در تاریخ اسلام تا عصر حاضر آشنا ساخته و از خیل مشتاقان، «سرباز امام زمان (عج)» بسازد.

۳ تجربه‌ای مستمر در جهاد تبیین

این اولین تجربه ما در برپایی موبک نیست. در سال‌های گذشته نیز موبک‌هایی با اهداف مشابه برگزار کرده‌ایم. این موبک‌ها با تمرکز بر جهاد تبیین و با الهام از بیانیه گام دوم انقلاب، به فعالیت پرداخته‌اند. علاوه بر این در این موبک، مشاوره دینی و پاسخگویی به سوالات و شبهات

موبک مادران مقاومت با هدف

بازسازی هویت مقاومت در

جامعه و ارتقای

خودآگاهی

عمومی بر

پایه نهضت

سیدالشهداء (ع)

تأسیس شده

است. این

موبک قصد دارد

حرکت عظیم

اربعین را به یک

حرکت تمدنی

تبدیل کند و

در این مسیر از

ظرفیت بانوان

بهره‌برد

زائرین توسط مبلغین ارائه شد. همچنین، نماز جماعت و برنامه‌های فرهنگی همچون پرده‌خوانی مادران مقاومت از دیگر برنامه‌ها بود. این پرده‌خوانی‌ها با هدف آشنایی زائرین با زنان الگوی مقاومت در تاریخ و ارتقای روحیه پایداری صورت گرفت.

برای کودکان نیز برنامه‌های خاصی در نظر گرفته شد. پرده‌خوانی برای آشنایی کودکان با نهضت عاشورا، گفت‌وگوهای آموزشی با استفاده از جملات ناب کوتاه با مضامین مرتبط با جهاد فرزندآوری و جوانی جمعیت، و برگزاری غرفه خلاقیت کودکان با محوریت طراحی و نقاشی از جمله برنامه‌ها بود.

۴ یک محیط امن مادرانه

موبک «مادران مقاومت» توجه ویژه‌ای به نیازهای مادران داشت؛ فراهم‌سازی اسکان مناسب و امکانات برای مادران شیرده، اختصاص بخشی از فضای موبک برای بازی کودکان و تهیه اسباب‌بازی‌های مناسب از جمله خدماتی بود که برای راحتی مادران و کودکان ارائه شد. در راستای ترویج فرهنگ فرزندآوری به زائران کتاب «چهل هفته انتظار» را هدیه دادیم که در راستای تشویق به فرزندآوری تهیه شده است.

مروری بر چند رویداد استانی که با محوریت زنان و خانواده برگزار شدند

مادرانه‌هایی از چهارگوشه ایران

زنان حدود نیمی از هر جامعه‌ای را تشکیل می‌دهند اما در مقام تاثیر بر جامعه سهم بیشتری نسبت به مردان دارند؛ دلیل آن هم ساده است؛ چون در جایگاه مادرانه عمده‌تر از مردان در تربیت موثرند؛ افزون بر آن در جامعه اسلامی امروز ایران، زنان نقش جدی‌تری نسبت به گذشته یافته‌اند و به همین نسبت تاثیرگذارتر هم شده‌اند. آیت‌الله خامنه‌ای و امام خمینی (ره) در مقام رهبری و هدایت جامعه، برای زنان قائل بر این بودند که آنها رهبران این نهضت هستند و اگر حضور زنان در صفوف انقلاب اسلامی نبود این انقلاب به پیروزی نمی‌رسید و یا به گونه‌ای معجزه‌آسا پیروز نمی‌شد. نهضت پیشرفت بانوان که بخشی از فعالیت‌های سازمان تبلیغات اسلامی را به سامان می‌رساند، به دنبال ایجاد یک گفتمان انقلابی در فضای بانوان است تا بتواند یک حرکت نهضتی را در مسیر پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی در مسیر شکل دهی پیشرفت اسلامی، ایرانی رقم بزند. برای همین از ظرفیت‌های مختلف بهره می‌گیرد و با برگزاری رویدادهایی متفاوت، در مسیر تبیین و جهاد گام برمی‌دارد. در ادامه برخی از این رویدادها را که اخیراً برگزار شده را مرور می‌کنیم.

هوای مادری

سوم مردادماه امسال شیراز میزبان رویداد هوای مادری بود.

رویداد فرهنگی «هوای مادری» با محوریت تبادل تجربه گروه‌های فعال حوزه مادر و کودک، به همت جمعی از تشکل‌های فرهنگی و با همکاری اداره کل تبلیغات اسلامی استان فارس در تالار ولایت شیراز برگزار شد.

این رویداد به تمجید از فعالان حوزه مادر و کودک و افرادی که برای این حوزه تلاش می‌کنند، اختصاص دارد. در این رویداد دوروزه برنامه‌های آموزشی تخصصی با حضور مربیان و فعالان برتر حوزه مادر و کودک برگزار شد. در کنار این برنامه‌های آموزشی، بیان تجربیات مادران موفق و مستندسازی این تجارب برای بهره‌گرفتن مادران آینده نیز از برنامه‌های خوب این دوره محسوب می‌شد.

در طی این رویداد علاوه بر بیان اهمیت و جایگاه مادری در خانواده و تکریم آن، تلاش شد تا به نقش پدر به‌عنوان مهم‌ترین پشتیبان و همراه مادر در تربیت فرزندان اشاره شود. هدف از برگزاری این رویداد علاوه بر فعال کردن شبکه‌ها و کارگروه‌های مادر و کودک، درگیر کردن نهادهای مؤسسات دولتی از جمله سازمان ملی تعلیم و تربیت کودکان و دبیرخانه هوای

مادران مقاومت

مادری به‌منظور نتیجه‌بخشی بهتر مراکز مادر و کودک سراسر کشور بوده است. میرسیحان سادات، مسئول دبیرخانه رویداد ملی هوای مادری گفت: حوزه مادر و کودک به‌عنوان یک حوزه کم‌رنگ دیده شده در کشور ما نیاز به تقویت و استمرار دارد. با برگزاری رویداد هوای مادری، نقش و جایگاه مادر تکریم شده و اهمیت این جایگاه بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد. همچنین توجه ارگان‌ها، سازمان‌ها و مسئولان نیز به این جایگاه تقویت خواهد شد. در این رویداد الگویی فراهم خواهد شد که افراد و فعالان فرهنگی با حضور در این بستر و ایجاد مراکز مادر و کودک عدالت اجتماعی را در محلات و... برقرار و با برگزاری برنامه‌های متنوع حوزه مادر و کودک کمک شایانی داشته باشند.

نیز با محوریت پاسداشت مقاومت مادران صبور غزه به همت اداره کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی و با حضور هیئت بانوان، مبلغات و فعالان فرهنگی در شهرهای مختلف استان برگزار شد. این رویداد سیر تاریخی حضور کنشگرانه زنانی را روایت می‌کرد که در برهه‌های مختلف تاریخی نقش آفرینی کرده‌اند. این برنامه در شهرستان‌هایی همچون تبریز، مراغه، ملکان، اسکو، سهند و سراب تا ۱۵ شهریور برگزار شد. حجت‌الاسلام مظفر رجب‌زاده، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان تبریز نیز در مصاحبه با مهر، ضمن اشاره به خواهرخواندگی تبریز با غزه گفت: «ما باید در حمایت از جبهه مقاومت با عزمی راسخ تلاش کنیم چرا که امروز برهه‌ای استثنایی برای دفاع از مظلوم است و چهره شوم و پلید رژیم غاصب صهیونیستی بیش از پیش نمایان شده همچنین چهره دروغین و بزک شده غرب برای دفاع از حقوق بشر برای همه آشکار شده است.»

حوزه رسانه سازمان تبلیغات و امور بانوان این سازمان برگزار شد، سرکار خانم طالبی مسئول امور بانوان کشور نیز حضور داشت. هم‌چنین در این رویداد، کلاس‌های آموزشی سواد رسانه‌ای توسط حجت‌الاسلام موسوی استاد حوزه و دانشگاه و تکنیک‌های بارگذاری محتوا در فضای مجازی توسط جناب آقای مرتضی حزباوی کارشناس محترم معاونت رسانه سپهر سازمان تبلیغات اسلامی کشور برگزار شد. حجت‌الاسلام یوسف‌پور آرین مدیرکل تبلیغات اسلامی قزوین در این باره گفت: «جهاد تبیین اولویت اساسی و مهم سازمان تبلیغات اسلامی است. روایت صحیح و سواد فضای مجازی دو مؤلفه اساسی برای تبیین محسوب می‌شود. جوان امروز برای روایت دستاوردهای امروز کشور باید به سلاح رسانه و نحوه مقابله با جنگ رسانه‌ای آشنا باشد و در این دوره سعی کردیم بانوان را به‌عنوان پرچم‌داران عرصه تبیین با این سلاح آشنا کنیم.» رویداد «روایت مادران مقاومت»

مردامه هم‌چنین همایش «مادران مقاومت» در چند استان کشور برگزار شد. این همایش در استان کردستان، باهدف حمایت از مادران و دختران فلسطینی به همت بنیاد نوجوان کردستان برگزار شد. در این مراسم استقبال از خادمان و پرچم‌متبرک بارگاه مطهر حضرت معصومه (س)، تجلیل از همسر شهید منوچهر سعیدی به نیابت از مادران شهیدای فلسطین و اجرای سرود دختران در حمایت از کودکان فلسطینی انجام شد. هم‌چنین همایش مادران مقاومت با رویکرد یادواره شهیدای کودک غزه در استان ایلام با همکاری امور بانوان استانداری، امور بانوان سازمان تبلیغات اسلامی و بسیج خواهران سپاه امیرالمؤمنین (ع) برگزار شد. برای اولین بار رویداد رسانه‌ای «مادران مقاومت» توسط اداره کل تبلیغات اسلامی قزوین نیز در یک دوره سه‌روزه ویژه بانوان ۱۸ الی ۲۵ سال در اردبیل برگزار شد. در این رویداد که به‌طور مشترک بین تبلیغات اسلامی قزوین،

مروری بر راهپیمایی‌های
اربعین حسینی در استان‌های
مختلف کشور

جامانده نداریم

کربلای معلی در سالروز اربعین حسینی، هر سال وحدت و قدرت شیعیان و آزادگان جهان را به نمایش می‌گذارد. دوستداران سیدالشهدا (ع) هر ساله از سراسر جهان به منظور زنده نگه داشتن پیام عاشورا و بزرگداشت یاد و خاطره اسرای کربلا و شهادت ابا عبدالله الحسین (ع) و یاران گراندیشان، مسیرهای مختلف را در کشور عراق به سمت کربلای معلی راهپیمایی می‌کنند و تجمع بی نظیری در روزهای منتهی به اربعین می‌سازند. زوار کشورمان هم هر ساله همپای میزبانان عراقی، در خدمت رسانی به دیگر زائرین ائمه معصومین علیهم السلام اهتمام می‌ورزند و با نهایت توان برای حضور در این راهپیمایی اقدام می‌کنند. در کنار آنهایی که هر سال مشتاقانه به زیارت سیدالشهدا (ع) می‌روند، افراد زیادی هم هستند که برخلاف میل‌شان فرصت حضور در راهپیمایی اربعین حسینی در کربلای معلی نمی‌یابند. شاید به نادرستی آنها را جامانده‌گان می‌خوانند؛ که هر که دل به طریق بسته باشد، در راه مشایه است، چه با این کالبد خاکی و چه با پای دل. با این حال به رسم ادب، هر سال در سراسر کشور آنها که مجال حضور ندارند در مسیرهای مختلف، به سمت امام زادگان و بقاع متبرک شهرستان محل زندگی خود راهپیمایی انجام می‌دهند و تجمع‌های باشکوهی در سراسر کشور می‌سازند. در کنار حضور مردم، خدمت رسانی و پذیرایی از این زائران از راه دور حسینی، اتفاق شگفت انگیز دیگری در کشور رقم زده که در نوع خود بی نظیر است. در مجموع و در ۱۴۵۲ مسیر احصا شده به مسافت بیش از ۶ هزار کیلومتر در کل کشور، زیر پای زائران بقاع متبرکه و راهپیمایان اربعین حسینی پیموده شد و بیش از ۱۴ هزار موکب هم، خدمت‌رسانی این مراسم را عهده دار بودند. آنچه در پی می‌آید مروری بر آمار تفکیکی استان‌هاست.

تبریز

خراسان رضوی

بوشهر

آذربایجان شرقی

خراسان شمالی

تهران بزرگ

آذربایجان غربی

استان تهران

اردبیل

چهارمحال و بختیاری

اصفهان

البرز

ایلام

قم

مجموع

۱۴۵۲

۱۴۳۳۱

۶۰۵۰

مشهد

شیراز

لرستان

۲۴۱ ۱۳۶ ۳۷

گیلان

۵۱۸ ۱۱۵ ۱۰۵

مرکزی

۲۳۸ ۳۱۹ ۴۵

مازندران

۳۰۹ ۶۱۶ ۸۳

زنجان

۴۸ ۱۸۲ ۳۱

خراسان جنوبی

۳۴۶ ۳۶۰ ۶۶

فارس

۴۷۵ ۱۱۳۲ ۶۵

خوزستان

۵۷۴ ۱۷۵۸ ۷۵

قزوین

۱۳۴ ۱۸۱ ۴۹

قم

۲۶ ۶۹ ۶

کهگیلویه و بویر احمد

۱۵۶ ۳۷۲ ۲۶

کردستان

۹۶ ۷۵ ۴۹

کرمان

۲۱۵ ۶۵۰ ۵۵

گلستان

۱۳۳ ۴۰۰ ۲۲

سمنان

۱۹۷ ۴۲۰ ۳۰

یزد

۲۰۵ ۳۸۸ ۵۳

هرمزگان

۱۰۰ ۳۱۰ ۴۰

همدان

۲۰ ۲۵۹ ۹

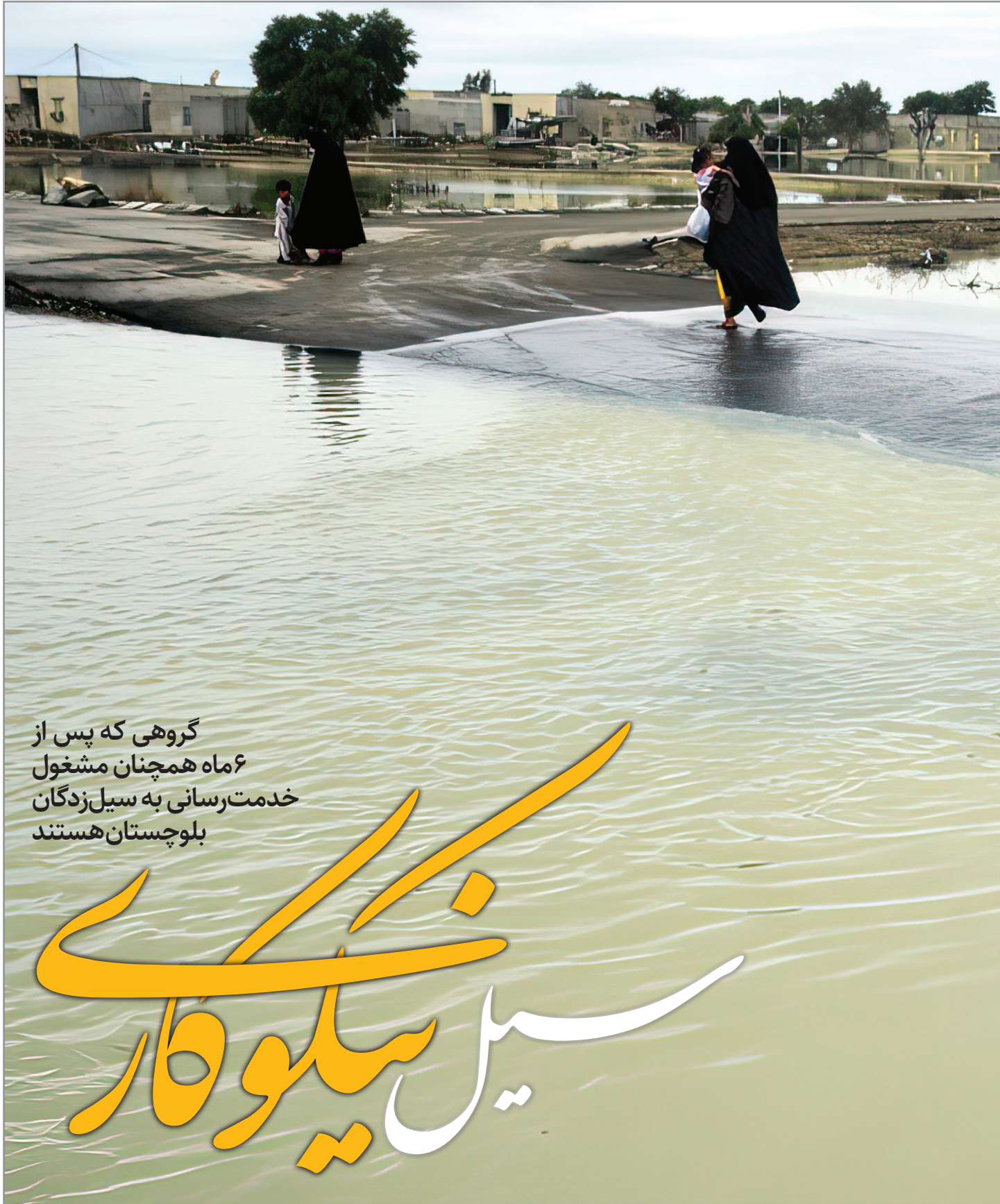
کرمانشاه

۲۴ ۲۲ ۱۲

سیستان و بلوچستان

۷۵ ۱۳۰ ۲۵

گروہی کہ پس از
۶ ماه همچنان مشغول
خدمت رسانی به سیل زدگان
بلوچستان هستند

سیل سیوکار

میانۀ تابستان امسال حجت‌الاسلام رضا عزت زمانی، معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی با حضور در خبرگزاری ایسنا، درباره موضوعات مربوط به سازمان تبلیغات اسلامی به گفت‌وگو نشست. این سخنان محدوده گسترده‌ای را شامل می‌شد از مداحی و هیات و برگزاری برخی آیین‌های مذهبی گرفته تا موضوعاتی فرهنگی همچون فیلم، تئاتر، حجاب، حوزه تبلیغ و حتی بودجه فرهنگی. بخش‌هایی از این گفت‌وگوی مفصل که در دو بخش و طی ۲ روز در این رسانه کار شد را می‌توانید در اینجا بخوانید.

بخش‌هایی از سخنان معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی در گفت‌وگو با خبرگزاری ایسنا

تراشیدن سنگ با سوزن

نسبت هیات با سازمان تبلیغات اسلامی

سرمایه هیات به استقلالش است، اینکه اقتصادش استقلال دارد و هویت اجتماعی و اثرگذاری آن مستقل است. ما در سازمان تبلیغات باید قدرت اقناع و گفت‌وگو داشته باشیم و یک جایی باید سازماندهی بکنیم. ما به یک هیات مجوز می‌دهیم، اما این که مثلاً دسته عزاداری خیابان را بند آورده، نظامات است و ربطی به سازمان تبلیغات اسلامی ندارد.

نزدیک مناسبت‌ها ستاد تشکیل می‌شود و نیروی انتظامی طبق برنامه‌ریزی قبلی می‌داند در ایام مثلاً تاسوعا و عاشورا در این خیابان‌ها با این ویژگی‌ها باید مسیر را چگونه مدیریت کند تا هیات‌ها بتوانند در آنجا عزاداری کنند و سپس آنها را به سمت حرم یا امامزاده یا محل ثابت هیات‌ها هدایت می‌کند و بعد از عزاداری از آن طرف بیرون می‌روند. در مورد مبلغین یا مداحان هم ما هر ساله به همه می‌گوییم حرف برتر امسال ما این است، این کارها را مدنظر داریم، ولی نمی‌رویم در هیات بگوییم من رئیس هیات را تعیین می‌کنم، این پول را آنجا خرج کنید، اینطوری بروید و بیایید، البته یک جایی هم ممکن است یک هیات با آسیب روبه‌رو شود که ما باید کمک کنیم تا مشکل برطرف شود.

هیات‌ها در کرونا گولاک کردند

باید به سمتی حرکت کنیم که در آن نقطه، فرهنگ در فضای محتوایی هیات کم‌کم اصلاح شود؛ در جریان موسیقایی هیات، در جریان هنر و رسانه هم همین وضعیت است؛ واقعا مثل تراشیدن سنگ با سوزن است. اینطور نیست که من یک فرمان صادر کنم که همه به سرزنان و سینه‌زنان بیایند و بگویند ما منتظر بودیم سازمان تبلیغات بگوید این مساله بد است؛ اصلاً در مساله هیات این نیست. دهه ۷۰ اتفاقاتی که در هیات‌ها می‌افتاد خیلی بدتر بود، واقعا امروز هیات‌ها در وزنه عقلایی بسیار عالی قرار دارند و به پیش می‌روند؛ نمی‌گویم ایده‌آل هستیم ولی هیات در مساله تربیتی و اجتماعی ایستاده است. هیات‌ها در زمان کرونا گولاک کردند و این ظرفیت اجتماعی که هیات به میدان آورد بی‌نظیر بود.

یکی از مداحان به من زنگ زد و درباره نغمه‌ای صحبت کرد که برای نماز خوانده بود؛ یعنی او دغدغه نماز دارد. با نغمه با حدود ۱۰ هزار جوان در مورد نماز حرف زده و گفته است: «حسین جان تو و یارانت سر نماز تیر خوردید و من نماز را فراموش نمی‌کنم».

این حس و شور است، یک مداح با آن فضای هیجانی جوان و بعد ارتباطی و محبتی که دارد، یکدفعه یک استوری می‌گذارد و چند هزار جوان می‌گویند حرف تو را شنیدیم. من گاهی بلد نیستم چطور ارتباط بگیرم ولی او می‌تواند؛ با نمکی که سیدالشهدا (ع) در نفس و صدایش ریخته به قدر توانش می‌تواند ارتباط برقرار کند.

محتوا؛ عنصر مهم هیات

یک ضعف مهم آنجایی است که بعضی از مداحان ما اصلاً موسیقی بلد نیستند. به هر حال فرهنگ‌سازی در درون هیات کار آسانی نیست. عنصر مهم در هیات، محتواست. در هیات محتوا از کجا تولید می‌شود؟ یا شعر است یا نوحه. شعر «من ایرانم تو عراقی، چه فراقی» را کدام ایرانی بلد نیست؟ شاید ۵ درصد.

امسال در کنگره نوحه، چند میلیون نفر گفتند ماندگارترین نوحه برای آن‌ها «تسبیحات حضرت زهرا (س)» بود. حالا من کجا باید سرمایه‌گذاری کنم؟ همچنین مرکز تولید محتوا هم مهم است که در این میان شعرا و مهم‌تر از شعرا، نغمه‌پردازان هستند، چون آنها نغمه را درست کرده و براساس آن نغمه داخلش شعر می‌چیند؛ این است که یک اثر می‌گیرد و آهنگ و موسیقای این کلام می‌چرخد. نغمه‌پرداز باید برود فکر کند یک مساله کلیدی مکتب سیدالشهدا را در قالب یک نغمه بیاورد تا این محتوا به جانش بنشیند، مثلاً اثر «تسبیحات حضرت زهرا (س)» یک نظام معرفتی درست می‌کند که در آن نظام معرفتی یک حرف منتقل می‌شود، پس من باید برای نغمه‌پرداز سرمایه‌گذاری کنم، او را پیدا کنم، سفر ببرم، به اساتید وصلش کنم تا بتواند با اثر خود یک نظام معرفتی را خلق کند.

تا حالا نظر نوجوانان را پرسیده‌ایم؟

تا حالا شده نوجوان را به حساب بیاوریم و نظر آنها را بپرسیم؟ ما در مورد نوجوان انقلاب اسلامی چه تصویری داریم؟ نه فکر این نوجوان را می‌دانیم، نه با او حرف زده‌ایم؛ آن وقت تا نوجوانی از روی هیجان یک کشف حجاب کند یا یک لباس نامناسب بپوشد همه فریاد «وا اسلاما» و «وا انقلابا» سر می‌دهند. اگر قرآن وارد زندگی مردم شود می‌دانید چه اتفاقی می‌افتد؟ اگر نوجوان هویت پیدا کند و آینده انقلاب اسلامی به دستش بیافتد چه می‌کند؟ نسل امروز ما متفاوت و به نظرم رو به جلو و موثر است؛ اما آنچه قابل درک نیست این تحلیل‌های نادرستی است که بی‌خود و بی‌جهت از نسل «زد» شنیده می‌شود و اراجیفی است که از آن طرف جمع می‌کنند و می‌آورند وارد حلق نوجوان انقلاب اسلامی می‌کنند. این چه مدل تحلیل از نسل آینده انقلاب اسلامی است؟ اینها دست‌پرورده انقلاب اسلامی هستند و کسانی هستند که آمریکا را پیشیزی حساب نمی‌کنند. در این میان آموزش و پرورش حتماً مهم است؛ مفصل‌ترین تفاهم‌نامه سازمان تبلیغات با آموزش و پرورش است.

کار دستگاه فرهنگی بگیر و ببند نیست

کار ما به عنوان دستگاه فرهنگی بگیر و ببند نیست؛ کار ما فرهنگی است. باید جشن فرشته‌ها برگزار کنیم، باید در جامعه امید ایجاد کنیم؛ اصلاً کار ما ایجاد امید است، ما به میزانی که می‌توانیم، باید جشن غدیر داشته باشیم. باید ظرفیت مردمی وسط میدان بیاید و ظرفیت دستگاه‌ها به کمک آن بروند تا مثلاً در سنج در اوج فتنه، موضوعی همچون «امت احمد» را برگزار کنیم. واقعا چند هیأت خارج از عرف عمل می‌کنند؟ اگر هیأتی از خط قرمز عبور کرده، دستگاه امنیتی باید برخورد کند؛ اگر می‌گویید حرامی انجام داده باید مصداق هایش را بگویید تا با حرام شرعی برخورد شود. ولی وقتی گفته می‌شود حریم را نگه نداشته است، در مواجهه تفاوت وجود دارد؛ او هم می‌گوید من دارم به هیأت امام حسین (ع) شور می‌دهم و جوان‌ها را جذب می‌کنم. ۵ هزار جوان پای یک مداح می‌ایستند، این جوان را چه باید بکنیم؟ می‌گویید من این خواندن را دوست دارم. ما داریم با جامعه و طلب اجتماعی آن حرف می‌زنیم، خواهش می‌کنم در فضا حرف زنیم؛ اینها بچه هیأتی و طالب سیدالشهدا (ع) هستند.

نیاز به حوزه هنر

برخی معتقدند با وجود تعدد سازمان‌های هنری در کشور چه نیازی به ورود سازمان تبلیغات به این حوزه است ولی نباید از یاد ببریم که رهبر معظم انقلاب به سازمان تبلیغات توصیه کردند «در موضوعات انقلاب اسلامی، تخصصاً باید بروید سالی ۲۰ تا فیلم تولید کنید یا ایران در انیمیشن باید در میان بهترین‌های دنیا باشد»، در این راستا اتفاقات خوبی دارد می‌افتد، البته عقب هستیم ولی تجربه‌ای که امروز در این حوزه به دست آورده‌ایم خیلی گرانبه‌ایست، تا جایی که از مشهد روی پرده تهران انیمیشن پخش می‌کنیم. در این زمینه بچه‌های میدان خودشان را پیدا کرده‌اند؛ در تئاتر از ابرکوه در فرهنگسرای بهمن تهران، گروه تئاتر داشتیم و توانسته‌ایم در مرکز اجرا بگذاریم و شبی ۱۲۰۰ نفر صف می‌ایستادند تا بتوانند آن را ببینند. این یعنی قابلیت کار هنری در سازمان تبلیغات اسلامی وجود دارد، اما سوال این است که نسبت آن با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چیست؟ اولاً من معتقدم اینها موازی نیستند، ما سالی ۱۰۰ فیلم هم در مسائل مختلف اجتماعی، فرهنگی و... تولید کنیم باز هم هزاران موضوع وجود دارد که برای آن فیلم تولید شود و لذا هیچ اشکالی ندارد ۵ تا از این فیلم‌ها را هم سازمان تبلیغات اسلامی تولید کند.

شبکه اجتماعی یا فردی؟

ما در حال حاضر یک فیلم با موضوع حجاب نمی‌توانیم تولید کنیم، این در حالی است که ۳۶۵ روز سال، صدها شبکه نمایش خانگی داخلی و خارجی در مغز آدم‌ها فرو می‌کنند که حجاب چیز مهمی نیست. ما می‌خواهیم از ابزار هنر استفاده کنیم تا به جامعه این مفهوم را منتقل کنیم که حتماً حیا بهتر از بی‌حیایی است. باید بلد باشیم این حرف را با زبان هنر بگوییم. حتماً باید بتوانیم به جامعه بگوییم برای آینده، ۴ فرزند بهتر از ۲ فرزند است و خوبی‌های این کار را باید با زبان تبلیغ و ابزار هنر بگوییم؛ باید بگوئیم و تلاش و تولید کنیم؛ اگر نتوانیم، یا بی‌عرضه هستیم یا عرضه داریم ولی از پول خبری نیست. البته این موضوع را هم باید در نظر داشت؛ هر چند که باید از ابزار هنر استفاده کنیم، اما این ابزار، لشکر میدان را نمی‌سازد که چهره‌به‌چهره کار تبلیغ کند. این همان چیزی است که دشمن تلاش می‌کند هیچ وقت نباشد. دشمن شبکه‌ای می‌سازد و اسم آن را هم شبکه اجتماعی می‌گذارد در حالی که نام صحیح آن شبکه افتراقی است؛ یعنی شما هیچ پیوندی در شبکه اجتماعی نمی‌بینید. بازی را درست می‌کند و می‌گوید من دارم «وب‌گیم» درست می‌کنم که بازی‌های تحت شبکه است تا شما اینجا با صدها نفر بازی کنید و بعد می‌گوید ببینید ارتباطات را چقدر قوی کرده‌ام. اینکه تماشای انفصالات است، دنیای فردی است؛ ارتباط مفهومی دارد، ارتباطات انسانی تعریفی دارد؛ حتی به تعریف روانشناسان غربی، خودتان کلاه‌تان را قاضی کنید که ارتباط ایجاد می‌شود یا انفصال؟ حتماً انفصال است، اینستاگرام شبکه ارتباطی نیست شبکه انفصالی از جهات مختلف است.

فرصت گفت‌وگو

ما چرا نمی‌توانیم با هم حرف بزنیم؟ تا می‌خواهم حرف دین را بزنم یا یک حرف درست را به دختری بگویم که فکر می‌کند بدون حجاب زیباتر است، او حاضر نمی‌شود با من گفت‌وگو کند. چه عاملی این وسط مانع شده است؟ فاصله از کجا آمده؟ از رفتار من است، در مورد رفتار من حرف بزنید، چرا خودتان را نابود می‌کنید؟ فرصت گفت‌وگو در مورد اینکه رفتار یکدیگر را نقد کنیم به هم بدهیم. اگر شجاعت دارید، در مورد حجاب یا موضوعات مختلف حرف بزنید؛ من در مورد حکم خدا و در مورد حجاب صحبت می‌کنم و طرف مقابل پاسخ می‌دهد: «من با حکم خدا مخالفت می‌کنم چون رفتار تو روحانی اشتباه است»؛ این استدلال از کجا آمده است؟ اگر سازمان تبلیغات اسلامی در جایی کار اشتباهی کرد، درست و غلط؛ آن را باید درست کنیم. سازمان تبلیغات اسلامی قطار بزرگی است، اگر خشی روی شیشه آن افتاد نباید کلاً سیستم را عوض کرد؛ چرا قطار را متوقف کنیم؟ قطار باید حرکت کند و در عین حال کوتاهی‌ها را جبران کرد. البته باید در جای خودش جلسه بگذاریم و مباحثه کنیم که آیا ساختارهای موجود در فضای فرهنگی کشور بهینه هستند؛ اما این به آن معنی نیست که الان هر کدام که وجود دارد کار انجام نمی‌دهند یا اساساً به درد نمی‌خورند.

بعضی تعبیر می‌آید که مثلاً در حوزه فرهنگ این چه وضعی است؟ اولاً شما بروید و ببینید اساساً سرانه فرهنگی در کشور چقدر است؟ با این بودجه می‌شود یک کتاب خرید؟ دوم اینکه چرا وضعیت فرهنگی ما را با کشورهای پیشرفته دنیا مقایسه نمی‌کنید؟ چطور می‌شود هواپیماها را با کشورهای پیشرفته دنیا مقایسه کرد اما به فرهنگ که می‌رسد اینها را مقایسه نمی‌کنند؟ سرانه فرهنگی کشور ما را با کره و آمریکا مقایسه کنید، ببینید سرانه فرهنگی در دنیا چه حدودی است و ما در کجا هستیم. مثلاً بودجه هالیوود و بالیوود چقدر است؟ آن وقت کل بودجه‌ای را که در سینمای ایران وجود دارد با آنها مقایسه کنید. ببینید با این بودجه چند فیلم می‌شود ساخت؟ بعد برخی می‌گویند در طول این ۴۵ سال با این بودجه‌ها چه کردید؟ بله، ما خیلی ضعف داریم؛ به عظمتی که انقلاب اسلامی و فرصتی که انقلاب اسلامی برای هدایت و راهبری و تعالی انسان‌ها ایجاد کرد، ما به معنای واقعی عقب مانده‌ایم، این دولت و آن دولت هم ندارد. از دستگاه برنامه و بودجه کشور یکبار بخواهید اولویت‌ها را لیست کند؛ بعد متوجه می‌شوید اولین حذفی از سبد بودجه کشور، فرهنگ است؛ چون پول نداریم. ما هم می‌گوییم اشکالی ندارد برای مردم خرج کنید ولی هیا‌هو کردن سر اینکه پول‌هایی اینجا خرج می‌شود یا بودجه‌ها را به گونه‌ای عدد می‌نویسند که در نهایت هم تخصیص آن ۳۰ درصد است، اتفاق جالبی نیست، زیرا مردم فکر می‌کنند با این عدد و ارقام می‌توانستیم یک شهر بسازیم. همچنین باید در نظر گرفت سازمان تبلیغات اسلامی در این مقام نیست که بگوید این صندلی را نگه داریم یا چند نهاد را ادغام کنیم. این موضوع را حاکمیت باید دنبال کند. مساله ما صدها موضوع فرهنگی است که زمین مانده‌اند. مساله ما که فقط کتاب و آموزش نیست؛ رانندگی و محیط زیست هم مساله ماست. هر جایی که فرهنگ به عنوان یک هوای تنفسی حضور دارد، مساله سازمان تبلیغات است و نمی‌تواند آن را رها کند. لذا باید نسبت به آن طراحی کرد و آن وقت ما حرف داریم، یعنی می‌شود راجع به سازمان تبلیغات جدید حرف زد که مثلاً حرف شما در مورد مسجد چیست؟ ما نمایشگاهی به عنوان مسجد جامعه‌پرداز در جمکران داریم، باید این نمایشگاه را ببینند تا متوجه شوید حرف سازمان تبلیغات در مورد مسجد و نظامات مسجد و جایگاه مسجد چیست.

همراه با برنامه‌های متفاوت هیأت رهپویان وصال شیراز؛

برای نجات غزه

باتوجه به اهمیت مسئله فلسطین و غزه و کلام رهبر عزیز انقلاب در رابطه با مسئله غزه که فرمودند «غزه همچنان مسئله اول دنیای اسلام است، آرام نگیرید، ساکت ننماید!» و همچنین قدرت مقاومت که روز به روز بیشتر خودش را نشان می‌دهد و باتوجه به جنایات اخیر رژیم صهیونیستی و نمایش نهایت سبیت و ظلم در برابر چشمان مردم جهان، هیأت رهپویان وصال شیراز تصمیم گرفت به مناسبت برپایی عزای شهادت سیدالشهدا (ع)، نمایشگاه «قرآن و مقاومت» را برگزار کند. هدف از این نمایشگاه، ترویج مفاهیم قرآنی، ارزش‌های مقاومت و ایثار و افزایش آگاهی جامعه درباره جنایات و ظلم‌های جاری در جهان بود.

۱ برپایی غرفه سفیران آیه‌ها

در هیأت رهپویان وصال شیراز و در این نمایشگاه، غرفه «سفیران آیه‌ها» را داشتیم؛ ما در این غرفه به تبیین و رسالت این نهضت کشوری پرداختیم و در نهایت مردم را دعوت به دیدن این نمایشگاه کردیم. یکی از دلایل جذابیت این غرفه، گلچین شدن آیات و تولید

هیأت از ابتدا برای این تاسیس شد تا نام و یاد سالار شهیدان نبینوا را زنده نگه دارد و آرمان و اهداف حرکت امام حسین علیه‌السلام را در پس سال‌ها و قرن‌ها واگویی کند. با این حال هیأت در جایگاه یک نهاد اجتماعی هدف‌های دیگری را نیز با بهره‌گیری از واقعه عاشورا دنبال کرده است؛ اهدافی که وابستگی به مفاهیمی چون عدالت و یا ایستادگی مقابل ظلم دارند. هیأت رهپویان وصال شیراز یکی از هیأت‌های فعال و پیشرو در برگزاری رویدادهای فرهنگی و مذهبی است. این هیأت با استفاده از فرصت ماه‌های محرم و صفر و با یادآوری قیام امام حسین (ع) و یارانش، مجال مناسبی برای ترویج مفاهیم قرآنی و ارزش‌های مقاومت و ایثار یافت. به همین مناسبت، سازمان هیأت‌ها و تشکل‌های دینی در نقاط مختلف کشور اقدام به برگزاری نمایشگاه‌هایی با عنوان «قرآن و مقاومت» در باغ جنت شیراز کرد. این نمایشگاه‌ها باهدف تقویت فرهنگ عاشورایی و نقش قرآن در تحکیم روحیه مقاومت، به جذب جوانان و ترویج فرهنگ ایثار و پایداری می‌پرداخت و در این زمینه این هیأت شیرازی از استان فارس، فعالیت‌های قابل قبولی ارائه داد. صدیقه خالقی از اعضای کادر کانون فرهنگی رهپویان وصال و جبهه فرهنگی انقلاب در استان فارس در رابطه با اهداف برگزاری نمایشگاه قرآن و مقاومت در این هیأت توضیحاتی ارائه داد که در ادامه می‌خوانید.

در راهپیمایی روز قدس آغاز شد تا توجه دنیا را به مشکلات گرسنگی کودکان غزه جلب کند. کودکان شرکت کننده با نمایش تابلوهای خود و با دست‌های خالی همراه با قاشق‌ها و کاسه‌ها، صدای خود را برای محکومیت جنایات رژیم کودک‌کش صهیونیستی بلند کردند و بر مظلومیت کودکان غزه تأکید نمودند. حضور این کودکان در مراسم پایانی روز قدس و اجرای برنامه در صحن نماز جمعه شیراز، موجی از تأثر و همراهی مردمی را به همراه داشت و تشکلهای زیادی در سراسر کشور به دیدن این رویداد، آمادگی خود را برای پیوستن به این حرکت جهانی اعلام کردند. انتظار می‌رود در آینده، شاهد موجی از احتجاجات اطفال در سراسر دنیا باشیم.

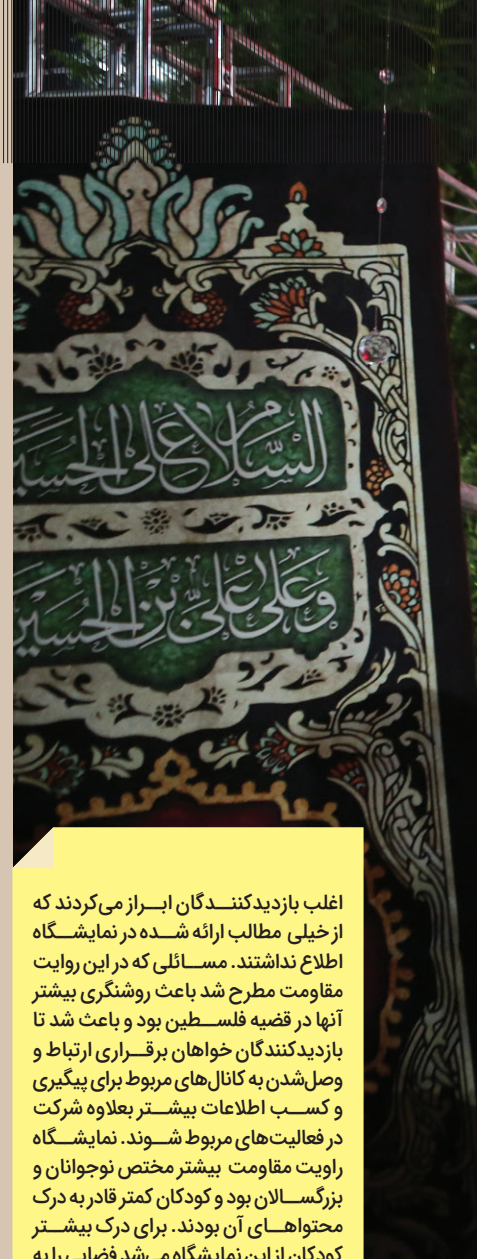

۴ همدلی با فرشتگان کوچک غزه

مادر مهد کودک محرم هیأت رهپویان یک شب را ویژه غزه اختصاص دادیم و پوششی به نام «تامه‌ای به خواهر و برادرم در غزه» را برپا کردیم. در این پوشش بچه‌ها برای کودکان غزه نامه نوشتند و به بادکنک هلیومی وصل کردند و بادکنک و نامه‌ها را به هوا فرستادند که به‌صورت نمادین به دست کودکان غزه برسد. همچنین غصه‌های فرهنگی کودکان روایت شد. از دیگر برنامه‌های فرهنگی در این هیأت این بود که شب ششم محرم در موبک دختران زهرایی (مختص نوجوان‌ها) در هیأت رهپویان، تشیع نمادین کودکان غزه و همدردی با مادران داغ‌دار غزه را داشتیم.

۴ قاشق‌ها و کاسه‌های خالی

دو کلیپ منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی خبرگزاری الجزیره در ۲۳ و ۲۴ اسفند ۱۴۰۲ نشان داد که کودکان اهل جنوب غزه در حرکتی نمادین قاشق‌ها را بر ظرف‌های خالی می‌کوبند و شعارهایی را سر می‌دهند. کودکان شیراز نیز پس از الگویی از حرکت کودکان غزه با اجرای برنامه احتجاج اطفال به‌عنوان آغاز گران اعتراضی جدی و سراسری علیه اقدامات وحشیانه اسرائیل در ایران و سراسر جهان شدند. این برنامه نمادین، با حضور کودکان شیرازی

اغلب بازدیدکنندگان ابراز می‌کردند که از خیلی مطالب ارائه شده در نمایشگاه اطلاع نداشتند. مسائلی که در این روایت مقاومت مطرح شد باعث روشن‌تری بیشتر آنها در قضیه فلسطین بود و باعث شد تا بازدیدکنندگان خواهان برقراری ارتباط و وصل شدن به کانال‌های مربوط برای پیگیری و کسب اطلاعات بیشتر به‌علاوه شرکت در فعالیت‌های مربوط شوند. نمایشگاه روایت مقاومت بیشتر مختص نوجوانان و بزرگسالان بود و کودکان کمتر قادر به درک محتواهای آن بودند. برای درک بیشتر کودکان از این نمایشگاه می‌شد فضایی را به کودکان و افرادی که آموزش دیدند و اطلاعات و علم کافی در این زمینه دارند، اختصاص داد و محتوای نمایشگاه و قصه فلسطین را با ابزارها و اقلام مربوط به بچه‌ها معرفی کرد.

تجلی علاقه و همبستگی

محتوای جذاب درباره مقاومت بود؛ گلچین ۱۰ آیه از آیاتی که امام حسین (ع) از آغاز هجرت از مدینه تا کربلا روایت کردند و تلفیق این آیات با قیام طوفان الاقصی. این نقطه عطف و جذاب نمایشگاه، مخاطب را به کسب اطلاعات بیشتری در رابطه با مقاومت سوق می‌داد. نمایشگاه از سلسله تابلوهای روایت مقاومت استفاده کردیم که محتوا و توضیحات آن بسیار کامل بود. درگیر شدن قشرهای مختلف مردم در همدردی با مردم غزه و حمایت از آنها یکی از اثرات برپایی نمایشگاه مقاومت در هیأت بود. در حال حاضر مسائل تبیینی و محتوایی غزه خیلی مهم است. این نمایشگاه به طور کامل به تبیین مسئله غزه و روشن‌گری در این رابطه پرداخت.

۴ پوشش‌های نجات غزه

در هیأت رهپویان وصال شیراز چندین پوشش کمک به مردم غزه راهاندازی و بالغ بر ۹۰۰ میلیون جمع‌آوری شد. علاوه بر این، پوشش شیرخوارگان را داشتیم که بانوان و کودکان شیراز با مادران مظلوم غزه هم‌نوا شدند و سیده هدی الموسوی، خواهر شهید سید عباس موسوی، دبیر کل سابق حزب الله لبنان در حرم علی ابن حمزه به سخنرانی پرداختند. در حاشیه مراسم، غرفه‌های کودکانه برپا شد و کودکان شمع روشن کرده و پرچم اسرائیل را پاره کردند. با برگزاری دوره مطالعات فلسطین، مردم از استان بوشهر و فارس حضور پیدا کردند. این دوره مطالعاتی شروع خوبی برای شکل‌گیری یک حرکت ملی بود که بعد از آن، این حرکت ملی توسط فعالان مختلف صورت گرفت و شبکه تربیت راوی قصه فلسطین راهاندازی شد. در این حرکت ملی، بیش از دو هزار نفر برای روایت فلسطین شرکت کردند. «همچنین دوستان و فعالان در حال تبیین مسئله فلسطین در مدارس هستند و با ابزارها و اقلام مربوط در مدارس حضور پیدا می‌کنند و قصه فلسطین و شخصیت‌های ضد فلسطین را به بچه‌ها معرفی می‌نمایند.

در هیأت رهپویان وصال شیراز چندین پوشش کمک به مردم غزه راهاندازی و بالغ بر ۹۰۰ میلیون جمع‌آوری شد. علاوه بر این، پوشش شیرخوارگان را داشتیم که بانوان و کودکان شیراز با مادران مظلوم غزه هم‌نوا شدند

قدردانی از خادمان باوفای سیدالشهدا (ع)

پیرغلامی و نشان حبیب

رویداد «مقام مجنون» به عنوان یکی از مهم‌ترین مراسم سالانه برای تکریم پیشکسوتان عزاداری و مداحی، امسال نیز با شکوه خاصی برگزار شد. این رویداد که به همت بنیاد دعبل خزاعی برگزار می‌شود، به‌منظور تجلیل از پیرغلامان حسینی و قدردانی از زحمات آنها در عرصه نشر معارف عاشورایی و فرهنگ عزاداری امام حسین (ع) برگزار می‌شود.

(ع) نیز تقدیر به عمل آمد. این افراد که نقشی کلیدی در خدمت‌رسانی به زائران و برپایی مراسم‌های عزاداری دارند، بخش مهمی از فرهنگ عاشورایی را زنده نگه می‌دارند و شایسته تقدیر و احترام هستند.

۴ اهمیت فرهنگی و اجتماعی

رویداد «مقام مجنون» فرصتی است برای بازتاب ارزش‌های عاشورایی و فرهنگ خدمت به اهل بیت (ع) که در طول سال‌ها توسط پیرغلامان حسینی به جامعه منتقل شده است. این رویداد نه تنها به تجلیل از این افراد می‌پردازد، بلکه به نسل‌های جوان‌تر نیز این پیام را منتقل می‌کند که خدمت به امام حسین (ع) و زنده نگه‌داشتن یاد و نام او، از جمله وظایف اصلی هر مسلمان عاشق اهل بیت (ع) است. برگزاری این مراسم در استان تهران و سایر مناطق کشور، به نوعی احیای مجدد روحیه ایثار و فداکاری است که در تاریخ عاشورا تبلور یافته و همچنان الهام‌بخش میلیون‌ها نفر در سراسر جهان است. این رویداد به عنوان نمادی از وحدت، همبستگی و استمرار فرهنگ عاشورایی، در دل‌های عاشقان اهل بیت (ع) جایگاه ویژه‌ای دارد.

در مراسم افتتاحیه رویداد مقام مجنون، از ۱۴ پیشکسوت مجلس سیدالشهداء با اهدای نشان حبیب، که نشان افتخاری برای این عزیزان است، تجلیل شد. این نشان، به‌عنوان نمادی از احترام و قدرشناسی به خدمات سال‌ها تلاش و فداکاری در برگزاری مراسم‌های عزاداری و انتقال معارف عاشورایی اهدا شد. رویداد «مقام مجنون» تا شب اول محرم در سراسر کشور ادامه داشت و طی این مدت، برنامه‌های ویژه‌ای برای تجلیل از ۱۵۰ آشپز و چای‌ریز دستگاه امام حسین (ع) در نظر گرفته شد. این برنامه‌ها فرصتی است برای ارج نهادن به تلاش‌های بی‌دریغ کسانی که در زمینه خدمات به زائران و برگزاری مراسم‌های عزاداری نقش دارند، و نشان‌دهنده اهتمام ویژه به ارزش‌های فرهنگی و مذهبی عاشورا است.

۴ تقدیم به ۱۴ پیشکسوت

در مراسم افتتاحیه این رویداد، از چهارده نفر از پیشکسوتان مجلس سیدالشهداء که سال‌ها در عرصه مداحی، نوحه‌خوانی، و برپایی مراسم‌های عزاداری فعالیت کرده‌اند، با اهدای نشان حبیب قدردانی شد. این نشان که به عنوان نماد افتخار و ارادت به اهل بیت (ع) شناخته می‌شود، به افرادی اهدا شد که عمر خود را وقف خدمت به امام حسین (ع) و ترویج معارف عاشورایی کرده‌اند.

۴ برنامه‌های ویژه تا شب اول محرم

رویداد «مقام مجنون» تنها به مراسم افتتاحیه محدود نشد بلکه برنامه‌های مختلفی در سراسر استان تهران و سایر نقاط کشور تا شب اول محرم ادامه داشت. در طول این مدت، علاوه بر تجلیل از پیرغلامان حسینی، از ۱۵۰ آشپز و چای‌ریز دستگاه امام حسین

خال و هوای همی است آن خورشید از شب
با چای روضه بود که دانا جلای گرفت

افتتاحیه روضه
مقامت

آیین تکریم و نکوداشت بیش از
۱۵۰ پیرغلام حسینی در سراسر کشور
و تجلیل از پیرغلامان استان تهران
بامحوریت آشپزها و آبدارچی های هیئات
چهارشنبه ۲۳ خرداد - ساعت ۱۵
تهران، چهارراه سرچشمه، خیابان شهید صیrfی پور
مجمع فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی (سرچشمه)

پای صحبت یکی از پیرغلامان
چایریز در مجلس امام حسین (ع)

خدمت به روضه؛
خوشبختی ابدی

۴ تأثیر خدمتگزاری برای امام حسین (ع)

علیزاده با چشمانی که از عشق و اخلاص می درخشد، ادامه می دهد: «برای من، هیچ چیز بی ارزش تر از خدمت به عزاداران امام حسین (ع) نیست، وقتی چایی ریزی می کنم، حس می کنم که دارم به امام حسین (ع) و اهل بیتش خدمت می کنم. این حس به من انرژی و انگیزه می دهد. حتی در سن بالا، وقتی به مجلس حسینی می روم، تمام خستگی هایم فراموش می شود.» او از تأثیر عجیب خدمتگزاری به دستگاه امام حسین (ع) در زندگی اش می گوید: «خدمت به امام حسین (ع) تأثیر عجیبی در زندگی من داشته است. من هر چیزی که در زندگی دارم از امام حسین (ع) است. به مو رسیده ام اما پاره نشده. یک زمانی کاسب بازار بودم و ۲۵ سال پیش ورشکسته شدم؛ تا جایی که پول نداشتم یک نان بگیرم؛ اما خدا رو شکر از این امتحان سخت الهی سر بلند بیرون آمدم و به لطف امام حسین (ع) توانستم دختر و پسر را سروسامان دهم. جهیزیه ای که به دخترم دادم باورم نمی شد. اینها به لطف همان با اخلاص کار کردن در دستگاه امام حسین (ع) است.»

۴ تا خالص نباشی به هیچ کجا نمیرسی

علیزاده با اشاره به اهمیت پایبندی به خدمت در دستگاه امام حسین (ع) می گوید: «خدمت به امام حسین (ع) نیاز به اخلاص و پایبندی دارد. هر ساله با وجود مشکلات و سختی ها، من و دوستانم در مجالس عزاداری حاضر می شویم و به بهترین شکل ممکن خدمت می کنیم. این خدمت نه تنها برای ما یک وظیفه دینی است، بلکه باعث آرامش روحی و معنوی مان نیز می شود.» او با اشاره به تفاوت هیئت های امروزی با قدیم بیان می کند: «متأسفانه امروزی ها باورهایشان ضعیف است و این دیربوری باعث گرفتاری شان می شود. برخی جوانان اعتقاد قلبی به توکل کردن به خدا و خدمت خالصانه به دستگاه امام حسین (ع) ندارند، در حالی که باور و اعتقاد خالصانه انسان رابه همه جا خواهد رساند.»

۴ خدمت به دستگاه امام حسین (ع)

فرستی مغتنم برای خودسازی

این پیرغلام حسینی که یکی از تقدیرشدگان در رویداد مقام مجنون است، تأکید می کند: «خدمت به دستگاه امام حسین (ع) فرصتی مغتنم برای خودسازی و تقرب به خداوند متعال است. لذا، شایسته است که همه ما با نیت خالص و با تمام توان در این امر مقدس شرکت کنیم و از برکات و فیوضات آن بهره مند شویم. امیدوارم که خداوند متعال به ما توفیق دهد تا در زمره خادمان واقعی امام حسین (ع) قرار بگیریم و در روز قیامت از شفاعت آن حضرت برخوردار شویم.»

۴ ۶۰ سال خدمت در مجالس حسینی

علیرضا علیزاده، متولد ۱۳۳۲ یکی از پیرغلامانی است که حدود ۶۰ سال در مجالس حسینی خدمت کرده است. او که از ۱۰ سالگی به خدمت در دستگاه امام حسین (ع) مشغول شده، می گوید: «از زمانی که یادم می آید، پدرم در مجالس عزای حسینی خدمت می کرد و من هم همیشه همراه او بودم. اولین باری که چایی ریزی کردم، ۱۰ ساله بودم. از آن زمان تا به امروز، هر ساله در ایام محرم و صفر در مجالس عزاداری امام حسین (ع) شرکت کرده و به عنوان چایی ریز خدمت می کنم. ۲۰ سال در اردبیل چایی ریختم و ۴۰ سال است که مسجد مرکزی اردبیلی ها در چهارراه گلوبندک تهران چایی می ریزم.»

۴ خدمت به دستگاه امام حسین (ع)

مایه افتخار است

این پیرغلام دستگاه امام حسین (ع) الگوی خود برای خادمی را سقای کربلا حضرت ابوالفضل (ع) می داند و می گوید: «اردبیلی ها ارادت خاصی به حضرت ابوالفضل دارند و سیراب کردن عزاداران امام حسین (ع) برای ما افتخار است.» او خوشبختی را در خدمت به دستگاه سیدالشهدا عنوان می کند و ادامه می دهد: «از اینکه خادم دستگاه ابا عبد الله هستم احساس خوشبختی می کنم و من فکر می کنم خوشبخت تر از کسانی که برای امام حسین (ع) و شهدای کربلا خدمت می کنند، نیست. پول و جاه و مقام ماندنی نیست اما خدمت به امام حسین (ع) و شهدای کربلا چراغ راه است و باقیات و صالحات می شود.»

پذیرایی در مجالسی که به نام امام حسین (ع) برپا می شود، قدمتی دیرینه دارد. از گذشته سیراب کردن شرکت کنندگان در این مجالس یا پذیرایی از زائران عتبات مرسوم بوده است. از زمان های قدیم، زائران و ارادتمندان امام حسین (ع) به محل شهادت ایشان می رفتند و برای ابراز ارادت خود، اقدام به پذیرایی از زائران دیگر می کردند. در این میان سیراب کردن دیگران ارج و قرب بیشتری داشت چه آن که امام حسین (ع) و یاران ایشان را با لب تشنه به شهادت رساندند. از وقتی چای به عنوان یک نوشیدنی فراگیر شد، به مجالس عزاداری هم راه پیدا کرد و پای ثابت شد. چای ریزی برای امام حسین (ع) صرفاً یک عمل پذیرایی ساده نیست، بلکه نمادی از عشق و ارادت به ایشان و یاران شهیدشان، ابراز ادب و احترام به مقام والای امام حسین (ع)، و تجدید بیعت با آرمان های والای عاشورا است. در میان جوامع شیعی، خدمت به دستگاه امام حسین (ع) به عنوان یکی از بزرگ ترین افتخارات دینی و معنوی شناخته می شود. پیرغلامان، به ویژه چایی ریزها، از جمله افرادی هستند که با عشق و اخلاص به خدمت در مجالس عزای حسینیمشغول اند. این افراد، با وجود سن بالا، همچنان با انگیزه و عشق خاصی به انجام وظایف خود می پردازند و روایت آنان می تواند نشان دهنده عمق ایمان و تعهدشان باشد.

طبرستانی و گروهش پس از ۶ ماه همچنان مشغول خدمت‌رسانی به سیل‌زدگان بلوچستان هستند

سیل جوانمردی آورد

چند روزی بود باران بی‌وقفه می‌بارید؛ سیل، بسیاری از روستاهای بلوچستان را در بر گرفت. آب به سرعت از رودخانه‌ها سرریز شد و خانه‌ها، مزارع و جاده‌ها را در خود غرق کرد. مردم با وحشت و نگرانی به دنبال پناهگاه بودند، اما برخلاف همه که سعی داشتند از سیل بگریزند، عده‌ای برای نجات و کمک به دیگران، خود را به منطقه رساندند. حسین طبرستانی که تا کنون بارها در مناطق مختلف کشور و به اشکال مختلف به خدمت رسانی مشغول بوده، میانه اسفند سال گذشته بار دیگر خود را به مناطق سیل‌زده رساند تا آسیب‌دیدگان را یاری کند. حسین طبرستانی، رئیس کانون‌های فرهنگی و تبلیغی کشور از مجموعه فعالیت‌های صورت گرفته خود و گروهش در روستاهای سیل‌زده بلوچستان بیشتر توضیح داد.

خدمت علوی، و با همکاری نیروهای امدادی و مردم محلی، همچنان مشغول بازسازی خانه‌ها و جاده‌ها هستند. این در حالی است که سیل ویرانگر اسفندماه ۱۴۰۲ در منطقه بلوچستان، آسیب‌های زیادی به زیرساخت‌های منطقه زد به گونه‌ای که طبرستانی و گروه‌های جهادی با هم فکری، تصمیم به تأسیس دو مدرسه برای کودکان و نوجوانان منطقه گرفتند.

«با مشاهده وضعیت مردم منطقه و با توجه به حجم خسارات وارده و با همفکری و همراهی جهادگران و خیرین، تصمیم به تأسیس قرارگاه جهادی در منطقه هم گرفتیم. این قرارگاه جهادی هنوز با گذشت حدود ۶ ماه از وقوع سیل، هم چنان فعالانه به خدمات خود ادامه می‌دهد.» حالا در بلوچستان حسین طبرستانی را به عنوان یک دوست و همراه برای مردم سیل‌زده می‌شناسند.

به کمک مصدومان حادثه شتافتند. سیل باعث شده بود دسترسی به آب شرب از دست برود و آنها ناچار بودند با تانکر به سیل‌زدگان آبرسانی کنند. پس از آن که به مردم سیل‌زده آب و غذا رساندند، به لایروبی منازل مشغول شدند. در این میان از توجه به کودکان غافل نشدند و با برگزاری نشست‌ها و برنامه‌های فرهنگی علاوه بر آگاهی بخشی درباره بلایای طبیعی از جمله سیل، به تقویت روحیه آنها پرداختند و از هیچ تلاشی برای بازگرداندن خنده بر لبان بچه‌ها فروگذار نکردند. در این حدود ۶ ماهی که از سیل ویرانگر بلوچستان روزها گذشته، طبرستانی و دوستان و همکارانش همچنان به کمک‌های خود ادامه داده‌اند. پس از لایروبی منازل و تعمیر ساختمان‌های خسارت دیده، مکتب نو برای خانه‌ها و مساجد و مدارس تهیه کردند و سپس با استفاده از ظرفیت‌های موجود در بنیاد خیریه

**با مشاهده
وضعیت مردم
منطقه و با
توجه به حجم
خسارات وارده
و با همفکری
و همراهی
جهادگران و
خیرین، تصمیم
به تأسیس
قرارگاه جهادی
در منطقه گرفتیم**

«وقتی به بلوچستان رسیدیم، وضعیت بسیار وخیم بود. مردم در حال تخلیه خانه‌هایشان بودند و بسیاری از آنها به دلیل از دست دادن همه چیز، در شوک و ناامیدی فرو رفته بودند.» این نخستین توصیفی است که حسین طبرستانی از سیل بلوچستان دارد.

در پی وقوع سیلاب و طغیان رودخانه‌ها، به زیرساخت‌های منطقه بلوچستان بخصوص سه حوزه راه، کشاورزی و دامپروری، خسارات جدی وارد شده بود. راه‌های مواصلاتی روستاها بسته شده و این کار امدادرسانی را سخت‌تر می‌کرد. بسیاری از زمین‌های کشاورزی به زیر آب فرو رفته بودند و دام‌های بسیاری از دامپروران از بین رفته بود.

طبرستانی با همراهی امدادگران و جهادگران، در اولین قدم و بعد از نجات افراد و دام‌های محاصره شده در سیل و خروج آنها از مناطق سیل‌زده،

همراه با فعالیت‌های يك ساله
اداره کل تبلیغات اسلامی
شهرستان‌های استان تهران

برکات يك جدایی

تابستان سال گذشته بود که حجت‌الاسلام منصور باقرییک تبریزی در جایگاه مدیرکل تبلیغات اسلامی شهرستان‌های استان تهران معارفه شد. او که پیش از آن مدیرکل تبلیغات اسلامی استان سیستان و بلوچستان بود به عنوان نخستین مدیرکل تبلیغات اسلامی شهرستان‌های استان تهران معرفی شد. این تفکیک با هدف اجرای سند تحول سازمان تبلیغات انجام شد. در متن حکم حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی برای انتصاب حجت‌الاسلام باقرییک تبریزی چنین آمده بود: «بی‌تردید استان تهران با انبوه برخورداری‌ها و دارایی‌هایش و انباشت مشکلات و پیچیدگی‌هایش از کلیدی‌ترین میدان‌هایی است که امیدوارم مأموریت سازمان تبلیغات در دوران جدید در آن تحقق یابد و اداره کل تبلیغات اسلامی شهرستان‌های استان تهران در این خصوص بتواند الگوساز و راهگشا باشد.» برای آشنایی بیشتر با فعالیت‌های يك ساله این اداره کل با حجت‌الاسلام منصور باقرییک تبریزی، به گفت‌وگو نشستیم.

فصلت علت جدا شدن مأموریت های شهرستان‌های استان تهران از شهر تهران چه بود و این تفکیک چه تاثیری در کیفیت و روند فعالیت‌ها داشت؟

بیش از یک سال از تشکیل اداره کل شهرستان‌های استان تهران می‌گذرد. در این مدت در قرارگاه نوجوانان فعالیت‌های خوبی انجام شد که از این بین می‌توان به تشکیل و آغاز فعالیت‌های قرارگاه نوجوانان در بخش دختران و پسران، یعنی دختران حاج قاسم و پسران نوآیین اشاره کرد. هر کدام از آنها به دنبال فعالیت‌های خود، رویدادهایی با موضوعاتی مانند انتخابات یا عفاف و حجاب برگزار کردند که مخاطبان زیادی داشتند. در زمینه بانوان، شورای هیئات مذهبی به منظور سازماندهی فعالیت‌های بانوان فعال در عرصه حیات ایجاد شد که در ادامه فعالیت‌های این شورا، سازماندهی جلسات روضه‌خوانی بانوان در دستور کار قرار گرفت تا بتوانیم بانوان بیشتری را جذب حیات‌ها کنیم. تشکیل «خانه‌های دین و زندگی» که نمونه موفق آن در استان سیستان و بلوچستان انجام شد، یکی دیگر از برنامه‌هایی است که در دستور کار خود داریم تا بتوانیم از ظرفیت فرهنگی شهرستان‌های استان تهران بهره کافی و لازم را ببریم و بتوانیم مراکزی برای آموزش‌های مختلف خانم‌ها ایجاد کنیم. شناسایی و تجلیل از پیروان و استعدادیابی از بین کودکان و نوجوانان در زمینه قرائت قرآن، حفظ قرآن و مداحی هم از دیگر برنامه‌هایی است که در این مدت آنها را در برنامه خود قرار داده‌ایم و آنها را دنبال می‌کنیم.

بافت فرهنگی شهرستان‌ها به نسبت مذهبی‌تر از بافت برخی مناطق شهر

تهران است و به
خاطر مهاجرانی
که از شهرهای
اطراف به این
شهرستان‌ها
مهاجرت
می‌کنند،
بافت فرهنگی
متنوعی دارد

مذهبی‌تر از بافت برخی مناطق شهر تهران است و به خاطر مهاجرانی که از شهرهای اطراف به این شهرستان‌ها مهاجرت می‌کنند، بافت فرهنگی متنوعی دارد؛ ولی در مجموع از کارهای فرهنگی و مذهبی در شهرستان‌های استان تهران استقبال خوبی می‌شود.

فصلت چه تعداد از ساکنان شهرستان‌های استان تهران در مراسم پیاده‌روی جاماندگان اربعین حسینی شرکت داشتند و چه امکاناتی برای این مراسم تدارک دیده شد؟

در بحث راهپیمایی جاماندگان اربعین حسینی در شهرستان‌های تهران امسال خیلی استقبال زیادی داشتیم؛ در ۱۴ شهرستان و در ۴۲ مسیر، راهپیمایی جاماندگان برگزار شد که کوتاه‌ترین مسیر ۲ کیلومتر و طولانی‌ترین مسیر ۲۵ کیلومتر بود که مردم از اسلامشهر تا حرم سیدالکریم، حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) مشرف شدند؛ بیش از ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در کل این راهپیمایی جاماندگان حضور داشتند و بیش از ۱۰۲۵ موکب از آنها استقبال کردند.

فصلت در ماه رمضان امسال، پویش زندگی با آیه‌ها در سراسر کشور آغاز شد؛ اجرای این پویش در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت بود و در حال حاضر در چه وضعیتی قرار دارد؟

در شهرستان‌های استان تهران نزدیک به ۱۵۰۰ نفر در این طرح شرکت کردند و آباتی که در اختیارشان قرار گرفته بود را حفظ کردند و گواهینامه مربوط را دریافت کردند؛ در گام دوم زندگی با آیه‌ها که در تابستان پیگیری می‌شد، محتوای تولیدی در اختیار مبلغین و مبلغات قرار گرفت و ما توانستیم ۳ هزار نسخه کتاب تولید شده را بین مردم توزیع کنیم و بازخورد مناسبی دریافت کنیم. مبلغین و مبلغات هم در منبرهای خودشان از این کتاب استفاده کردند و حدود ۳۰۰ نفر از افرادی که در منبرهای مبلغان شرکت کرده بودند، بازخورد مناسبی از این برنامه دادند؛ تبلیغات شهری به صورت گسترده در سطح شهرها انجام شده و مجدداً ۸۰۰ مدرک برای افرادی که در طرح زندگی با آیه‌ها شرکت کرده بودند، صادر شد. در یک عملیات فرهنگی توانستیم در ندامتگاه تهران با استفاده از کتاب شور عاشقی، دوره‌هایی برگزار کنیم که در ادامه برگزاری این دوره‌ها، ۷۰۰ گواهی صادر شد. همچنین با استفاده از آیه «تعاونوا علی البر و التقوی» فضاسازی‌های زیادی به مناسبت اربعین حسینی در سطح شهرستان‌ها ایجاد کردیم. تمام آباتی که برای ایام محرم و اربعین انتخاب شده‌اند، در موسسات و خانه‌های قرآنی شهرستان‌های استان تهران در حال تدریس هستند و گام‌های خوبی در این مسیر برداشته می‌شود.

فصلت چه برنامه‌هایی تا آخر سال در دستور کار خود دارید؟

تقدیر از چهره‌های خدمتگزار اصناف به عنوان شاخص‌های شهرستان‌ها و قدردانی از مدال‌آوران مسابقات جهانی در قالب پویش نشر خوبی‌ها بخش از فعالیت‌هایی است که اجرای آن را در دستور کار خود داریم. با مشارکت بنیاد هدایت، ساماندهی امامان جماعت مساجد را هم دنبال می‌کنیم که در این زمینه برنامه‌هایی برای جذب حداکثری و ارتقاء سطح کیفی مساجد و امامان جماعت در نظر گرفته شده است.

فصلت در کدام شهرستان‌های استان تهران از برنامه‌های شما استقبال بیشتری می‌شود؟

بافت فرهنگی شهرستان‌ها به نسبت

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام
محمدجواد زهرایی، مدیرکل
تبلیغات اسلامی تهران

می‌خواهیم مردم را به میدان بیاوریم

کلانشهر تهران به تنهایی از چند استان کشور جمعیت بیشتری دارد و همین موقعیت، فرصت‌ها و البته چالش‌های زیادی ایجاد می‌کند. ازسوی دیگر شهرهای اقماری تهران و در گام بعدی شهرستان‌های استان تهران زیر سایه سنگین این ابرشهر می‌مانند و بسیاری از اوقات نصیب کافی از امکانات نمی‌برند. این موضوعات موجب شد سازمان تبلیغات اسلامی از تابستان سال گذشته اداره کل جدیدی برای شهرستان‌های استان تهران ایجاد کند. با حجت‌الاسلام محمد جواد زهرایی، که از نیمه خرداد سال ۱۴۰۱ به عنوان مدیرکل تبلیغات اسلامی استان تهران معرفی شد درباره این موضوع و همچنین برنامه‌های پیش روی این اداره کل صحبت کردیم. حجت‌الاسلام زهرایی از شاگردان خارج فقه و اصول مرحوم آیت الله هاشمی شاهرودی و آیت الله ترابی محسوب می‌شود. وی از مدرسین حوزه علمیه، دارای مقالات و تالیفات متعدد و دارای بیش از ۱۵ سال سابقه تبلیغ است. وی همچنین در مسئولیت‌های مدیر کل تبلیغات اسلامی استان قزوین، استاد مشاور حوزه علمیه قم، مشاور فرهنگی مدیر حوزه علمیه خواران استان قم، مسئول مرکز مشاوره و مرکز خانواده سپاه قزوین خدمت کرده است.

بخش‌های دیگر هم هیئات زیادی فعالیت می‌کنند؛ در بحث ظرفیت‌های قرآنی هم این موضوع صدق می‌کند. مرکز به سمت جنوب شهر چون تراکم جمعیت بیشتر است، مراسم مذهبی جلوه بیشتری دارند ولی این به آن معنی نیست که در بقیه نقاط شهر تهران ظرفیت کمی وجود دارد. شهر تهران را در موضوعات و مسائل دینی یکپارچه می‌بینیم؛ برخی از مراسم در نقاط مختلف شهر، قدمت بیشتری دارند مانند تکیه نیاوران و برخی دیگر مثلاً در جنوب شهر موقعیت‌های ممتازی یافته‌اند.

چهار رویکردی در مسئله فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی در پیش گرفته‌اید؟

مراهردها و برنامه‌های دستگاه‌ها و مجموعه‌های مختلف را در شهر تهران بررسی کرده‌ایم و تلاش می‌کنیم به دنبال رفع کمبودها برویم. کمبود جدی در تهران آن است که مجموعه‌های مردمی باید تقویت شوند تا بتوانند در ظرف بزرگ تهران کنش اساسی‌تری داشته باشند. در این زمینه نیاز به حمایت‌های جدی‌تری داریم. ما مصمم هستیم به مجموعه‌های فرهنگی که تصمیم بر اثرگذاری دارند، کمک کنیم و آنها را مورد حمایت قرار دهیم. مسئله دیگر، موضوع جریان‌سازی در شهر تهران است. در گستره جمعیت شهر تهران، اثرگذاری فعالیت‌های

کمبود جدی در تهران آن است که مجموعه‌های مردمی باید تقویت شوند تا بتوانند در ظرف بزرگ تهران کنش اساسی‌تری داشته باشند. ما مصمم هستیم به مجموعه‌های فرهنگی که تصمیم بر اثرگذاری دارند، کمک کنیم و آنها را مورد حمایت قرار دهیم

حالا که صحبت از زیست بوم به میان آوردید، کدام بخش از شهر تهران استقبال بیشتری از برنامه‌های فرهنگی و مذهبی دارند؟

شهر تهران در کنار مشکلاتی که دارد، پر از ظرفیت‌های فرهنگی و مذهبی است و باید به آن به عنوان یک ظرفیت ویژه نگاه کنیم؛ مثلاً در شهر تهران ۱۰ هزار هیأت ثبت شده داریم که ظرفیت فوق‌العاده‌ای است؛ البته تعداد هیأت‌های تهران بیش از این‌هاست ولی هنوز به ثبت نرسیده‌اند. در شب عاشورا در شهر تهران بیش از ۳۰ هزار جلسه روضه برپا می‌شود که در نوع خود بی‌نظیر است. هیأت‌های مختلف به صورت پراکنده در تهران فعالیت می‌کنند و مخصوص منطقه خاصی نیستند؛ ممکن است برخی مناطق از شهرت بیشتری به خاطر فعالیت‌های مذهبی خود برخوردار باشند ولی در

چرا اداره تبلیغات شهرستان‌های استان تهران از ذیل اداره کل تهران جدا شد؟

شاید مهم‌ترین مسئله در تفکیک شهر تهران و شهرستان‌های آن برای ایجاد اداره کل جدید، اهمیت استان تهران باشد که کلانشهر تهران را به عنوان پایتخت دارد؛ شهر تهران نزدیک به ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد و ظرفیت‌های فوق‌العاده‌ای در آن هست که باید مورد استفاده قرار بگیرند؛ شهرستان‌های تهران هم نزدیک به ۷ میلیون نفر جمعیت دارند و از استان‌های پرجمعیت کشور محسوب می‌شوند؛ برای اینکه هر دو بخش مهم شمرده شوند، تفکیک اتفاق افتاد. مسئله مهم دیگری که در این بین وجود دارد، زیست بوم مناطق مختلف استان تهران است که نیازمند برنامه‌ریزی‌های متفاوت تر است.

در حوزه رسانه، با هدف رفع کمبودها و تقویت جریان‌های مردمی باشگاه‌های رسانه‌ای ویژه اقبال مختلف جامعه، از قبیل مبلغین یا مبلغات، فعالان رسانه‌ای هیأت، فعالان جامعه قرآنی، بانوان و دانش‌آموزان ایجاد شد. باشگاه رسانه‌ای «راوی‌تو» با محوریت کنشگری و روایتگری نوجوانان دختر در فضای مجازی برنامه ریزی و اجرا شد. در کنار آن دوره‌های کشف استعداد «راهینو» ویژه نوجوانان پسر به اجرا رسید که کنشگری دانش‌آموزان در مسائل جامعه را دنبال می‌کند. تولید مستندهایی از قبیل مستند مسلمیه با موضوع روایت حضور عاشقان ابا عبدالله الحسین (ع) در حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی، تلاشی در جهت ثبت تاریخ شفاهی آیین‌های مذهبی در زیست بوم فرهنگی تهران است که بنا داریم در دیگر موضوعات و آیین‌ها هم با بهره‌گیری از ظرفیت‌های مجموعه‌های رسانه‌ای تهران به تولید آن بپردازیم. سعی کرده‌ایم حمایت‌های ویژه‌ای نیز از مجموعه‌های رسانه‌ای برای تولید مستندها و نمادها داشته باشیم. همچنین برنامه‌ای برای نخبه پروری و شناسایی نوجوانان با استعداد و تلاش برای توانمندسازی آنان به نام «نبراس» برگزار شد که در جریان دوره‌ها و رویدادهای توانمندسازی، کنش‌های فرهنگی هم تمرین می‌شد و برای اولین بار «پیشگام» دانش‌آموزی در تهران برای تقویت روحیه مساله محوری نوجوانان با مشارکت اندیشکده ایتان به اجرا درآمد. در جریان تمام این برنامه‌ها مهمترین موضوع، رویکرد ما بود که می‌خواستیم جریان‌ات مردمی، کنش‌های واقعی و اصلی را انجام دهند.

فعالیت‌های رسانه‌ای

فرهنگی منوط به جریان سازی است که در این موضوع باید با کمک جریانات مردمی موجها را ایجاد کنیم. در این دو سال تمام تلاش خود را بکار گرفته ایم که جریانات مردمی را فعال کنیم و فعالیت آنها را جریان ساز کنیم؛ مانند ساماندهی مواعید و یکپارچه سازی آنها در جشن غدیر، که موفق شدیم با یکدست سازی و تجمع آنها، موج ایجاد کنیم به صورتی که در مهمانی غدیر یا جامندگان اربعین در کل کشور تعداد زیادی از مردم مشارکت داشتند و توانست جریان ملی ایجاد کند. هدف ما پیگیری تقویت لایه جریان سازی از یک سو و تقویت نقش جریانات مردمی در شهر تهران از سوی دیگر است.

برای بانوان کارهای مشخصی در این مدت صورت گرفته است؟

در بخش بانوان تجمع های زیادی برگزار شد که از جدی ترین آنها می توان به تجمع بانوان هیات دار اشاره کرد که به تشکیل مجموعه عهد بانوان منجر شد. در بخش های مناسبتی هم می توان از پویش «با افتخار، به دخترم» در دهه کرامت نام برد که در تمام مناطق تهران به همت جریان های مردمی برگزار شد. «دلارام» از دیگر برنامه هایی بود که برای تجمع بانوان برگزار شد و همه بخش های آن را گروه های مردمی اجرا کردند.

بطور ویژه برای محرم و صفر چه برنامه هایی داشتید؟

ماه محرم یکی از شلوغ ترین ایام کاری اداره کل شهر تهران است. در این ماه هیئات زیادی برای تمديد مجوزها مراجعه می کنند. سالانه ۸ هزار الی ۹ هزار هیات برای تمديد مجوز خود مراجعه دارند. همچنین نمایشگاه عطر سبب با مشارکت شهرداری تهران برای کمک به هیات ها و تامین مایحتاج آنان برگزار می شود. آنچه در برنامه ها اهمیت دارد این است که جریانات مردمی اثرگذار فعال شوند و بتوانند ایجاد موج کنند. نمونه دیگری که می توان به آن اشاره کرد تجمع حافظان قرآن در سال گذشته است که ۷ هزار حافظ قرآن کریم در سامانهای ثبت نام کردند و به دنبال آن جمعی در مصلای امام خمینی (ره) برگزار شد و ویژه برنامه «زندگی با آیه ها» که با

حضور هزاران نفر از فعالان قرآنی در حرم مطهر امام خمینی (ره) برپا بود.

در این مواردی که نام بردید آیا مردم به عنوان شرکت کننده در برنامه ها حاضر می شوند یا نقش های اجرایی هم دارند؟

مردمی که در جریان های مختلف حاضر می شوند، همگی کنشگر هستند و تلاش می کنیم تا افرادی که حاضر می شوند، کنش موثر و واقعی داشته باشند چون ما موظف به پشتیبانی و حمایت از آنها هستیم. به دنبال این هستیم که گروه های مردمی جریان های میدانی را رقم بزنند. برخی از اتفاقات مانند اعتکاف و راهپیمایی اربعین در تهران به شدت مردمی است و تازمانی که دستخوش تغییر نشوند، اتفاق خوب و مبارکی است؛ در شهرستان ها این اتفاق را ادارات کل تبلیغات اسلامی برنامه ریزی و اجرا می کنند ولی در تهران این تصمیم گیری از سمت مساجد بدون اینکه با دستگاه خاصی هماهنگی انجام شود، رخ می دهد.

جنس این پشتیبانی کدام است؟ مالی، فکری یا شیوه دیگری دارد؟

در هر برنامه متفاوت است؛ گاهی فکری، گاهی مالی، گاهی تسهیلگری. مهم آن است که گروه های مردمی حس کنند که مجموعه ای از سمت حاکمیت قصد حمایت از آنها را دارد. متناسب با این رویکرد، سند تحولی اداره کل تدوین شد و جذب نیروی انسانی توانمند و تغییرات ساختاری با برگزاری جلسات مستمر و پیگیری های فراوان صورت پذیرفت. از طرف دیگر بنا داشتیم این مجموعه را بستری برای حضور، حمایت و پشتیبانی گسترده مجموعه های فرهنگی و تبلیغی تهران قرار دهیم که که منجر به تغییر ساختمان این اداره کل شد و زیرساخت های فعلی آن متناسب با نیازها تغییر خواهد کرد. بخش دیگری از حمایت ها جهت دهی و برنامه ریزی برای فعالیت ها و حرکت های بزرگتر است تا مجموعه های مردمی فراتر از محدوده خود تاثیرگذار باشند و بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند. همچنین به دنبال فعالسازی راهبران فرهنگی و تبلیغی مناطق هستیم که در ۲۲ منطقه، طلبه هایی که شناخته شده تر هستند را به کار بگیریم و آن ها را نسبت به برنامه های فرهنگی و تبلیغات منطقه خود، فعال تر کنیم.

باشگاه های رسانهای در موضوع هیات و قرآن و مجموعه عهد بانوان می بایست تا پایان سال شکل بگیرند. کنش های جدی تری در بحث نوجوان در بخش های راهینو و راوی تو تعریف شده است و فعالیت های آنان گسترده تر خواهد شد؛ گروه های تبلیغی احیای می شوند و برنامه هایی را آغاز خواهند کرد؛ در بخش قرآنی، مجمع حافظین قرآنی استان تهران افتتاح می شود و به دنبال آن پایگاه های قرآنی در مساجد راه اندازی خواهد شد. یکی از اتفاقاتی که در این اداره کل رخ داده این است که تاکید بر حضور و وجود اسم سازمان تبلیغات اسلامی در پس زمینه فعالیت های خود نداریم. گاهی برنامه هایی در سطح شهر اجرا می شوند که توسط گروه های مردم نهاد و تنها با حمایت ما انجام شده است و هیچ اسمی از اداره کل تبلیغات اسلامی شهر تهران و دستگاه های مرتبط با آن وجود ندارد؛ چون هدف اصلی، کمک به کنشگری مجموعه های مردمی است، نه تبلیغ نام ها و جلوه نمایی برندها؛ مهم این است که مردم پای کار حاضر شوند و کنشگر باشند.

چشم انداز آینده

امید آئندہ

نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده | سال دوم شماره ۱۱

فناں بابا روری...

خانواده سازمان تبلیغات اسلامی در ماه‌های اخیر میزبان تلاش‌هایی با موضوع مبارزه با سقط جنین و نابروری بوده است؛ از هم‌اندیشی مجموعه‌های مردمی حامی حیات جنین با عنوان حامیان زندگی تا کسب مقام‌های برتر کشوری ادارات کل استانی. این تصویر هم جلد ویژه‌نامه ایران آینده است؛ نشریه اختصاصی ستاد جمعیت و خانواده سازمان تبلیغات اسلامی با همین موضوع

جلد
دوم

نگارخانه

● دوماهنامه سازمان تبلیغات اسلامی
● مرداد و شهریور ۱۴۰۳ ● شماره ۲۱

قند مکرر

جشن‌های بزرگ قرآنی محفل در حرم مطهر رضوی (ع)
لاهور پاکستان و شهر آمل برگزار شد. حضور نزدیک
به ۹۰ هزار مسلمان پاکستانی و ۲۰۰ هزار دل‌داده قرآن در
حرم مطهر رضوی (ع) دوباره صحنه‌های تاریخی ارادت
مردم به قرآن را ثبت کرد؛ باشکوه‌تر از محفل امام
حسینی‌ها در تهران

